

Home>Gerechtelijke stappen>Waar en hoe>**Hoe breng ik een zaak voor de rechter?**

Hoe breng ik een zaak voor de rechter?

Wat gebeurt er nadat eenmaal is bepaald welke rechtbank, in welke lidstaat, bevoegd is om een rechtszaak te behandelen?

Wanneer u een zaak aanhangig wilt maken bij de rechter, moet u zich realiseren dat u dan bepaalde nationale procedurele regels moet volgen. Welke regels van toepassing zijn, hangt af van de manier waarop een zaak wordt voorgelegd aan de rechter, maar het gaat er steeds om dat ze u helpen de relevante feiten en juridische aspecten zodanig duidelijk en volledig te presenteren dat de rechter de zaak inhoudelijk kan beoordelen en al dan niet ontvankelijk kan verklaren.

De manier waarop een zaak aan de rechter wordt voorgelegd, verschilt van lidstaat tot lidstaat. Ook binnen een bepaalde lidstaat zijn er verschillen mogelijk, die samenhangen met de omstandigheden en de aard van het verzoekschrift en met het soort rechtbank. Bij verwijzing naar bepaalde rechtbanken moet u voor bepaalde typen procedures een formulier invullen of een compleet zaakdossier samenstellen. In andere gevallen volstaat een mondelinge toelichting. Deze verschillen zijn te verklaren vanuit het feit dat de zaken die voor de rechter gebracht worden zelf ook zeer divers zijn: ze kunnen meer of minder lastig op te lossen zijn. Het is heel belangrijk te zorgen dat er niets ontbreekt – om het werk van de rechter te vergemakkelijken, om de wederpartij in staat te stellen zich naar behoren te verweren en om ervoor te zorgen dat de gehele procedure soepel verloopt.

Klik op een van de vlaggen voor landspecifieke informatie.

Wanneer u te maken hebt met een proces waarin niet alle met de zaak verband houdende feiten hun oorsprong vinden in hetzelfde land, gaat u dan na **welk recht door de rechter zal worden toegepast**.

Laatste update: 18/01/2019

Deze pagina wordt beheerd door de Europese Commissie. De informatie op deze pagina geeft niet noodzakelijk het officiële standpunt van de Europese Commissie weer. De Commissie aanvaardt geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens waarnaar in dit document wordt verwezen. Gelieve de juridische mededeling te raadplegen voor de auteursrechtelijke regeling voor Europese pagina's.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - België

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het is soms beter gebruik te maken van de 'Alternatieve geschillenregeling' (Zie het betrokken informatiedossier).

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen om een zaak bij het gerecht aanhangig te maken, verschillen naargelang het geval. Vragen in verband met termijnen kunnen worden beantwoord door een raadsman of door een bureau dat burgers informatie over de toegang tot het recht verschaft.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie informatiedossier '[Bevoegdheid van de rechtbanken](#)'

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie informatiedossier '[Bevoegdheid van de rechtbanken - België](#)'

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie informatiedossier '[Bevoegdheid van de rechtbanken - België](#)'

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In beginsel dienen de partijen persoonlijk te verschijnen of moeten zij zich door een advocaat laten vertegenwoordigen, overeenkomstig artikel 728, § 1, van het gerechtelijk wetboek.

Behalve in de procedures bij het Hof van Cassatie (artikelen 478 en 1080 van het gerechtelijk wetboek) kunnen partijen dus persoonlijk voor de gewone rechtscolleges verschijnen en zelf hun conclusies en verweermiddelen voordragen. De rechter kan hen die mogelijkheid evenwel ontnemen wanneer hij vaststelt dat zij door drift of onervarenheid hun zaak niet naar behoren of voldoende duidelijk kunnen bespreken (artikel 758 van het gerechtelijk wetboek). Wanneer een justitiabele beslist zijn zaak niet persoonlijk bij het gerecht aanhangig te maken, kan hij beroep doen op een advocaat.

Het gerechtelijk wetboek behoudt de vertegenwoordiging van partijen voor de gerechten in beginsel voor aan advocaten. Artikel 440 van het gerechtelijk wetboek bepaalt dat de prerogatieven van het vertegenwoordigingsmonopolie betrekking hebben op het recht te pleiten, te verschijnen en de verdediging van een derde waar te nemen. De leden van de balie hebben ook het monopolie voor het ondertekenen van eenzijdige verzoekschriften, tenzij bij wet anders is bepaald (artikel 1026, 5°, van het gerechtelijk wetboek).

Bij het Hof van Cassatie is evenwel de tussenkomst van een advocaat die de titel van advocaat bij het Hof van Cassatie voert, wettelijk vereist. Deze voorwaarde geldt niet voor de burgerlijke partij in strafzaken (artikel 478 van het gerechtelijk wetboek).

De wet voorziet echter in een aantal uitzonderingen op het beginsel van artikel 728 van het gerechtelijk wetboek, dat bepaalt dat partijen op het ogenblik van de rechtsingang en nadien persoonlijk verschijnen of door een advocaat worden vertegenwoordigd (artikel 728, §§ 1 en 2, van het gerechtelijk wetboek).

Het recht om een partij in een procedure te vertegenwoordigen houdt overigens het recht in om de procedure aanhangig te maken.

Bij de vrederechter, de ondernemingsrechtbank en de arbeidsgerechten kunnen partijen niet enkel door een advocaat worden vertegenwoordigd, maar ook door hun echtgenoot of door een bloed- of aanverwant die in het bezit is van een schriftelijke volmacht en door de rechter is aanvaard (artikel 728, lid 2, van het gerechtelijk wetboek).

Bij de arbeidsgerechten (artikel 728, § 3, van het gerechtelijk wetboek):

kan de werknemer (arbeider of bediende) worden vertegenwoordigd door de afgevaardigde van een representatieve werknemersorganisatie (vakbondsafgevaardigde) die in het bezit is van een schriftelijke volmacht. De vakbondsafgevaardigde kan in naam van de werknemer alle handelingen verrichten die bij deze vertegenwoordiging horen, pleiten en alle mededelingen ontvangen betreffende de behandeling en de berechting van het geschil; ook de zelfstandige arbeider kan in geschillen betreffende zijn eigen rechten en verplichtingen in die hoedanigheid of in de hoedanigheid van mindervalide, vertegenwoordigd worden door de afgevaardigde van een representatieve organisatie van zelfstandigen;

in geschillen betreffende de toepassing van de wet van 7 augustus 1974 tot instelling van het recht op een bestaansminimum en in geschillen betreffende de toepassing van de organieke wet van 8 juli 1976 betreffende de openbare centra voor maatschappelijk welzijn (OCMW) kan de betrokkene zich bovendien laten bijstaan of vertegenwoordigen door een afgevaardigde van een sociale organisatie die de belangen van de in de wetgeving bedoelde personen waarneemt.

Rechtspersonen, zoals handelsvennootschappen, kunnen enkel persoonlijk verschijnen (d.w.z. door tussenkomst van de bevoegde organen) of zich door een advocaat laten vertegenwoordigen. Zij kunnen geen gebruik maken van de hierna nader toegelichte uitzondering waarin artikel 728, § 2, van het gerechtelijk wetboek voorziet.

Naast de aangehaalde uitzonderingen zijn er een aantal wettelijke uitzonderingen inzake het gezag over en de ontvoering van kinderen.

Het betreft meer bepaald vorderingen op grond van:

het Verdrag van Den Haag van 25 oktober 1980 betreffende de burgerrechtelijke aspecten van internationale ontvoering van kinderen, strekkende tot de teruggave van het kind, de eerbiediging van in een ander land erkend gezags- of bezoekrecht of de organisatie van een bezoekrecht en het Europees Verdrag van 20 mei 1980 betreffende de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen inzake het gezag over kinderen en betreffende het herstel van het gezag over kinderen.

Dienaangaande kan de verzoeker worden vertegenwoordigd door het openbaar ministerie (artikel 1322quinquies van het Gerechtelijk Wetboek) wanneer deze verzoeker zich tot de centrale autoriteit heeft gewend.

Hiervoor werd algemeen uiteengezet hoe kan worden bepaald of men een vordering alleen, dan wel met de bijstand van een advocaat aanhangig kan maken. Daarnaast dient ook een onderscheid te worden gemaakt naargelang de wijze waarop een vordering aanhangig kan worden gemaakt.

Het Belgische recht voorziet in verschillende vormen voor het instellen van een vordering bij de rechtbank. Een vordering kan aanhangig worden gemaakt bij dagvaarding, bij vrijwillige verschijning, bij verzoekschrift op tegenspraak of bij eenzijdig verzoekschrift (cf. infra). Een vordering wordt aanhangig gemaakt door het indienen van een verzoek, dat wil zeggen een rechtshandeling waarmee de erkenning van rechten wordt nagestreefd.

In beginsel wordt een vordering aanhangig gemaakt door de betekening van een deurwaardersexploot waarbij een partij wordt gedagvaard om te verschijnen (artikel 700 van het gerechtelijk wetboek). De vrijwillige verschijning, het verzoekschrift op tegenspraak en het eenzijdig verzoekschrift zijn uitzonderingen op dit algemene beginsel.

In de onderstaande tabellen wordt naargelang de wijze waarop een vordering aanhangig wordt gemaakt aangegeven wie de handelingen stelt en of vertegenwoordiging door een advocaat vereist is.

Auteur van de handeling naargelang de wijze waarop de vordering aanhangig wordt gemaakt:	
Wijze waarop de vordering aanhangig wordt gemaakt	Auteur van de handeling
Dagvaarding (artikelen 727 t/m 730 ger.w.)	De verzoekende partij (of haar advocaat) vraagt de gerechtsdeurwaarder om de dagvaarding te betekenen.
Vrijwillige verschijning (artikel 706 ger.w.)	De bij het geschil betrokken partijen (of hun advocaten) bieden zich bij de rechter aan.
Verzoekschrift op tegenspraak (art. 1034bis t/m 1034sexies ger.w.)	De verzoekende partij (of haar advocaat) stelt zelf de handeling.
Eenzijdig verzoekschrift (artikelen 1025 t/m 1034 ger.w.)	Buiten de uitzonderingen waarin de wet uitdrukkelijk voorziet, is de tussenkomst van een advocaat verplicht voor de ondertekening en de neerlegging van het verzoekschrift (art. 1026, 5° en art. 1027, eerste lid, ger. w.)

Al dan niet vertegenwoordiging door een advocaat naargelang de wijze waarop een vordering aanhangig wordt gemaakt:	
Wijze waarop de vordering aanhangig wordt gemaakt	Vertegenwoordiging door een advocaat
Dagvaarding (artikelen 727 t/m 730 ger.w.)	Tussenkomst mogelijk maar niet verplicht.
Vrijwillige verschijning (artikel 706 ger.w.)	Tussenkomst mogelijk maar niet verplicht.
Verzoekschrift op tegenspraak (art. 1034bis t/m 1034sexies ger.w.)	Tussenkomst mogelijk maar niet verplicht.
Eenzijdig verzoekschrift (artikelen 1025 t/m 1034 ger.w.)	Buiten de uitzonderingen waarin de wet uitdrukkelijk voorziet, is de tussenkomst van een advocaat verplicht voor de ondertekening en de neerlegging van het verzoekschrift (art. 1026, 5° en art. 1027, eerste lid, ger. w.)

De inhoud van de vordering naargelang de wijze waarop zij aanhangig wordt gemaakt:

De gewone manier om een vordering aanhangig te maken is bij dagvaarding: er is geen beperking qua materie.

Het verzoekschrift op tegenspraak (artikelen 1034bis t/m 1034sexies ger.w.) kan in een aantal wettelijk bepaalde gevallen worden gebruikt. De belangrijkste bepalingen die in de inleiding van de procedure bij verzoekschrift op tegenspraak voorzien, zijn de artikelen 704, 813, 1056, alinea 2, 1193bis, 1239, 1253ter, 1254, 1320, 1344bis 1371bis, 1454, alinea 2, van het gerechtelijk wetboek en de artikelen 331, 331bis en, 340f van het burgerlijk wetboek.

Deze artikelen hebben met name betrekking op:

de vrijwillige tussenkomst;

hoger beroep;

bepaalde verkopen van onroerende goederen;

alimentatie (verzoeken om toekenning, vermeerdering, vermindering of afschaffing van alimentatie);

verzoeken inzake huurovereenkomsten;

de bescherming van de personen;

vorderingen betreffende de rechten en verplichtingen die voortvloeien uit familiale betrekkingen;

de echtscheiding;

de kostenbegroting inzake beslagleggingen.

De vorderingen worden ingesteld bij verzoekschrift dat ter griffie van de rechtbank wordt ingediend of aangetekend aan de griffie wordt gezonden. De partijen worden door de griffier opgeroepen om op een door de rechter bepaalde zittingsdag te verschijnen.

Het eenzijdig verzoekschrift (artikelen 1025 t/m 1034 ger.w.) kan enkel worden gebruikt in de uitdrukkelijk bij wet vastgelegde gevallen, met name bij de artikelen 584, 585, 588, 594, 606, 708, 1149, 1168, 1177, 1186 t/m 1189, 1192, 1195 van het gerechtelijk wetboek. Het wordt eveneens gebruikt wanneer geen procedure op tegenspraak kan worden ingesteld doordat er geen tegenpartij is.

Het eenzijdig verzoekschrift wordt dan ook hoofdzakelijk gebruikt voor eenzijdige procedures, bijvoorbeeld in geval van uiterste noodzaak.

Het eenzijdig verzoekschrift dient op straffe van nietigheid te worden ondertekend door een advocaat, tenzij wettelijk anders is bepaald.

Bijgevolg is de vertegenwoordiging door een advocaat in beginsel verplicht om een vordering bij eenzijdig verzoekschrift in te stellen.

Wanneer het geschil betrekking heeft op een materie die onder de bevoegdheid van deze gerechten valt, kunnen de partijen zich in het kader van de vrijwillige verschijning vrijwillig aanbieden bij de volgende gerechten:

de rechtbank van eerste aanleg;

de arbeidsrechtbank;

de ondernemingsrechtbank;

de vrederechter of

de politierechtbank, met betrekking tot burgerlijke vorderingen.

Bij de vrijwillige verschijning ondertekenen de partijen die om een uitspraak verzoeken, hun verklaring onderaan een door de rechter opgesteld proces-verbaal.

Alle contentieuze geschillen kunnen op deze kosten- en tijdbesparende wijze bij de bevoegde rechter aanhangig worden gemaakt.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Wie een vordering bij het gerecht aanhangig wil maken, kan zich tot de ontvangstbalie of de griffie van dit gerecht wenden.

Wanneer het stuk dat de procedure inleidt een dagvaarding is, zorgt de gerechtsdeurwaarder voor de betekening en vraagt hij de griffie om inschrijving op de algemene rol na overlegging van het origineel of, desgevallend, van het betekende afschrift van de dagvaarding (artikel 718 van het gerechtelijk wetboek).

De griffie van het gerecht houdt een register (de rol) bij van alle zaken. De inschrijving op de rol is slechts geldig wanneer zij gebeurt uiterlijk de dag vóór de zittingsdag waarvoor de dagvaarding is betekend. De algemene rol is openbaar (artikel 719 van het gerechtelijk wetboek). Aldus kan de verweerder nagaan of de zaak waarvoor hij is gedagvaard op de algemene rol is ingeschreven.

Bij de vrijwillige verschijning verzoeken de partijen of hun advocaten de griffie om inschrijving van de zaak op de rol.

Het verzoekschrift op tegenspraak wordt, in zoveel exemplaren als er betrokken partijen zijn, ter griffie ingediend of aangetekend aan de griffier van het gerecht gezonden door de verzoekende partij of haar advocaat (artikel 1034quinquies van het gerechtelijk wetboek).

Het eenzijdig verzoekschrift wordt door de advocaat in tweevoud geadresseerd aan de rechter die om uitspraak over het verzoek wordt verzocht. Het wordt eveneens ingediend ter griffie van het gerecht (artikel 1027 van het gerechtelijk wetboek).

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Wat het gebruik der talen betreft, dient te worden verwezen naar de wet van 15 juni 1935 op het gebruik der talen in gerechtszaken (gepubliceerd in het Belgisch Staatsblad van 22. 06. 1935). Deze wet regelt het gebruik der talen bij de burgerlijke en handelsrechtbanken van België.

In beginsel wordt de taal bepaald door de geografische ligging van het bevoegde gerecht. Volgens artikel 42 van de wet zijn er drie taalgebieden: het Franse, het Nederlandse en het Duitse taalgebied. Daarnaast is er de tweetalige agglomeratie Brussel (Frans/Nederlands) die voor de toepassing van de wet de volgende gemeenten omvat: Anderlecht, Brussel, Elsene, Etterbeek, Evere, Ganshoren, Koekelberg, Oudergem, Schaarbeek, Sint-Agatha-Berchem, Sint-Gillis, Sint-Jans-Molenbeek, Sint-Joost-ten-Noode, Sint-Lambrechts-Woluwe, Jette, Sint-Pieters-Woluwe, Ukkel, Vorst, Watermaal-Bosvoorde.

Onder bepaalde omstandigheden kan een zaak echter worden verwezen naar een gerecht waar een andere proceduuretaal wordt gebruikt. Tevens kan onder bepaalde voorwaarden een wijziging van de proceduuretaal worden gevraagd, in beginsel bij het begin van de procedure.

Het formuleren van de vordering: een bij dagvaarding, bij verzoekschrift op tegenspraak of bij eenzijdig verzoekschrift ingestelde vordering dient schriftelijk te worden opgesteld en moet aan bepaalde vormvereisten voldoen. Vanaf de inschrijving van een zaak op de algemene rol van een gerecht wordt door de griffier een proceduredossier geopend. Het proceduredossier wordt gezonden aan de rechter bij wie de vordering aanhangig is; ingeval het een beroep bij een gerecht van tweede aanleg of het Hof van Cassatie betreft, wordt het tevens gezonden aan de griffie van het hogere gerecht.

Momenteel kunnen geen vorderingen per fax of e-mail worden ingesteld.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

De wet voorziet niet in voorgedrukte formulieren om een zaak aanhangig te maken. Een vordering dient echter op straffe van nietigheid een aantal gegevens te bevatten.

Zowel de dagvaarding als het verzoekschrift op tegenspraak en het eenzijdig verzoekschrift dienen op straffe van nietigheid te voldoen aan een aantal in het gerechtelijk wetboek vastgelegde wettelijke vereisten. Deze verplicht op te nemen elementen betreffen hoofdzakelijk de personalia van de betrokken partijen, het voorwerp van het verzoek, de aanwijzing van de bevoegde rechter en de datum van de zitting.

Zo moet de dagvaarding onder meer de volgende gegevens bevatten (artikelen 43 en 702 van het gerechtelijk wetboek):

de handtekening van de gerechtsdeurwaarder;

naam, voornamen en woonplaats van de verzoekende partij en, in voorkomend geval, zijn rijksregister- of ondernemingsnummer;

naam, voornamen en woonplaats of, wanneer er geen officiële woonplaats is, de verblijfplaats van de persoon die wordt gedagvaard;

het voorwerp en een korte samenvatting van de middelen van de vordering;

de rechter bij wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;

dag, maand, jaar en plaats van betekening en

vermelding van plaats, dag en uur van de zitting.

Het verzoekschrift op tegenspraak (artikel 1034ter van het gerechtelijk wetboek) vermeldt:

dag, maand en jaar;

naam, voornaam en woonplaats van de verzoekende partij en desgevallend hoedanigheid en rijksregister- of ondernemingsnummer;

naam, voornaam, woonplaats en desgevallend hoedanigheid van de persoon die moet worden opgeroepen;

het voorwerp en een korte samenvatting van de middelen van de vordering;

de rechter bij wie de vordering aanhangig wordt gemaakt;

de handtekening van de verzoekende partij of haar advocaat.

Het eenzijdig verzoekschrift dient de volgende gegevens te bevatten (artikel 1026 van het gerechtelijk wetboek) :

dag, maand en jaar;

naam, voornaam en woonplaats van de verzoekende partij en desgevallend hoedanigheid en rijksregister- of ondernemingsnummer;

het voorwerp en een korte weergave van de gronden van de vordering;

de aanwijzing van de rechter die er kennis moet van nemen;

de handtekening van de advocaat van de partij, tenzij de wet anders bepaalt.

Bij vrijwillige verschijning in eerste aanleg (bij de rechtbank van eerste aanleg, de arbeidsrechtbank, de ondernemingsrechtbank, het vrederecht of de politierechtbank met betrekking tot burgerlijke vorderingen) kan de vordering worden ingesteld bij gezamenlijk verzoekschrift door de partijen. Op straffe van nietigheid wordt dat onderaan door hen ondertekend en gedagtekend. Het verzoekschrift wordt neergelegd ter griffie of per aangetekende brief aan de griffie gericht. De neerlegging van het verzoekschrift ter griffie of de verzending per aangetekende brief geldt als betekening. Het verzoekschrift wordt op de rol

ingeschreven nadat, in voorkomend geval, de rolrechten zijn betaald. In geval de partijen of één van hen daarom verzoeken, of wanneer de rechter het noodzakelijk acht, bepaalt deze laatste een zitting binnen vijftien dagen te rekenen van de neerlegging van het verzoekschrift. De partijen en, in voorkomend geval, hun raadsman worden dan door de griffier opgeroepen om te verschijnen op de zitting die de rechter bepaalt bij gewone brief (art. 706 Ger. W.)

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Er moeten inderdaad kosten aan het gerecht worden betaald.

Bij de indiening van het verzoek moet de verzoekende partij de bijdrage, bedoeld in artikel 4, § 2, van de wet van 19 maart 2017 tot instelling van een begrotingsfonds voor tweedelijnsrechtsbijstand, die momenteel 20 euro bedraagt, betalen.

Tijdens de procedure moeten de partijen bepaalde kosten in verband met de procedure betalen overeenkomstig de door de rechter vastgestelde procedures (onderzoeksmaatregelen, honoraria en kosten van deskundigen, reiskosten).

Na afloop van de procedure zal de rechter de in het ongelijk gestelde partij of, bij gebreke daarvan, de eiser veroordelen tot betaling van het planningsgeld, waarvan het bedrag varieert naar gelang van het geval. Deze bedragen zijn opgenomen in artikel 2691 van het Wetboek van Inschrijvings-, hypotheek- en registratierechten, en wel als volgt:

in vredesrechtbanken en politierechtbanken, een vergoeding van 50 euro;

voor de rechtbanken van eerste aanleg en de ondernemingrechtbanken, een vergoeding van 165 euro;

in de hoven van beroep, een vergoeding van 400 euro;

aan het Hof van Cassatie, een vergoeding van 650 euro.

Bepaalde zaken zijn vrijgesteld van het recht om te worden gepland, met name die welke onder de bevoegdheid van de arbeidsrechtbanken vallen en die welke betrekking hebben op faillissement en gerechtelijke reorganisatie.

Bovendien wordt in de definitief vonnis in beginsel de verliezende partij overeenkomstig artikel 1017 van het Gerechtelijk Wetboek, eventueel ambtshalve, in de kosten verwezen. Deze kosten moeten aan de andere partij worden betaald of terugbetaald. De op de procedure betrekking hebbende kosten omvatten (artikel 1018 van het gerechtelijk wetboek)

de diverse, griffie- en registratierechten, alsook de zegelrechten die voor de afschaffing van het Wetboek der zegelrechten zijn betaald;

de prijs en de emolumenten en lonen van de gerechtelijke akten;

de prijs van de uitgifte van het vonnis;

de uitgaven betreffende alle onderzoeksmaatregelen, onder meer het getuigen- en deskundigengeld;

de reis- en verblijfkosten van de magistraten, de griffiers en van de partijen, wanneer hun reis door de rechter bevolen is, en de kosten van de akten, wanneer deze uitsluitend met het oog op het geding opgemaakt zijn;

de rechtsplegingsvergoeding, zoals bepaald in artikel 1022;

het ereloon, de emolumenten en de kosten van de bemiddelaar die aangewezen is overeenkomstig artikel 1734;

de bijdrage bedoeld in artikel 4, § 2, van de wet van 19 maart 2017 tot oprichting van een Begrotingsfonds voor de juridische tweedelijnsbijstand. De honoraria en kosten van de advocaat zijn niet als zodanig in de gerechtskosten begrepen. Deze vallen onder de overeenkomst tussen de advocaat en zijn cliënt. Elke partij vergoedt derhalve de kosten en honoraria van haar raadsman.

De partij die haar proces verliest wordt immers ertoe verplicht een rechtsplegingsvergoeding aan de andere partij te betalen (artikelen 1018 en 1022 van het Gerechtelijk Wetboek). Het gaat om een forfaitaire tegemoetkoming in de kosten en erelonen van de advocaat van de in het gelijk gestelde partij. Het bedrag van die erelonen en de wijze van berekening en toekenning zijn bepaald in het koninklijk besluit van 26 oktober 2007.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

(informatiedossier 'Rechtshulp')

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De vordering is daadwerkelijk aanhangig vanaf de inschrijving op de algemene rol, zelfs in geval van vrijwillige verschijning.

Vorderingen op verzoekschrift en in kort geding worden ingeschreven op een bijzondere rol, die het daadwerkelijk aanhangig maken bepaalt.

De betrokken partijen ontvangen geen bevestiging. Zij kunnen evenwel de algemene rol raadplegen om zich ervan te vergewissen dat de zaak op de rol is ingeschreven. Vanaf de inschrijving op de rol rust op de rechter de verplichting om over de zaak uitspraak te doen.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Algemeen kan informatie over het verloop van de procedure worden verstrekt door de raadsman van de partij ingeval zij door een advocaat wordt vertegenwoordigd. Er kunnen tevens inlichtingen worden ingewonnen bij de griffie van het gerecht waar de zaak aanhangig is. De dagvaarding bevat eveneens inlichtingen over de datum van de zitting en de rechter bij wie de zaak aanhangig is.

In een eerste fase wordt met name informatie verstrekt over de inleidingszitting.

In geval van dagvaarding informeert de gerechtsdeurwaarder de verzoekende partij over de datum van de inleidingszitting, die de eerste fase van de procedure vormt.

In geval van een verzoekschrift op tegenspraak of vrijwillige verschijning informeert de griffier de partijen.

In geval van een eenzijdig verzoekschrift is er geen zitting. De verzoekende partij kan evenwel door de griffier worden opgeroepen indien de rechter vragen wenst te stellen.

In een tweede fase wordt de zaak in staat van wijzen gesteld. Elke partij beschikt hiertoe over een wettelijk bepaalde termijn (artikel 747, § 1, van het gerechtelijk wetboek) voor het indienen van stukken en conclusies (schriftelijke argumenten en verweermiddelen). Indien deze termijnen niet worden nageleefd, kunnen de sancties van artikel 747, § 2, van het gerechtelijk wetboek worden toegepast.

Wanneer de zaak in staat van wijzen is en klaar is om te worden gepleit, vragen de partijen de vaststelling van een pleitdatum. De termijn waarbinnen een zittingsdag kan worden bepaald, hangt af van de werklast van het gerecht en van de tijd die voor het behandelen van de zaak kan worden besteed. Door de incidenten die in sommige gevallen opduiken (expertises, horen van partijen en getuigen, enz.) kan de globale duur van een procedure moeilijk op voorhand bepaald worden. Ingevolge incidenten kan een procedure immers mogelijk worden onderbroken of geschorst of kan zij zelfs vervallen.

Aan het einde van de pleitzitting worden de debatten gesloten en neemt de rechter de zaak in beraad. In beginsel moet de rechter overeenkomstig artikel 770 van het gerechtelijk wetboek een maand nadat de zaak in beraad is genomen uitspraak doen.

Laatste update: 21/08/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Bulgarije

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Er bestaan ook alternatieve geschillenbeslechtingprocedures (zie "[Rechterlijke bevoegdheid](#)").

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen voor rechtszaken verschillen per geval (zie "[Procestermijnen](#)"). Raadpleeg een advocaat voor nadere toelichting over de termijnen.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid](#)" - Bulgarije.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid](#)" - Bulgarije.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Een rechtsvordering kan door een eiser persoonlijk of via een gemachtigde tussenpersoon worden ingesteld. De volmacht tot machtiging van de tussenpersoon moet bij het verzoek worden gevoegd.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Verzoeken moeten persoonlijk of via een gemachtigde tussenpersoon bij de receptie of griffie van de rechtbank worden ingediend. Verzoeken worden door personeelsleden van de rechtbank, doorgaans griffiers, in ontvangst genomen tijdens de openingstijden van de rechtbank. Verzoeken kunnen ook per post worden toegezonden aan de griffie van de rechtbank.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Verzoeken moeten schriftelijk bij de rechtbank worden ingediend en moeten in het Bulgaars zijn opgesteld. Verzoeken mogen per post worden verzonden, maar niet per fax of e-mail. In het wetboek van burgerlijke rechtsvordering is bepaald dat alle door de partijen ingediende documenten die in een vreemde taal zijn opgesteld, vergezeld moeten gaan van door de partijen gewaarmerkte vertalingen in het Bulgaars.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Verzoeken moeten schriftelijk worden opgesteld. Er bestaan hiervoor geen speciale formulieren, met uitzondering van door het ministerie van Justitie goedgekeurde modelformulieren voor een executoriale titel, een verzoek voor afgifte van een executoriale titel en andere stukken met betrekking tot verzoeken om een executoriale titel op grond van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. In het wetboek van burgerlijke rechtsvordering is een aantal minimumvereisten met betrekking tot verzoeken vastgesteld, maar het formulier zelf is er niet in opgenomen. Krachtens het wetboek van burgerlijke rechtsvordering moet een verzoek het volgende bevatten: de naam van de rechtbank; de naam en het adres van de eiser en verweerder en, indien van toepassing, van hun wettelijke vertegenwoordigers of gemachtigden; het persoonlijke identificatienummer van de eiser en zijn fax- en telexnummer, indien hij die heeft; het in het geding zijnde bedrag, indien dat kan worden bepaald; een uiteenzetting van de omstandigheden waarop het verzoek is gebaseerd; het voorwerp van het verzoek; en de handtekening van de persoon die het verzoek heeft ingediend. In het verzoek moet de eiser aangeven welke bewijzen hij indient ter staving van welke feiten, en moet hij alle schriftelijke bewijsstukken waarover hij beschikt, overleggen.

Het verzoek moet door de eiser of diens vertegenwoordiger worden ondertekend. Als een rechtsvordering wordt ingesteld door een vertegenwoordiger die namens de eiser optreedt, moet het verzoek vergezeld gaan van een volmacht waarin wordt bevestigd dat de vertegenwoordiger gemachtigd is om de rechtsvordering in te stellen. Als de eiser niet weet hoe hij het verzoek moet ondertekenen of niet in staat is dit te doen, moet het door een daartoe gemachtigde persoon worden ondertekend, met opgave van de redenen waarom de eiser het verzoek niet heeft ondertekend. Het verzoek wordt bij de rechtbank ingediend in evenveel afschriften als er verweerders zijn.

Het verzoek moet vergezeld gaan van: een volmacht indien het verzoek door een gemachtigde wordt ingediend; een document waaruit blijkt dat de door de staat geheven heffingen en kosten zijn betaald; afschriften van het verzoek en de bijlagen, één voor elke verweerder.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Bij het instellen van een vordering moeten gerechtskosten worden betaald, die afhankelijk zijn van het in het geding zijnde bedrag alsook de proceskosten. Wanneer het bedrag van de vordering niet kan worden bepaald, worden de gerechtskosten door de rechtbank bepaald. Het in het geding zijnde bedrag wordt door de eiser opgegeven. Het in het geding zijnde bedrag is de uitdrukking van het voorwerp van de zaak in geld.

Vragen met betrekking tot het in het geding zijnde bedrag kunnen uiterlijk bij de eerste zitting door de verweerder of ambtshalve door de rechtbank worden opgeworpen. Indien het opgegeven bedrag onrealistisch is, specificeert de rechtbank het in het geding zijnde bedrag. Er zijn twee soorten gerechtskosten: gewone en evenredige gerechtskosten. Gewone gerechtskosten worden vastgesteld op basis van de materiële, technische en administratieve kosten van de procedure. Evenredige gerechtskosten worden gebaseerd op het gevorderde bedrag. De gerechtskosten worden geïnd bij de indiening van het verzoek om bescherming of genoegdoening en bij de afgifte van het document waarvoor gerechtskosten moeten worden betaald, overeenkomstig het door de raad van ministers goedgekeurde tarief.

De gerechtskosten worden gewoonlijk betaald door overschrijving op de rekening van de rechtbank bij de indiening van het verzoek. Elke partij moet de kosten van de gevraagde dienst vooraf aan de rechtbank betalen. Op verzoek van beide partijen of op initiatief van de rechtbank worden alle kosten door beide partijen of door één partij gedragen, afhankelijk van de omstandigheden.

De gerechtskosten hoeven in de volgende gevallen niet te worden betaald: door eisers die arbeiders, werknemers en leden van coöperaties zijn bij verzoeken die verband houden met arbeidsverhoudingen; bij alimentatievorderingen; bij door een officier van justitie ingestelde rechtsvorderingen; door eisers bij vorderingen tot vergoeding van uit misdaad voortvloeiende schade, in verband met een veroordeling die kracht van gewijsde heeft; of door door de rechter aangestelde speciale vertegenwoordigers van een partij van wie het adres onbekend is.

Natuurlijke personen van wie door de rechtbank is erkend dat ze niet over voldoende middelen beschikken, worden vrijgesteld van de betaling van gerechtskosten. In het geval van een verzoek om vrijstelling van gerechtskosten houdt de rechtbank rekening met het inkomen van de betrokkene en zijn gezin, de uit een verklaring blijvende activa, de burgerlijke staat, de gezondheid, het beroep, de leeftijd en andere omstandigheden. In dergelijke gevallen worden de proceskosten betaald uit de bedragen die in de begroting van de rechtbank daarvoor zijn gereserveerd. In het geval van een door de schuldenaar ingediend verzoek tot opening van een faillissementsprocedure worden er geen gerechtskosten geïnd. Gerechtskosten worden geïnd uit de activa bij verdeling van het eigendom in overeenstemming met de handelswet (*Targovski zakon*).

Indien een verzoek geheel of gedeeltelijk is ingewilligd, gelast de rechtbank de verweerder om aan de eiser een deel van de kosten van de procedure te betalen in verhouding tot de mate waarin het verzoek is ingewilligd (gerechtskosten, advocaatkosten, kosten in verband met het verschijnen voor de rechtbank en bewijsgraving). Indien aan de eiser kosteloze rechtsbijstand is verleend, wordt de verweerder gelast om de kosten daarvan terug te betalen in verhouding tot de mate waarin het verzoek is ingewilligd. Wanneer de zaak wordt afgesloten, heeft de verweerder recht op vergoeding van de kosten, en als de rechtbank het verzoek afwijst, heeft de verweerder recht op vergoeding van de gemaakte kosten in verhouding tot de mate waarin het verzoek is afgewezen.

Het honorarium van de advocaat wordt overeengekomen tussen de cliënt en de advocaat en wordt gewoonlijk betaald bij de ondertekening van het contract inzake juridische vertegenwoordiging, conform de betalingsvoorwaarden.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie "Rechtsbijstand".

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Per post ontvangen verzoeken en andere correspondentie en tijdens de kantooruren persoonlijk afgegeven stukken worden op de dag van ontvangst door de rechtbank geregistreerd in het logboek van inkomende correspondentie. Een vordering wordt officieel geacht te zijn ingesteld op de dag waarop de rechtbank het verzoek heeft ontvangen. Indien het verzoek per post is verzonden of naar de verkeerde rechtbank is verzonden, wordt het geacht te zijn ontvangen op de dag van verzending per post of op de dag van ontvangst door de verkeerde rechtbank. De rechtbank verifieert de juistheid van het verzoek. Als een verzoek niet volgens de regels is opgesteld of als niet alle vereiste documenten zijn bijgevoegd, wordt de eiser verzocht om binnen één week het verzoek te corrigeren en wordt hem meegedeeld of hij in aanmerking komt voor rechtsbijstand. Als het adres van de eiser niet is opgegeven en niet bekend is bij de rechtbank, wordt er gedurende een week een bericht opgehangen op een daartoe bestemde plaats in de rechtbank. Als de eiser het verzoek niet tijdig corrigeert, wordt het verzoek samen met de bijlagen teruggezonden. Als het adres van de eiser onbekend is, wordt het verzoek bij de griffie van de rechtbank bewaard, zodat het ter beschikking kan worden gesteld van de eiser. Hetzelfde geldt wanneer er in de loop van de procedure wordt vastgesteld dat het verzoek niet volgens de regels is opgesteld. De rechtsvordering wordt geacht te zijn ingesteld op de datum waarop het aangepaste verzoek is ontvangen.

Als de rechtbank bij verificatie van het verzoek vaststelt dat het niet-ontvankelijk is, wordt het verzoek teruggezonden. De terugzending van het verzoek naar de eiser vormt geen beletsel om het verzoek opnieuw bij de rechtbank in te dienen, in welk geval het verzoek wordt geacht te zijn ingesteld op de datum waarop het opnieuw is ingediend.

De gerechtelijke autoriteiten sturen geen speciaal document om te bevestigen dat de vordering naar behoren is ingesteld, maar er worden wel bepaalde procedures toegepast waaruit blijkt dat dit het geval is. Zodra het verzoek naar behoren is opgesteld en ingediend, en alle vereiste stukken zijn bijgevoegd, verzendt de rechtbank een afschrift naar de verweerder. Het afschrift bevat de bijlagen bij het verzoek. De verweerder wordt verzocht binnen één maand een schriftelijk antwoord in te dienen en wordt geïnformeerd welke informatie dit antwoord moet bevatten. De verweerder wordt ook geïnformeerd over wat de gevolgen zijn als hij geen antwoord indient of zijn rechten niet uitoefent, en wordt er, in voorkomend geval, van in kennis gesteld dat hij recht heeft op rechtsbijstand. Het schriftelijke antwoord van de verweerder moet het volgende bevatten: de naam van de rechtbank; het nummer van de zaak; de naam en het adres van de verweerder en, indien van toepassing, diens wettelijke vertegenwoordiger of gemachtigde; het standpunt van de verweerder over de ontvankelijkheid en de gegrondheid van het verzoek; het standpunt van de verweerder over de omstandigheden waarop het verzoek is gebaseerd; de weerlegging van het verzoek en de omstandigheden die het verzoek onderbouwen; de handtekening van de persoon die het antwoord heeft ingediend. In het antwoord op het verzoek moet de verweerder aangeven welke bewijzen hij indient ter staving van welke feiten, en moet hij alle schriftelijke bewijsstukken waarover hij beschikt, overleggen. Het antwoord moet vergezeld gaan van: een volmacht indien het door een gemachtigde wordt ingediend; en kopieën van het antwoord en de bijlagen daarbij (één kopie voor elke eiser). Als de verweerder nalaat om binnen de gestelde termijn een schriftelijk antwoord in te dienen, zijn standpunt bekend te maken, bezwaar aan te tekenen, de waarheidsgetrouwheid van een bij het verzoek gevoegd stuk te betwisten, zijn recht om een tegenvordering in te stellen uit te oefenen, een bijkomend verzoek in te dienen of een beroep te doen op een derde die bevoegd is om namens de verweerder op te treden, verliest de verweerder de mogelijkheid om dat op een later tijdstip te doen, tenzij zijn verzuim te wijten is aan specifieke onvoorziene omstandigheden.

Na de juistheid en ontvankelijkheid van de ingediende verzoeken te hebben geverifieerd, beslist de rechter over de verdere behandeling van de rechtsvordering en beantwoordt de rechtbank verzoeken en bezwaren van de partijen met betrekking tot alle zaken die aan het proces voorafgaan en de toelating van bewijsmateriaal. De rechter kan ook bemiddeling of andere vormen van vrijwillige geschillenbeslechting gelasten.

De rechter neemt de zaak in behandeling tijdens een openbare zitting, waarvoor hij de partijen dagvaardt. De griffier stuurt de dagvaardingen naar de partijen, aan wie een afschrift van de rechterlijke beslissing wordt betekend.

In handelszaken voorziet het wetboek van burgerlijke rechtsvordering in een uitwisseling van stukken tussen de partijen bij het geschil. Zodra het antwoord is ontvangen, stuurt de rechtbank een afschrift, samen met de bijlagen, naar de eiser, die binnen twee weken een aanvullend verzoek kan indienen. In het aanvullende verzoek kan de eiser het oorspronkelijke verzoek aanvullen en toelichten. Na ontvangst van het aanvullende verzoek verzendt de rechtbank een afschrift daarvan samen met de bijlagen naar de verweerder, die binnen twee weken een antwoord kan indienen. In het aanvullende antwoord moet de verweerder reageren op het aanvullende verzoek.

Na de juistheid van de uitgewisselde stukken en de ontvankelijkheid van de ingediende verzoeken te hebben gecontroleerd, met inbegrip van de bedragen ervan alsmede andere verzoeken en bezwaren van de partijen, beslist de rechter over alle zaken die aan het proces voorafgaan en over de toelating van bewijsmateriaal. De rechter stelt de datum van de zaak in een openbare zitting vast, waarvoor hij de partijen dagvaardt door de eiser het aanvullende antwoord te sturen, en deelt zijn beslissing aan de partijen mee. De rechter kan bemiddeling of andere vormen van vrijwillige geschillenbeslechting gelasten. Wanneer al het bewijsmateriaal via de uitwisseling van stukken is overgelegd en wanneer is overeengekomen dat het niet noodzakelijk is dat de partijen de zitting bijwonen, en indien partijen dat wensen, kan de rechter de zaak met gesloten deuren behandelen, waarbij partijen in de gelegenheid worden gesteld verweerschriften en antwoorden in te dienen.

Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bevat bijzondere bepalingen betreffende bepaalde procedures – kort gedingen, procedures in huwelijkszaken, kwesties in verband met burgerlijke staat, gerechtelijke onbekwaamheid, gerechtelijke verdeling, bescherming en herstel van eigendomsrechten op onroerend goed, akten, collectieve rechtszaken en verzoeken tot verkrijging van een executoriale titel, conservatoire procedures, verzoeken om bescherming, en tenuitvoerleggingsprocedures. Ook in de handelswet zijn bijzondere regels vastgesteld inzake insolventieprocedures en daarmee verband houdende verzoeken.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De rechter dagvaardt de partijen voor de zittingen. Als de zaak wordt verdaagd, ontvangen de naar behoren gedagvaarde partijen geen dagvaarding voor de volgende zitting indien de datum hen ter terechtzitting is meegedeeld. De dagvaarding vindt uiterlijk één week voor de zitting plaats. Deze regel geldt niet bij tenuitvoerleggingsprocedures. De dagvaarding omvat: de rechtbank die de dagvaarding heeft opgesteld, de naam en het adres van de gedagvaarde persoon, in welke zaak en in welke hoedanigheid hij wordt gedagvaard, de plaats en het tijdstip van de zitting en de rechtsgevolgen van het niet verschijnen. De rechtbank verstrekt de partijen een afschrift van alle beslissingen, waartegen afzonderlijk beroep kan worden ingesteld.

De partijen worden in kennis gesteld van de door de rechtbank vastgestelde termijnen voor procedurele handelingen, maar niet van de wettelijke termijnen.

Laatste update: 19/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([CS](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Tsjechië

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Eenieder heeft het recht zich tot de rechter te wenden ter bescherming van een recht dat is bedreigd of geschonden. Het is altijd raadzaam om eerst te proberen het geschil in der minne te schikken. Er kan ook gebruik worden gemaakt van alternatieve methoden voor geschillenbeslechting. Op bepaalde gebieden van het burgerlijk recht maakt de staat het de partijen bij de rechtsbetrekking in kwestie mogelijk een rechtsgeschil aan een andere particuliere instantie voor te leggen. In Tsjechië gebeurt dit via arbitrage, geregeld bij Wet nr. 216/1994 Sb., inzake arbitrageprocedures en de tenuitvoerlegging van arbitrale uitspraken, zoals gewijzigd. Een arbitrageprocedure leidt tot een arbitrale uitspraak, die bindend is voor beide partijen bij het geschil en die de rechtskracht van een uitvoerbare beslissing heeft. Bemiddeling in niet-strafzaken is geregeld bij Wet nr. 202/2012 Sb., inzake bemiddeling en tot wijziging van bepaalde wetten (bemiddelingswet). Voor meer details, zie "Alternatieve geschillenbeslechting – Tsjechië".

Zelfs nadat u zich tot de rechtbank hebt gewend, is het mogelijk om, afhankelijk van de aard van de zaak, voor te stellen dat de rechtbank een minnelijke schikking zoekt (zie de artikelen 67 tot en met 69 en artikel 99 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). Een goedgekeurde gerechtelijke schikking heeft dezelfde rechtskracht als een definitieve beslissing. Het is ook een titel voor de tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing. Een goedgekeurde gerechtelijke schikking schort een door een rechtbank gegeven beslissing in een zaak op.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen verschillen per geval. Daarom verdient het de voorkeur om zo vroeg mogelijk juridisch advies in te winnen. Een rechtsvordering moet bij de bevoegde rechtbank worden ingesteld voordat de verjaringstermijn is verstreken (de rechtsvordering moet binnen de verjaringstermijn aan de rechtbank worden betekend).

In geval van verjaring als gevolg van het verstrijken van de wettelijke termijn wordt de verplichting van de schuldenaar niet geschrapt, maar verzwakt. Dit betekent dat de verplichting niet kan worden afgedwongen als de schuldenaar de verjaring inroept. De verjaring is in het algemeen geregeld in de artikelen 609 tot en met 653 van Wet nr. 89/2012 Sb., burgerlijk wetboek. De algemene verjaringstermijn bedraagt drie jaar en gaat in op de dag waarop het recht voor het eerst kon worden uitgeoefend. De duur van de individuele bijzondere verjaringstermijnen is afhankelijk van de aard van het uitgeoefende recht.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid – Tsjechië](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

De bevoegdheid van de rechtbanken wordt bepaald door de regels inzake territoriale, materiële en functionele bevoegdheid.

Territoriale bevoegdheid definieert de reikwijdte van de bevoegdheid van individuele rechtbanken van hetzelfde type. Zij bepaalt welke specifieke rechtbank van eerste aanleg een specifieke zaak dient te behandelen en te beslechten. De basisregels inzake territoriale bevoegdheid zijn uiteengezet in de artikelen 84 tot en met 89a van Wet nr. 99/1963 Sb., het wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd. Er zij echter op gewezen dat de territoriale bevoegdheid in bepaalde gevallen kan worden geregeld door een direct toepasselijke EU-wet die voorrang heeft boven nationale wetgeving (zie sommige bepalingen van Verordening (EG) nr. 44/2001 van de Raad betreffende de rechterlijke bevoegdheid, de erkenning en de tenuitvoerlegging van beslissingen in burgerlijke en handelszaken, die niet alleen de internationale maar ook de territoriale bevoegdheid regelt), wat betekent dat de in het Tsjechische recht opgenomen regels inzake territoriale bevoegdheid niet altijd van toepassing zijn.

De rechtbank met territoriale bevoegdheid is de algemene rechtbank van de partij tegen wie de vordering is ingesteld (de verweerder), tenzij de wet anders bepaalt. De algemene rechtbank is altijd een districtsrechtbank. Indien een regionale rechtbank in eerste aanleg bevoegd is (zie vraag 2.1), is de regionale rechtbank van het district waarin de algemene (districts)rechtbank van de partij is gevestigd, territoriaal bevoegd. Als een vordering tegen meerdere verweerders wordt ingesteld, is de bevoegde rechtbank de algemene rechtbank die voor één van hen territoriaal bevoegd is.

De algemene rechtbank van een natuurlijke persoon is de districtsrechtbank van het district waarin hij zijn woonplaats heeft of, indien die persoon geen woonplaats heeft, de rechtbank van het district waarin hij verblijft. Onder woonplaats wordt verstaan de plaats waar een persoon woont met de bedoeling er permanent te verblijven (het is mogelijk dat er meerdere dergelijke plaatsen zijn, in welk geval al deze rechtbanken de algemene rechtbank zijn).

De algemene rechtbank van een natuurlijke persoon die betrokken is bij een zakelijke activiteit is, voor zaken die voortkomen uit zakelijke activiteiten, de districtsrechtbank van het district waarin hij zijn vestigingsplaats heeft (de vestigingsplaats is het adres dat in het openbaar register is ingeschreven) of, indien hij geen vestigingsplaats heeft, de districtsrechtbank van het district waarin hij zijn woonplaats heeft of, indien hij geen woonplaats heeft, de districtsrechtbank van het district waarin hij verblijft.

Het criterium voor het bepalen van de algemene rechtbank van een rechtspersoon is zijn statutaire zetel (zie de artikelen 136 en 137 van Wet nr. 89/2012 Sb., burgerlijk wetboek).

De algemene rechtbank van een curator tijdens de uitoefening van zijn functie is de districtsrechtbank van het district waarin hij zijn statutaire zetel heeft. Er gelden bijzondere regels voor de algemene rechtbank van de staat (de rechtbank van het district waarin de organisatorische eenheid van de staat die volgens een bijzondere wettelijke regeling bevoegd is haar statutaire zetel heeft of, indien de rechtbank met territoriale bevoegdheid niet op deze wijze kan worden vastgesteld, de rechtbank van het district waarin de omstandigheden die aanleiding hebben gegeven tot het recht waarop aanspraak wordt gemaakt zich hebben voorgedaan), een gemeente/stad (de rechtbank van het district waarin de gemeente/stad is gelegen) en een hogere territoriale zelfbesturende eenheid (de rechtbank van het district waarin de bestuursorganen hun statutaire zetel hebben).

Als de verweerder, die Tsjechisch staatsburger is, geen algemene rechtbank heeft, of geen algemene rechtbank in Tsjechië heeft, is de rechtbank van het district waarin hij zijn laatst bekende woonplaats in Tsjechië had, bevoegd. Tegen iemand die geen andere bevoegde rechtbank in Tsjechië heeft, kunnen eigendomsrechten worden uitgeoefend bij de rechtbank van het district waarin de bezittingen van die persoon zich bevinden.

Een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) tegen een buitenlandse persoon kan ook worden ingesteld bij een rechtbank van het Tsjechische district waarin zijn fabriek, of een organisatorische eenheid van zijn fabriek, is gevestigd.

Materiële bevoegdheid definieert de reikwijdte van de bevoegdheid tussen verschillende soorten rechtbanken door te bepalen welke rechtbank de zaak in eerste aanleg zal behandelen. In burgerlijke gerechtelijke procedures houdt materiële bevoegdheid van rechtbanken in dat districtsrechtbanken bevoegd zijn voor procedures in eerste aanleg, tenzij in de wet uitdrukkelijk is bepaald dat een regionale rechtbank of het hooggerechtshof van Tsjechië bevoegd is.

Functionele bevoegdheid definieert de reikwijdte van de bevoegdheid van verschillende soorten rechtbanken die betrokken zijn bij de opeenvolgende behandelingen van dezelfde zaak in situaties waarin gewone en buitengewone beroepen worden ingesteld (met andere woorden, het bepaalt welke rechtbank zal beslissen over gewone en buitengewone beroepen).

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zoals hierboven reeds is opgemerkt (zie het antwoord op vraag nr. 4), houdt de materiële bevoegdheid van rechtbanken in burgerlijke gerechtelijke procedures in dat procedures in eerste aanleg in wezen onder de bevoegdheid van districtsrechtbanken vallen.

Op dit beginsel zijn uitzonderingen gemaakt ten gunste van de regionale rechtbanken, die zaken behandelen en beslechten die opgesomd zijn in artikel 9, lid 2, van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd. Het gaat hierbij in de eerste plaats om beslissingen over zaken die vanwege hun aard een zekere mate van specialisatie vereisen en over zaken die feitelijk en juridisch complexer zijn. Regionale rechtbanken beslissen als rechtbanken van eerste aanleg in de volgende geschillen en zaken:

- a) geschillen tussen de werkgever en de ontvanger over de onderlinge afwikkeling van te hoge uitkeringen door een pensioenverzekering, een ziektekostenverzekering, een overheidsdienst voor sociale bijstand en een dienst voor materiële hulp aan behoeftigen, en in geschillen over de onderlinge afwikkeling van afnemende vergoedingen die worden betaald als gevolg van het recht op ziekteverzekeringsuitkeringen,
- b) geschillen die betrekking hebben op de onwettigheid van een staking of uitsluiting,
- c) geschillen die betrekking hebben op een vreemde staat of een buitenlandse persoon die diplomatieke immuniteiten en voorrechten geniet indien deze geschillen onder de bevoegdheid van de Tsjechische rechtbanken vallen,
- d) geschillen die betrekking hebben op de nietigverklaring van een arbitrale beslissing betreffende de tenuitvoerlegging van verplichtingen die voortvloeien uit een collectieve arbeidsovereenkomst,
- e) zaken die voortvloeien uit rechtsbetrekkingen in verband met de oprichting van handelsvennootschappen, goededoelensctichtingen, schenkingen en schenkingsfondsen en in geschillen tussen handelsvennootschappen, hun partners of vennoten, alsmede in geschillen tussen de partners en vennoten, die voortvloeien uit hun participatie in de handelsvennootschap,
- f) geschillen tussen handelsvennootschappen, hun partners of vennoten alsmede leden van de wettelijke organen daarvan of vereffenaars, indien de geschillen betrekking hebben op de uitoefening van het mandaat van leden van de statutaire organen of op een vereffening,
- g) auteursrechtelijke geschillen,
- h) geschillen die betrekking hebben op de bescherming van rechten die worden of dreigen te worden geschonden door oneerlijke concurrentie of onrechtmatige mededingingsbeperkingen,
- i) zaken die betrekking hebben op de bescherming van de naam en reputatie van een rechtspersoon,
- j) geschillen die betrekking hebben op een financiële zekerheid en geschillen die verband houden met wissels, promessen en beleggingsinstrumenten,
- k) geschillen die voortvloeien uit transacties op een grondstoffenbeurs,
- l) zaken die verband houden met algemene vergaderingen van verenigingen van eigenaren en daaruit voortvloeiende geschillen, met uitzondering van geschillen over bijdragen door leden van de vereniging voor het beheer van de woning en de gronden, geschillen over aanbetalingen voor diensten en geschillen over de methode voor de verdeling van de kosten van diensten,
- m) zaken die verband houden met de transformatie van vennootschappen en coöperaties, met inbegrip van schadevergoedingsprocedures, op grond van een bijzondere wettelijke regeling,
- n) geschillen die betrekking hebben op de aankoop van een fabriek, de lease van een fabriek of een deel daarvan,
- o) geschillen die betrekking hebben op opdrachten voor bouwwerkzaamheden die overheidsopdrachten boven de drempelwaarde zijn, met inbegrip van de zaken die nodig zijn voor de uitvoering van die opdrachten.

Het Tsjechische hooggerechtshof is in eerste en laatste instantie bevoegd voor procedures tot erkenning van buitenlandse beslissingen in huwelijkszaken (dit geldt niet voor de erkenning van beslissingen van andere EU-lidstaten indien Verordening (EG) nr. 2201/2003 van de Raad betreffende de bevoegdheid en de erkenning en tenuitvoerlegging van beslissingen in huwelijkszaken en inzake de ouderlijke verantwoordelijkheid, en tot intrekking van Verordening (EG) nr. 1347/2000 van toepassing is) en voor zaken betreffende de vaststelling en ontzegging van het ouderschap op grond van artikel 51 en artikel 55, lid 1, van Wet nr. 91/2012 Sb. inzake internationaal privaatrecht.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In Tsjechische civielrechtelijke procedures bestaat geen algemene verplichting om zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen.

Bevoegdheid om als eiser of verweerder in rechte op te treden

Eenieder kan zelfstandig in rechte optreden binnen het kader van zijn handelingsbekwaamheid (artikel 20, lid 1, van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). Een natuurlijke persoon is volledig bevoegd om als eiser in rechte op te treden zodra hij meerderjarig is.

Meerderjarigheid wordt bereikt wanneer men achttien jaar wordt. Iemand die jonger dan 18 jaar is, kan meerderjarig worden wanneer zijn verzoek om handelingsbekwaam te worden verklaard, wordt ingewilligd (zie artikel 37 van Wet nr. 89/2012 Sb., burgerlijk wetboek) of wanneer hij huwt. Een partij in een procedure die niet volledig bevoegd is om als eiser in rechte op te treden, kan zich in de procedure laten vertegenwoordigen. Een meerderjarig persoon met beperkte handelingsbekwaamheid is mogelijk niet bevoegd om als eiser of verweerder in rechte op te treden.

Vertegenwoordiging vindt plaats op grond van de wet of een besluit van een overheidsinstantie (wettelijke vertegenwoordiging) of op grond van een volmacht. Eenieder die als vertegenwoordiger van een partij de procedure bijwoont, moet het bewijs van die vertegenwoordiging leveren.

Een natuurlijke persoon die niet zelfstandig in rechte kan optreden, moet door zijn wettelijke voogd of bewindvoerder worden vertegenwoordigd (artikelen 22 en 23 en artikel 29an. van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd).

(Handelingsbekwame) partijen in de procedure kunnen zich ook laten vertegenwoordigen door een persoon van hun keuze op basis van een volmacht (artikelen 24 tot en met 28a van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd).

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) wordt ingesteld bij de rechtbank met materiële, territoriale en functionele bevoegdheid. De adressen van de Tsjechische rechtbanken zijn te vinden op de volgende webpagina van het Tsjechische ministerie van Justitie: <http://portal.justice.cz/Justice2/Uvod/Soudy.aspx>

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Alle partijen hebben dezelfde status in burgerlijke gerechtelijke procedures en hebben recht op een zitting in hun moedertaal (zie artikel 18 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). Een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) mag worden ingesteld in de moedertaal van de eiser (verzoeker). Om de rechtbank in staat te stellen de rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) sneller te beoordelen, is het echter raadzaam om bij de aan de rechtbank gerichte documenten een Tsjechische vertaling te voegen.

Een verzoek tot inleiding van een procedure kan schriftelijk worden ingediend (zie artikel 42 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). Een schriftelijk indienen gebeurt op papier of in elektronische vorm via een openbaar datanetwerk of per fax. Een per fax

of in elektronische vorm ingediend verzoek over de gegrondheid moet binnen drie dagen worden gevolgd door de indiening van het origineel of een schriftelijke indiening van de identieke tekst. Een document dat wordt ingediend in elektronische vorm met een gecertificeerde elektronische handtekening (overeenkomstig Wet nr. 227/2000 Sb., inzake de elektronische handtekening, zoals gewijzigd) of in elektronische vorm overeenkomstig een bijzondere wettelijke regeling (Wet nr. 300/2008 Sb., inzake elektronische akten en toegestane documentconversie) hoeft niet te worden gevolgd door indiening van de originele documenten.

Alleen in het geval van een procedure die ook zonder een verzoek kan worden ingeleid of een procedure tot het verkrijgen van toestemming om te huwen, een procedure tot het verkrijgen van bescherming tegen huiselijk geweld, een procedure tot vaststelling of ontzegging van ouderschap en een adoptieprocedure kan een verzoek tot inleiding van een procedure en een verzoek om een tenuitvoerleggingsbevel mondeling worden gedaan en geregistreerd (zie artikel 14 van Wet nr. 292/2013 Sb., betreffende bijzondere gerechtelijke procedures, zoals gewijzigd). Elke districtsrechtbank is verplicht om ingediende documenten te registreren en onverwijld naar de bevoegde rechtbank door te sturen. Dit type indiening heeft dezelfde rechtskracht als een indiening bij de bevoegde rechtbank.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er bestaan geen voorgeschreven formulieren voor het instellen van een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure). Een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) moet algemene gegevens (zie artikel 42, lid 4, van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd) en nadere gegevens (zie artikel 79, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) bevatten.

Tot de algemene gegevens behoren de identificatie van de rechtbank waaraan het verzoek is gericht en de identificatie van de persoon die de rechtsvordering instelt. Uit de rechtsvordering moet ook duidelijk blijken om welke zaak het gaat en wat er wordt gevorderd. De rechtsvordering moet worden ondertekend en gedateerd.

De nadere gegevens omvatten de voornaam, de achternaam en het adres van de partijen, of de geboortenummers of identificatienummers van de partijen (de bedrijfsnaam of de naam en statutaire zetel van een rechtspersoon, het identificatienummer, de naam van het land en de desbetreffende organisatorische eenheid van de staat die namens de staat voor de rechter verschijnt), en zo nodig ook haar vertegenwoordigers, een beschrijving van de belangrijkste feiten en een beschrijving van het door de rekwirant aangevoerde bewijsmateriaal, en er moet duidelijk worden aangegeven wat de rekwirant precies vordert.

Als het voorstel niet de vereiste gegevens bevat of als deze onbegrijpelijk of onduidelijk zijn, zal de rechtbank de partij verzoeken dit euvel binnen een bepaalde termijn te verhelpen. Als dit niet gebeurt en de procedure daardoor niet kan worden voortgezet, zal de rechtbank het verzoek tot inleiding van een procedure afwijzen. De rechtbank zal geen rekening houden met andere ingediende documenten totdat deze naar behoren zijn gecorrigeerd of vervolledigd (zie artikel 43 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). Het verzoekschrift moet in het vereiste aantal exemplaren worden ingediend: de rechtbank ontvangt en bewaart één exemplaar en elke partij ontvangt één exemplaar, indien nodig (zie artikel 42, lid 4, van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd).

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Er worden gerechtskosten in rekening gebracht voor gerechtelijke procedures in Tsjechië, voor handelingen die vermeld zijn in het tarievenoverzicht, voor individuele handelingen van rechtbanken en voor handelingen van griffies. De bedragen van deze kosten zijn vastgesteld in Wet nr. 549/1991 Sb., betreffende de gerechtskosten, zoals gewijzigd. De gerechtskosten worden vastgesteld als een vast bedrag of als een percentage dat is gebaseerd op de waarde van het onderwerp van de gerechtelijke procedure.

Een aantal zaken (voornamelijk die welke niet worden betwist) zijn vrijgesteld van deze kosten. Zaken die "materieel vrijgesteld" zijn, zijn onder meer procedures die betrekking hebben op voogdij, adoptie, onderhoudsverplichtingen tussen ouders en kinderen, enz. Deze procedures zijn volledig vrijgesteld van kosten.

In een procedure tot vaststelling van alimentatiebetalingen, vergoedingen voor gezondheidsschade, arbeidsletsels, beroepsziekten enz. zijn rekwiranten persoonlijk vrijgesteld van kosten. Als de eiser in een bepaalde procedure persoonlijk is vrijgesteld van kosten en de rechtbank zijn vordering gegrond verklaart, is de verweerder aansprakelijk voor de vergoeding.

Het is ook mogelijk om zogenaamde individuele vrijstellingen toe te staan die verband houden met de financiële en sociale situatie van de partijen in de procedure en de specifieke omstandigheden van de behandelde zaak. Als de eiser het financieel moeilijk heeft als gevolg van langdurige werkloosheid, een ernstige ziekte enz., kan hij de rechtbank om gehele of gedeeltelijke vrijstelling van de kosten verzoeken. Het desbetreffende verzoek dient bij voorkeur bij de oorspronkelijke rechtsvordering te worden gevoegd. Bij zijn beslissing over vrijstelling van kosten houdt de rechtbank rekening met het geheel van de materiële, financiële en sociale omstandigheden, het bedrag van de gerechtskosten, de aard van de ingediende vordering enz. Dit mag echter geen willekeurige of duidelijk uitzichtloze uitoefening of belemmering van rechten zijn. Zie ook "Rechtsbijstand – Tsjechië".

De gerechtskosten zijn verschuldigd bij indiening van het verzoek tot inleiding van een procedure. Als de gerechtskosten niet bij indiening van het verzoek worden betaald, zal de rechtbank de partij verzoeken om de kosten te betalen en haar informeren dat de procedure zal worden opgeschort indien de kosten niet binnen de gestelde termijn worden betaald.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie "Rechtsbijstand – Tsjechië".

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De gerechtelijke procedure vangt aan op de dag waarop het verzoekschrift bij de rechtbank wordt afgeleverd (zie artikel 82 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd) of op de dag waarop de rechtbank uitspraak doet over de aanvang van de procedure zonder verzoekschrift (zie artikel 13, lid 2, van Wet nr. 292/2013 Sb., inzake bijzondere gerechtelijke procedures, zoals gewijzigd). De aflevering van de rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) bij de rechtbank zet de procedure in gang. De rechtbank bevestigt niet expliciet dat de procedure is aangevangen. Als een rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) persoonlijk bij de griffie wordt afgegeven, kan de griffie dit bevestigen door een afschrift van de vordering af te stempelen.

Als het verzoek niet aan de voorschriften voldoet (bevat niet de voorgeschreven gegevens of is onduidelijk of onbegrijpelijk), zal de rechtbank de partij verzoeken om dit probleem te verhelpen. Gebeurt dit niet binnen de door de rechtbank gestelde termijn en kan de procedure om die reden niet worden voortgezet, wijst de rechtbank het voorstel tot inleiding van een procedure af en schort zij de procedure op.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Zodra de procedure is aangevangen, zal de rechtbank zonder verder verzoek de zaak zo spoedig mogelijk behandelen en beslechten (zie artikel 100, lid 1, van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd). De rechtbank is verplicht de rechtsvordering (verzoek tot inleiding van een procedure) persoonlijk aan de andere partijen in de procedure te laten afleveren (zie artikel 79, lid 3, wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Tijdens de procedure zal de rechter de partijen inlichten over hun verschillende rechten en plichten. Indien een bepaalde procedurehandeling moet worden uitgevoerd, stelt de rechtbank een termijn vast waarbinnen die handeling moet worden verricht.

De partijen en hun vertegenwoordigers hebben recht op inzage in het gerechtelijk dossier, met uitzondering van het proces-verbaal van de stemming, en hebben het recht om er uittreksels uit te nemen en kopieën van te maken. De voorzittende rechter zal eenieder die daar een rechtmatig belang bij heeft of daar geldige redenen toe heeft, toelaten het dossier in te zien en er uittreksels uit te nemen en kopieën van te maken, tenzij het een dossier betreft waarvan de inhoud wettelijk vertrouwelijk moet worden gehouden (zie artikel 44 van Wet nr. 99/1963 Sb., wetboek van burgerlijke rechtsvordering, zoals gewijzigd).

Laatste update: 20/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Ierland

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Naar de rechter stappen is vaak een laatste redmiddel wanneer andere pogingen om een geschil te beslechten zijn mislukt. Een alternatief voor een gerechtelijke procedure is het gebruik van procedures voor alternatieve geschillenbeslechting (zie het informatieblad over 'Alternatieve geschillenbeslechting').

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen om een zaak bij het gerecht aanhangig te maken, verschillen naargelang het geval. Vragen in verband met termijnen kunnen worden beantwoord door een raadsman of door een [bureau dat burgers informatie](#) over de toegang tot het recht verschaft.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie het informatieblad over '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Bij welke lagere rechtbank (d.w.z. *District Court of Circuit Court*) een vordering moet worden ingesteld, is afhankelijk van de plaats waar de verweerder of een van de verweerders zijn gewone verblijfplaats heeft of zijn beroep, bedrijf of werkzaamheden uitoefent. Voor de meeste geschillen inzake overeenkomsten is het bevoegde *District Court of Circuit Court* de rechtbank in het rechtsgebied waar de overeenkomst vermoedelijk is gesloten; voor geschillen inzake onrechtmatige daad, de plaats waar de onrechtmatige daad vermoedelijk is gepleegd; in familiezaken, de plaats waar de verzoeker zijn verblijfplaats heeft, en in geschillen inzake huur- of pachtovereenkomsten of eigendomsrechten van onroerende goederen, de plaats waar het betrokken onroerend goed is gelegen.

Nadere informatie: zie het informatieblad over de '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'.

Op de website van de [Courts Service of Ireland](#) vindt u informatie over de structuur van de rechtbanken. Ten behoeve van het publiek is er ook een brochure gepubliceerd met de titel *Explaining the Courts*. Nadere gegevens over de rechterlijke organisatie is ook beschikbaar bij de [Citizens Information Board](#).

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Welke rechtbank bevoegd is, hangt af van de aard (overeenkomst, onrechtmatige daad enz.) en de waarde van uw vordering.

Nadere informatie: zie het informatieblad over de '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

U dient niet steeds een beroep te doen op een tussenpersoon: u beslist zelf naargelang de complexiteit van de zaak. Indien u zich tot een tussenpersoon wilt wenden, moet u een beroep doen op een advocaat. De [Law Society](#) is het orgaan dat bevoegd is voor de erkenning en het beheer van het beroep van advocaat.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Vorderingen moeten worden ingediend bij de bevoegde griffiediensten (*Courts Service office*), afhankelijk van het bedrag dat wordt gevorderd (nadere gegevens over de bevoegdheid van de gerechten: zie het informatieblad over de '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'). Er zijn in heel Ierland griffiediensten; de adressen en openingsuren vindt u op de website van de [Courts Service](#).

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In Ierland kan een verzoek worden opgesteld in het Engels of het Iers. Het verzoek moet worden ingediend met behulp van een bijzonder formulier dat specifiek is voor het gerecht waarbij u uw vordering indient. Het verzoek kan niet per fax of e-mail worden verstuurd: het dient persoonlijk bij de bevoegde *Courts Service office* te worden afgegeven. Het verzoek kan niet mondeling worden gedaan.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er zijn bijzondere formulieren om een zaak aanhangig te maken: vele ervan kunnen worden gedownload op de website van de [Courts Service](#) en de overige formulieren zijn opgenomen in de [Court Rules](#). Op de formulieren is vermeld welke elementen in een dossier moeten worden opgenomen. Er kunnen ook inlichtingen worden gevraagd aan medewerkers van de *Courts Service*; deze medewerkers mogen echter alleen informatie over de procedure verstrekken, aangezien zij geen advies mogen geven over de gegrondheid van de vordering of over de processtappen die moeten worden genomen.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Voor de meeste vorderingen zijn er gerechtskosten, *court fees* genoemd, verschuldigd. De gerechtskosten moeten worden betaald bij het indienen van de vordering bij de bevoegde *Courts Service office*; nadere gegevens over de verschuldigde bedragen zijn te vinden op de website van de [Courts Service](#).

De vergoeding van de eventueel door u ingeschakelde advocaat staat los van de gerechtskosten bij de *Courts Service*. De advocaat zal u verdere inlichtingen kunnen verschaffen over het honorarium dat moet worden betaald en meedelen wanneer de betaling moet worden verricht.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie het informatieblad over '[Rechtsbijstand](#)'.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering is officieel aanhangig wanneer zij door de *Courts Service office* wordt afgegeven. Naargelang het gerecht waar de vordering aanhangig wordt gemaakt, volgt de afgifte pas nadat betekening aan de tegenpartij is verricht. In het *Small Claims Court* wordt de vordering door de griffier naar de tegenpartij gestuurd. Bij andere gerechten dient u de vordering zelf te (laten) betekenen. De medewerkers van de desbetreffende *Courts Service office* kunnen u dienaangaande de nodige informatie geven. Zij kunnen u ook meedelen of aan alle procedurele voorwaarden voor het indienen van de vordering is voldaan. Het is evenwel de rechter die oordeelt of uw zaak correct aanhangig is gemaakt.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De termijnen zijn vastgesteld in de [Rules](#) van de verschillende gerechten; de desbetreffende *Courts Service office* kan u ter zake nadere informatie verstrekken.

Laatste update: 06/11/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Griekenland

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het kan inderdaad aangewezen zijn om "alternatieve methoden voor geschillenbeslechting" te gebruiken. Zie het desbetreffende onderwerp.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De verjaringstermijnen voor het instellen van een rechtsvordering verschillen per geval. Een juridisch adviseur of een burgeradviesbureau kan details verstrekken over de verjaringstermijnen voor het instellen van een rechtsvordering.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid - Griekenland"

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid - Griekenland".

Procedure voor het instellen van een rechtsvordering.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Een rechtsvordering moet door een advocaat worden ingesteld, behalve in de volgende gevallen: (1) zaken die aanhangig zijn gemaakt bij een burgerlijke districtsrechtbank (*Irinodikio*), (2) voorlopige rechtsmiddelen, (3) om een dreigend gevaar te voorkomen (artikel 94, lid 2, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) en (4) arbeidsprocedures voor de rechtbank van eerste aanleg met alleensprekende rechters (*Monomelos Protodikio*) of voor de districtsrechtbank (artikel 665, lid 1, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). In de regel dient derhalve een wettelijke vertegenwoordiger aanwezig te zijn. Er bestaan bepaalde procedures, zoals voor arbeidsgeschillen, voorlopige rechtsmiddelen en kleine geschillen, waarin de betrokkene zich niet hoeft te laten vertegenwoordigen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Om een rechtszaak te kunnen aanspannen, moet bij de griffie van de bevoegde rechtbank een verzoek worden ingediend. Voor het opstellen van het verzoekschrift dient de betrokkene contact op te nemen met een advocaat, die het verzoekschrift bij de griffie van de bevoegde rechtbank indient.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

a) het verzoek kan alleen in het Grieks worden ingediend;

b) als algemene regel geldt dat het verzoek schriftelijk moet worden opgesteld. Als er op de plaats waar de rechtbank is gevestigd geen aangewezen advocaten of plaatselijke juridisch adviseurs zonder licentie (*dikolavoi*) zijn, mag het verzoek mondeling worden ingediend bij een burgerlijke districtsrechtbank. In dat geval moet een verslag worden opgesteld (artikelen 111, 115 en 215, lid 2, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering); en

c) het verzoek mag ook elektronisch worden ingediend mits het met een geavanceerde elektronische handtekening is ondertekend (artikel 117, lid 2, en artikel 119, lid 4, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering; presidentieel decreet 25/2012).

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er zijn geen speciale formulieren voor het instellen van een rechtsvordering. Het dossier omvat de rechtsvordering, indien nodig (dit is niet verplicht voor districtsrechtbanken en conservatoire maatregelen) en indien het schriftelijke bewijsmateriaal door de bij de zaak betrokken partij wordt overgelegd.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De gerechtelijke kosten worden als volgt betaald: De bij de zaak betrokken partij dient de toepasselijke kosten en heffingen te betalen. De eiser dient dus bij instelling van de rechtsvordering het zegelrecht, de griffierechten en de bijdragen aan verschillende fondsen (bijvoorbeeld het Advocatenfonds [TN], het Sociaal Fonds voor Advocaten van Athene (TPDA) enz.) te betalen. Wanneer en hoe de advocaat moet worden betaald, wordt met de bij de zaak betrokken partij overeengekomen.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, met inachtneming van de voorwaarden van de artikelen 194-204 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (als de betrokkene de gerechtelijke kosten niet kan betalen zonder zijn eigen levensonderhoud en dat van zijn gezin in gevaar te brengen). De volgende documenten zijn vereist: (1) Een verklaring, opgesteld door de burgemeester van de eiser of door de voorzitter van de gemeenschap waarin de eiser woont, met betrekking tot de beroeps-, financiële en gezinssituatie van de eiser, en (2) een verklaring van het hoofd van het belastingkantoor van de plaats waar de eiser woont, met betrekking tot de vraag of hij in de laatste drie jaar een belastingaangifte heeft ingediend voor inkomstenbelasting of enige andere directe belasting, alsmede een controle van de juistheid van de belastingaangifte.

Verdere stappen die in verband met de rechtsvordering moeten worden genomen.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De rechtsvordering wordt geacht te zijn ingesteld wanneer ze is ingediend bij de griffie van de rechtbank waaraan ze is gericht en wanneer een afschrift ervan aan de verweerder is betekend (artikel 215 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). De opstelling en indiening van een verslag vormt de bevestiging dat de rechtsvordering is ingesteld. Na indiening van de rechtsvordering bij de bevoegde rechtbank wordt een akte van indiening opgemaakt en wordt een datum voor de behandeling van de zaak vastgesteld om de eiser de details van de indiening te verstrekken.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De datum voor de behandeling van de rechtsvordering wordt door de griffie van de bevoegde rechtbank vastgesteld en de bij de zaak betrokken partij wordt gedagvaard voor elke volgende zitting van de rechtbank of voor elke in de loop van de zaak gestelde handeling. Elke bij de zaak betrokken partij heeft het recht de zitting te bespoedigen. Er wordt ook advies gegeven door de gemachtigde advocaat.

Wat ten slotte alle vragen betreft, is de aanwezigheid van een advocaat bij een rechtbank van tweede aanleg, d.w.z. een hof van beroep, verplicht, zelfs als de aanwezigheid van een wettelijke vertegenwoordiger niet verplicht was bij de bovengenoemde rechtbanken van eerste aanleg in deze specifieke gevallen (vraag 1). Dit geldt uiteraard ook voor zaken die aanhangig zijn gemaakt bij het Helleense Hooggerechtshof voor burgerlijke en strafzaken (*Arios Pagos*).

Laatste update: 25/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([es](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Spanje

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Geschillen kunnen worden opgelost zonder zich tot de rechtbank te wenden. Het kan nuttig zijn om de informatie over alternatieve geschillenbeslechting te bekijken, zoals [bemiddeling](#).

De partijen kunnen ook tijdens de procedure verzoeken om bemiddeling.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijn voor het ondernemen van gerechtelijke stappen varieert afhankelijk van de zaak. De kwesties van termijnen en verjaring zijn juridisch ingewikkeld en het is raadzaam een advocaat te raadplegen of een juridisch adviesbureau dat informatie over de toegang tot de rechtbank verstrekt.

Als algemene regel en uitsluitend ter illustratie:

- de verjaringstermijn voor vorderingen voor contractuele schulden bedraagt vijf jaar.
- de verjaringstermijn voor schade-eisen voor niet-contractuele schade bedraagt één jaar.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Als u ervoor kiest het geschil via de rechtbank op te lossen, moet u zich wenden tot een rechtbank in deze lidstaat.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie de regels inzake rechtsbevoegdheid op [Competencia de los tribunales](#)

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie de regels inzake rechtsbevoegdheid op [Competencia de los tribunales](#)

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Om in Spanje naar de rechter te kunnen gaan, moet u als algemene regel een beroep doen op:

- een procesvertegenwoordiger (*procurador*), en
- een advocaat die in rechte voor u zal optreden.

Het is niet nodig om een beroep te doen op deze professionals in de volgende gevallen:

indien het bedrag dat u vordert, niet meer dan 2 000 euro bedraagt.

om een aanvraag in te dienen in het kader van een speciale versnelde procedure die bekendstaat als een "procedure voor een betalingsbevel", op voorwaarde dat u een documentair bewijs van de schuld levert. In deze gevallen is er geen beperking op het bedrag van de vordering.

om dringende maatregelen aan te vragen vóór de aanvang van de procedure. Dit betreft tussentijdse voorlopige maatregelen bij nietigverklaring, scheiding van tafel en bed of echtscheiding. De maatregelen zijn bedoeld om een antwoord te bieden op de meest dringende persoonlijke en financiële behoeften van de echtgenoten en hun kinderen wanneer een van de echtgenoten van plan is om een procedure voor nietigverklaring, scheiding van tafel en bed of echtscheiding in te stellen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Aanvragen moeten worden ingediend bij de griffie van de desbetreffende plaats. De aanvraag wordt behandeld door:

- de griffier die verantwoordelijk is voor de griffie en algemene diensten, of
- de ambtenaar van de griffie die is aangesteld om te handelen onder toezicht en verantwoordelijkheid van de griffier.

Griffiers en door hen aangewezen ambtenaren zijn de enige personen die bevoegd zijn om de indieningsdatum en het tijdstip te bevestigen van vorderingen, documenten waarmee een procedure in gang wordt gezet en andere documenten waarvoor dwingende termijnen bestaan.

Burgerlijke vorderingen of handelsvorderingen kunnen niet worden ingediend bij enig ander publiekrechtelijk lichaam, met inbegrip van de dienstdoende rechtbank ("duty court").

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In principe moet in gerechtelijke procedures het Spaans worden gebruikt. In de autonome gemeenschappen die hun eigen taal hebben (Catalonië, Valencia, de Balearen, Galicië en Baskenland), mag ook die taal gebruikt worden.

Wie aan de procedure deelneemt, kan zowel het Spaans gebruiken als de taal van de autonome gemeenschap waar de procedure plaatsvindt, zowel in schriftelijke documenten als in mondelinge procedures. Als iemand de autonome taal van de autonome gemeenschap niet machtig is, stelt de rechtbank een tolk aan om voor een vertaling naar het Spaans te zorgen. Een dergelijke aanstelling vindt plaats hetzij indien wettelijk bepaald, hetzij op verzoek van de persoon die claimt dat zijn/haar recht op een eerlijke rechtsbedeling geschonden wordt. Indien iemand anders dan een partij getuigenis aflegt in een andere taal omdat hij geen Spaans of de taal van de autonome gemeenschap spreekt, heeft de partij die deze getuigenis aanbrengt, de verantwoordelijkheid om een tolk te leveren.

De procedure moet steeds schriftelijk worden ingeleid in een document dat bekendstaat als een "vordering" (*demanda*). Wanneer het gevorderde bedrag niet meer dan 2000 euro bedraagt, kan dit een gewoon document zijn dat de volgende gegevens bevat:

- de persoonsgegevens en het adres van de eiser en de persoonsgegevens en het adres van de tegenpartij, indien deze bekend zijn.
- wat de eiser precies van de tegenpartij vordert.

Personen die geen vertegenwoordiger voor de rechtsprocedure hebben, kunnen ervoor kiezen om hun contacten met de rechtbank al dan niet elektronisch te laten verlopen. Ze kunnen de door hen gekozen methode op elk moment wijzigen.

Alle beoefenaars van juridische beroepen moeten de elektronische of afstandsregistratiesystemen van de rechtbank gebruiken om zowel de initiële aanvraag als de daaropvolgende documenten met betrekking tot de vordering en andere documenten in te dienen, om ervoor te zorgen dat de aangiften authentiek zijn en om op een betrouwbare manier te kunnen aantonen dat documenten volledig zijn verzonden en ontvangen, alsook de datum waarop ze werden verzonden en ontvangen.

De volgende organisaties en personen zijn ook verplicht om de rechtbank via elektronische weg te benaderen:

- Rechtspersonen.
- Verenigingen zonder rechtspersoonlijkheid.
- Eenieder die een beroepsactiviteit uitoefent waarbij het lidmaatschap van een beroepsinstantie verplicht is voor procedures en contacten met de rechtbank die in het kader van hun beroepsactiviteit plaatsvinden.
- Notarissen en griffiers.
- Iedereen die iemand vertegenwoordigt die verplicht is de rechtbank via elektronische weg te benaderen.
- Ambtenaren, voor procedures en contacten die in het kader van hun ambtstaken plaatsvinden.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er bestaan standaardformulieren en gedrukte documenten voor het indienen van vorderingen voor bedragen van ten hoogste 2 000 euro, en ook voor financiële vorderingen die worden ingediend volgens een bijzondere regeling die bekend staat als een "procedure voor een betalingsbevel". Er is geen limiet voor het bedrag dat kan worden gevorderd in het kader van de procedure voor een betalingsbevel, maar u moet de schuld met bewijzen aantonen.

Deze formulieren (samen met gebruikershandleidingen) zijn beschikbaar op het internet:

<http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-juicio-verbal->

<http://www.poderjudicial.es/cgpi/es/Servicios/Atencion-Ciudadana/Modelos-normalizados/El-proceso-monitorio>

Ze staan ook ter beschikking van het publiek bij de griffies en de centrale diensten van elk rechtsgebied.

Indien er geen formulier bestaat of indien het niet kan worden gebruikt, moet u een schriftelijke vordering bij de rechtbank indienen. Voor vorderingen lager dan 2 000 euro volstaat een zeer eenvoudig document. Het enige wat erin moet staan, zijn de persoonsgegevens van de aanvrager, de persoonsgegevens van de andere partij, indien bekend, en een precieze omschrijving van het verzoek van de eiser. Voor vorderingen van meer dan 2 000 euro is het document ingewikkelder omdat het ook een beschrijving moet bevatten van de feiten van de zaak, de rechtsgronden voor de vordering en een geordende lijst waarin de documenten en ander ingediend bewijsmateriaal duidelijk worden aangegeven.

In beide gevallen moet de initiële vordering vergezeld gaan van alle bewijsstukken ter staving van de vordering, samen met eventuele verslagen van deskundige getuigen of ander bewijsmateriaal met betrekking tot de zaak. Over het algemeen kunnen deze documenten niet later worden ingediend, behoudens in zeer bijzondere gevallen.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Particulieren hoeven geen vergoeding te betalen.

Rechtspersonen (vennootschappen, stichtingen, verenigingen) moeten een vergoeding betalen om een vordering te kunnen indienen bij de burgerlijke rechtbank, rechtbank van koophandel of administratieve geschillenrechtbank en om hoger beroep te kunnen aantekenen tegen een vonnis dat door een rechtbank voor sociale zaken is uitgesproken. Er zijn geen vergoedingen verschuldigd bij strafrechtbanken. Meer informatie vindt u op:

<https://www.agenciatributaria.gob.es/AEAT.sede/Ayuda/GC07.shtml>

In de autonome gemeenschap Catalonië moeten rechtspersonen (maar niet particulieren) een vergoeding betalen:

http://administraciojusticia.gencat.cat/ca/serveis_als_ciudadans/gestions_i_tramits/tauxes_adm_justicia/tauxes_admjus_cat/

Er zijn geen standaardtarieven voor erelonen van advocaten. Zowel het niveau van de erelonen als de wijze van betaling worden in onderling overleg met de klant vastgesteld

Er is een standaardtarief voor de vergoedingen die worden aangerekend door vertegenwoordigers voor rechtsprocedures. Zie

<https://www.boe.es/buscar/act.php?id=BOE-A-2003-21104&p=20060128&tn=0>

De beoefenaars van juridische beroepen vragen in het algemeen een voorafbetaling ter dekking van de initiële kosten, die wordt verrekend met de totale kosten. De procedures worden in fasen verdeeld en de beoefenaars van juridische beroepen kunnen hun cliënten verzoeken het overeenkomstige percentage van de totale vergoedingen aan het begin van elke fase te betalen.

De beoefenaars van juridische beroepen vragen gewoonlijk niet om volledige betaling van de vergoedingen tot de zaak voltooid is.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Personen die kunnen bewijzen dat zij niet over de middelen beschikken om een beroep te doen op de rechtbank, hebben recht op rechtsbijstand. Deze middelen worden beoordeeld aan de hand van een index die bekend staat als de index voor het minimuminkomen (IPREM, public base-level income index). Een particulier wordt geacht onvoldoende middelen te hebben om zich tot de rechtbank te wenden indien zijn jaarlijkse totale gezinsinkomen minder bedraagt dan:

a) tweemaal de IPREM die van toepassing is op het moment dat de aanvraag wordt ingediend, voor particulieren die geen deel uitmaken van een gezinseenheid.

b) tweemaal de IPREM die van toepassing is op het moment dat de aanvraag wordt ingediend, voor particulieren die deel uitmaken van een gezinseenheid die minder dan vier personen omvat.

c) driemaal de IPREM, voor personen die deel uitmaken van een gezin dat ten minste vier personen omvat.

Voor 2017 bedraagt de jaarlijkse IPREM 6 390,13 EUR.

Bepaalde organisaties zonder winst oogmerk kunnen ook in aanmerking komen voor rechtsbijstand.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt officieel geacht te zijn ingediend vanaf de datum waarop ze is afgegeven, nadat ze aan de griffie is overgemaakt en nadat er een bevel is uitgevaardigd waarmee de behandeling van de vordering wordt toegestaan, na bevestiging van het feit dat de zaak onder de bevoegdheid van de rechtbank valt.

U wordt op de hoogte gebracht van de beslissing van de rechtbank om de behandeling van de vordering toe te staan en van alle daaropvolgende beslissingen via uw procesvertegenwoordiger, indien u er een hebt. Wanneer een procesvertegenwoordiger niet nodig is, wordt u rechtstreeks op de hoogte gebracht door middel van een aangetekende zending naar het adres dat in de vordering vermeld is.

Indien de vordering een fout bevat waardoor ze niet ter behandeling kan worden toegestaan, stelt de rechtbank u een termijn voor om deze te corrigeren.

Indien de fout niet kan worden verholpen, zal de griffier de rechter informeren, die beslist of hij de vordering al dan niet toestaat.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De partijen worden onmiddellijk op de hoogte gebracht van alle stadia of gebeurtenissen in de procedure, hetzij rechtstreeks, hetzij via hun procesvertegenwoordiger, indien zij er een hebben.

In de regel is er geen tijdschema voor de procedure, maar er zijn termijnen die in acht moeten worden genomen.

Laatste update: 25/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Frankrijk

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het kan aangewezen zijn alternatieve methoden voor geschillenbeslechting te gebruiken. Voor meer informatie hierover, klik [hier](#).

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen voor het instellen van een rechtsvordering verschillen van zaak tot zaak. De vraag welke termijnen gelden voor het instellen van een rechtsvordering, kan worden beantwoord door een juridisch adviseur of een burgeradviesbureau.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid - Frankrijk".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid - Frankrijk".

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie "Rechterlijke bevoegdheid - Frankrijk".

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In sommige gevallen moet gebruik worden gemaakt van de diensten van een gerechtsdeurwaarder als de procedure moet worden aangespannen door middel van een dagvaarding die door de partij die de rechtsvordering instelt, aan de wederpartij wordt gericht. Deze dagvaarding kan alleen door een deurwaarder worden afgegeven. Dit is het geval in procedures voor regionale rechtbanken (*tribunaux de grande instance*), behalve in procedures waarbij het gebruik van een advocaat niet verplicht is. Er zij op gewezen dat het bij verzoeken om conservatoire maatregelen (*référé*s) verplicht is de rechtsvordering in te stellen door middel van een dagvaarding. In echtscheidingszaken, waarbij het gebruik van een advocaat met pleitbevoegdheid verplicht is, wordt de rechtsvordering ingesteld door middel van een verzoekschrift.

Een zaak wordt door een van de ouders, de voogd of de minderjarige zelf aan de rechter van een jeugdrechtbank (*juge des enfants*) voorgelegd door middel van een eenvoudig verzoekschrift.

Om een zaak aanhangig te maken bij een tenuitvoerleggingsrechter (*juge de l'exécution*) is een dagvaarding verplicht, behalve in zaken betreffende tenuitvoerleggingsprocedures in verband met uitzettingsbeslissingen.

Voor een districtsrechtbank (*tribunal d'instance*) is een dagvaarding niet verplicht voor het instellen van een rechtsvordering van maximaal 4 000 EUR, noch voor het inleiden van een betalingsbevelprocedure met betrekking tot een specifiek bedrag aan contractuele of wettelijke schulden.

Voor de handelsrechtbank (*tribunal de commerce*) heeft de betalingsbevelprocedure die alleen door middel van een verzoekschrift kan worden ingeleid, betrekking op schulden die voortvloeien uit een bankwissel (*une traite*), een wisselbrief (*une lettre de change*), een promesse (*un billet à ordre*) of een document voor de overdracht van schuldvorderingen (*un bordereau de cession*). In andere zaken moet de rechtsvordering door middel van een dagvaarding worden ingesteld.

Voor een arbeidsrechtbank (*conseil des prud'hommes*) kan een vordering worden ingediend per aangetekende brief of rechtstreeks schriftelijk of mondeling bij de griffie van de rechtbank.

Een zaak kan per aangetekende brief met ontvangstbewijs, gericht aan de griffie van de rechtbank, worden voorgelegd aan een rechtbank voor pachtzaken (*tribunal paritaire des baux ruraux*), behalve in gevallen waarin de publicatie van de vordering in het kadaster verplicht is of waarin een deurwaardersexploot verplicht is.

Een zaak kan alleen aan een rechtbank voor sociale zaken (*tribunal des affaires sociales*) worden voorgelegd nadat ze naar de commissie minnelijke schikkingen (*commission de recours amiable*) is verwezen. Een rechtsvordering wordt ingesteld per brief of door middel van een verklaring die bij het secretariaat wordt ingediend.

De partijen kunnen zich ook tot een rechtbank wenden door middel van een gezamenlijk verzoekschrift, d.w.z. een gezamenlijke rechtsvordering waarin ze hun vorderingen bij de rechtbank indienen. Dit verzoekschrift wordt bij de griffie van de rechtbank ingediend.

In de regel is het verplicht om zich voor een regionale rechtbank door een advocaat te laten vertegenwoordigen, tenzij de zaak verband houdt met een commerciële huurovereenkomst, een verzoek om conservatoire maatregelen, een verlies of intrekking van het ouderlijk gezag en een verklaring van afstand. Voor een familierechter (*juge aux affaires familiales*) is het niet verplicht zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen in zaken die betrekking hebben op de overdracht van het ouderlijk gezag, procedures na een echtscheiding, ouderlijk gezag, de vaststelling van bijdragen in de kosten van een huwelijk, en onderhoudsverplichtingen.

Voor een handelsrechtbank, districtsrechtbank, uitvoeringsrechter, jeugdrechter, rechtbank voor sociale zaken, arbeidsrechtbank of rechtbanken voor pachtzaken is het niet verplicht zich door een advocaat met pleitbevoegdheid te laten vertegenwoordigen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Alle verzoeken om informatie moeten worden gericht aan de receptie van elke rechtbank. Daarnaast wordt in de meeste rechtbanken, rechtshuizen (*maisons de justice et du droit*) en gemeentehuizen/stadhuizen (*mairies*) gratis juridisch advies aangeboden.

Om een rechtsvordering in te stellen, moet men zich tot de griffie wenden.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Frans is de enige aanvaarde taal. Een tolk mag een partij bijstaan tijdens de zittingen, maar een rechter is niet verplicht een beroep te doen op een tolk als hij de taal van de betrokken partij beheerst.

Vorderingen worden in de regel schriftelijk ingesteld. Voor arbeidsrechtbanken en in verklaringen aan de griffie van districtsrechtbanken kunnen vorderingen echter mondeling worden ingediend of door de griffie van de rechtbank worden geregistreerd.

Zaken kunnen bij arbeidsrechtbanken aanhangig worden gemaakt als gevolg van de vrijwillige verschijning van de partijen voor het bemiddelingsbureau.

De huidige regelgeving staat niet toe dat een zaak per fax of e-mail bij een burgerlijke rechtbank aanhangig wordt gemaakt.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

De enige procedure waarbij een speciale manier voor het instellen van een vordering bestaat, is een verklaring aan de griffie van een districtsrechtbank. In andere procedures moet het dossier informatie bevatten over de eiser en de tegenpartij alsmede alle documenten die betrekking hebben op het onderwerp van de zaak. Deze documenten moeten naargelang van de zaak worden ingediend bij de griffie wanneer de vordering wordt ingesteld of bij de rechter op het moment van de zitting.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Bij het instellen van een rechtsvordering zijn in de regel geen kosten aan de staat verschuldigd. Een uitzondering hierop zijn rechtsvorderingen die worden ingesteld bij handelsrechtbanken, waar vaste gerechtskosten worden aangerekend.

Sinds decreet 2011-1202 van 28 september 2011 betreffende vergoedingen die worden toegewezen aan het compensatiefonds voor advocaten (*avoués*) bij de hoven van beroep en de bijdrage voor rechtsbijstand, moet echter bij de instelling van een rechtsvordering een bijdrage van 35 EUR worden betaald.

Deze kan bij de griffie van de rechtbank worden betaald met een bankkaart.

In beroepszaken bedraagt deze bijdrage 185 EUR. Dit door beide partijen te betalen bedrag wordt toegewezen aan het compensatiefonds voor advocaten bij de hoven van beroep (*avoués*), wier beroep met ingang van 1 januari 2012 is samengevoegd met dat van advocaten met pleitbevoegdheid (*avocats*). Sindsdien is het niet langer verplicht om deze advocaten als tussenpersoon te gebruiken.

De kosten vertegenwoordigen de kosten die door het voeren van de procedure ontstaan. Het gaat hierbij onder meer om getuigenvergoedingen, de vergoeding van deskundigen en de kosten van gerechtsdeurwaarders en advocaten naast hun honorarium. Sommige kosten moeten aan het begin of tijdens

de procedure worden betaald. Aan het eind van de procedure zal de rechter de kosten doorgaans in rekening brengen van de verliezende partij, tenzij die partij rechtsbijstand ontvangt.

De honoraria van advocaten zijn onderworpen aan een honorariumovereenkomst met hun cliënt. Advocaten kunnen een voorschot verlangen, dat wil zeggen een bedrag dat vóór of tijdens de opdracht als voorschot door de cliënt wordt betaald.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, als de middelen van een persoon die om rechtsbijstand verzoekt niet hoger zijn dan een bepaald plafond waaronder men in aanmerking komt voor rechtsbijstand (dit plafond, dat jaarlijks wordt herzien, bedroeg in 2012 929 EUR voor volledige rechtsbijstand en 1 393 EUR voor gedeeltelijke rechtsbijstand). De plafonds kunnen worden gewijzigd naargelang van de gezinssituatie van de eiser (zie "Rechtsbijstand – Frankrijk")

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De rechtsvordering wordt ingesteld:

in het geval van procedures waarvoor een dagvaarding verplicht is, door indiening van een afschrift van de dagvaarding bij de griffie van de rechtbank;

in het geval van andere procedures, door indiening of inschrijving van de vordering bij de griffie van de rechtbank;

De eisers ontvangen geen bevestiging van de geldigheid van hun rechtsvordering.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De griffie kan informatie verstrekken over de voortgang van de procedure en kan de vastgestelde datum van de zitting meedelen.

Links

[Website van het ministerie van Justitie](#)

Laatste update: 19/06/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Kroatië

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Partijen kunnen een geschil door de rechter laten beslechten, maar er bestaan ook buitengerechtelijke methoden voor geschillenbeslechting. In Kroatië omvatten dergelijke methoden arbitrage, bemiddeling en gerechtelijke acties in bredere zin die gericht zijn op het bereiken van een gerechtelijke schikking. Bemiddeling in geschillen die voortvloeien uit burgerlijke, handels-, arbeids- en andere geschillen met betrekking tot rechten die de partijen vrijelijk kunnen uitoefenen, wordt geregeld door de bemiddelingswet (*Zakon o mirenju*) (*Narodne Novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 18/11). Onder bemiddeling wordt verstaan elke procedure, ongeacht de gebruikte naam (*mirenje, medijacija, posredovanje, concilijacija*) waarbij de partijen ernaar streven hun geschil op te lossen door tot een onderlinge overeenkomst te komen, dat wil zeggen door het bereiken van een wederzijds aanvaardbare overeenkomst die aansluit bij hun behoeften en belangen, met de hulp van een neutrale derde – één of meer bemiddelaars (*posrednik, mediator, concilijator*) die de partijen helpen tot een schikking te komen, zonder bevoegdheid om een bindende oplossing op te leggen. Bemiddeling vindt plaats op een door de partijen overeengekomen wijze. De procedure wordt gekenmerkt door haar facultatieve, vrijwillige, consensuele, informele en vertrouwelijke karakter en door de autonomie en gelijkwaardigheid van de partijen in de procedure.

Arbitrage (*arbitraža of izbrano suđenje*) daarentegen is een proces dat voor een arbitragehof wordt gevoerd, ongeacht of het werk ervan wordt verricht door een rechtspersoon dan wel door het orgaan van een rechtspersoon die/dat de werkzaamheden van arbitragehoven organiseert en uitvoert. Arbitrage is een vrijwillige, snelle, efficiënte, niet-openbare wijze van geschillenbeslechting waarbij de partijen kunnen regelen wie als rechter zal optreden mocht een geschil ontstaan, waar de arbitrage zal plaatsvinden, welke materieel en procesrecht van toepassing zal zijn en in welke taal of talen de arbitrage zal worden gevoerd. De beslissing van een arbitragehof over de feiten van de zaak heeft kracht van gewijsde (d.w.z. de kracht van een definitieve rechterlijke uitspraak). In de wet op de burgerlijke rechtsvordering (*Zakon o parničnom postupku*) (*Narodne Novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 53/91, 91/92, 112/99, 129/00, 88/01, 117/03, 88/05, 2/07, 96/08, 84/08, 123/08, 57/11, 25/13 en 89/14; hierna: "ZPP") is bepaald dat een rechtbank de partijen te allen tijde tijdens een civiele procedure kan voorstellen hun geschil op te lossen door middel van een bemiddelingsprocedure in het kader van een gerechtelijke of buitengerechtelijke procedure. Voorts stelt de rechtbank de partijen tijdens de voorafgaande hoorzitting voor om hun geschil in een bemiddelingsprocedure bij te leggen en waarschuwt ze de partijen voor de mogelijkheid van een gerechtelijke schikking.

In bepaalde gevallen (de instelling van een rechtsvordering tegen de Republiek Kroatië) is de persoon die voornemens is een dergelijke rechtsvordering in te stellen, verplicht om voorafgaand aan de instelling ervan a) contact op te nemen met het openbaar ministerie dat territoriaal en materieel bevoegd is om de staat te vertegenwoordigen voor een rechtbank waar een rechtsvordering tegen de Republiek Kroatië zal worden ingesteld, en b) te verzoeken om een minnelijke schikking van het geschil, behalve in gevallen waarin in specifieke regelgeving een termijn voor de indiening van een verzoek is vastgesteld. Het verzoek om een minnelijke schikking van een geschil moet alle informatie bevatten die nodig is voor een standaardverzoek bij de rechtbank.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijn waarbinnen een rechtsvordering moet worden ingesteld, hangt af van het type rechtsvordering en de juridische aard ervan. Zo is er bijvoorbeeld voor de rechtsbescherming van arbeidsgerelateerde rechten een termijn van vijftien dagen waarbinnen de werknemer bij de bevoegde rechter een verzoek tot bescherming van het geschonden recht moet indienen, na een verzoek tot bescherming van zijn rechten bij de werkgever te hebben ingediend, behalve in geval van een vordering tot schadevergoeding of een andere geldvordering die voortvloeit uit arbeidsverhoudingen.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Ja. In Kroatië beslissen de rechtbanken in burgerlijke procedures binnen de grenzen van hun bij wet vastgestelde materiële bevoegdheid en wordt de rechterlijke macht uitgeoefend door gewone en gespecialiseerde rechtbanken en het Hooggerechtshof van de Republiek Kroatië.

De gewone rechtbanken zijn stedelijke en nationale rechtbanken. De gespecialiseerde rechtbanken zijn handelsrechtbanken (*trgovački sudovi*),

administratieve rechtbanken (*upravni sudovi*), strafrechtbanken (*prekršajni sudovi*), het hoogste administratieve hof van de Republiek Kroatië (*Visoki upravni sud Republike Hrvatske*) en het hoge magistratenhof van de Republiek Kroatië (*Visoki prekršajni sud Republike Hrvatske*).

De hoogste rechtbank van Kroatië is het Hooggerechtshof van de Republiek Kroatië (*Vrhovni sud Republike Hrvatske*).

De wet kan andere gewone en gespecialiseerde rechtbanken instellen op basis van hun materiële bevoegdheid of op basis van bepaalde rechtsgebieden.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

De algemene regel is dat de bevoegde rechtbank de rechtbank met algemene territoriale bevoegdheid voor de verweerder is, d.w.z. de rechtbank die bevoegd is voor het gebied waar de verweerder zijn vaste woonplaats heeft. Als de verweerder geen vaste woonplaats in de Republiek Kroatië heeft, is de rechtbank met algemene territoriale bevoegdheid die welke bevoegd is voor het gebied waar de verweerder zijn tijdelijke verblijfplaats heeft.

Als de verweerder naast zijn vaste woonplaats ook een tijdelijke verblijfplaats op een andere locatie heeft en uit de omstandigheden kan worden afgeleid dat hij daar gedurende een langere periode zal verblijven, is de rechtbank van de plaats van de tijdelijke verblijfplaats algemeen territoriaal bevoegd.

Voor de beslechting van geschillen tegen een Kroatische burger die permanent in het buitenland verblijft waar hij gedetacheerd is om er voor een nationale autoriteit of rechtspersoon te werken, ligt de algemene territoriale bevoegdheid bij de rechtbank die bevoegd is voor het gebied waar zijn laatst bekende vaste woonplaats in de Republiek Kroatië gelegen is.

Bij geschillen met internationale elementen is een rechtbank in de Republiek Kroatië bevoegd voor het proces als dit uitdrukkelijk in de wet of in een internationaal verdrag is vastgelegd. Als in de wet of in een internationaal verdrag niet uitdrukkelijk is bepaald dat een Kroatische rechtbank bevoegd is voor een specifiek type geschil, dan is een Kroatische rechtbank bevoegd voor de beslechting ervan indien dat voortvloeit uit de wettelijke bepalingen betreffende de territoriale bevoegdheid van rechtbanken in Kroatië.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Het voorgaande hangt af van het type geschil en de bepalingen van de ZPP inzake territoriale en materiële bevoegdheid.

De waarde van het onderwerp van geschil is geen afzonderlijk criterium dat van invloed is op de territoriale en materiële bevoegdheid van de Kroatische rechtbanken.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Volgens de huidige organisatie van de procesvoering zoals in de ZPP uiteengezet, kan elke partij – natuurlijke of rechtspersoon – er vrij voor kiezen om in de procedure zichzelf te vertegenwoordigen dan wel zich door een tussenpersoon (gewoonlijk een advocaat) te laten vertegenwoordigen, tenzij in de ZPP anders is bepaald.

Artikel 91 van de ZPP beperkt echter in belangrijke mate het recht van de partijen om zichzelf te vertegenwoordigen: als in geschillen met betrekking tot eigendomsvorderingen het betwiste bedrag hoger is dan 50 000 HRK, mogen vertegenwoordigers van rechtspersonen alleen personen zijn die voor het rechtbankexamen zijn geslaagd.

Bovendien is in artikel 91 van de ZPP bepaald dat partijen een verzoek tot heroverweging mogen indienen via hun vertegenwoordiger (d.w.z. een advocaat) of, in uitzonderlijke gevallen, zonder vertegenwoordiger (d.w.z. door zichzelf te vertegenwoordigen) als zij geslaagd zijn voor een rechtbankexamen of als het verzoek tot heroverweging namens hen mag worden ingediend door een persoon die overeenkomstig de ZPP of andere wetgeving gemachtigd is om iemand in deze hoedanigheid te vertegenwoordigen ondanks het feit dat hij geen advocaat is maar wel geslaagd is voor het rechtbankexamen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Burgerlijke procedures worden ingeleid door een rechtsvordering in te stellen bij een bevoegde rechter, rechtstreeks bij de griffie van de rechtbank, per post of elektronisch.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Burgerlijke procedures worden gevoerd in het Kroatisch met gebruik van het Latijnse schrift, tenzij in afzonderlijke rechtbanken het gebruik van een andere taal of een ander schrift is ingevoerd.

Partijen en andere deelnemers in de procedure moeten hun rechtsvorderingen, klachten en andere zaken bij de rechtbank indienen in het Kroatisch en met gebruik van het Latijnse schrift.

Een rechtsvordering kan rechtstreeks bij de griffie van de rechtbank, per post of telegrafisch (*telegrafski*) worden ingesteld. De meeste rechtsvorderingen worden ofwel rechtstreeks bij de griffie, ofwel per post ingesteld.

De wet op de burgerlijke rechtsvordering voorziet in de mogelijkheid om documenten in verband met geschillen elektronisch bij handelsrechtbanken in te dienen. Elektronisch ingediende documenten moeten worden ondertekend met geavanceerde elektronische handtekeningen overeenkomstig bijzondere voorschriften. Aangezien een uniform IT-systeem nog moet worden geïmplementeerd, worden deze bepalingen in de praktijk nog niet toegepast.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangigmaking van zaken en zoniet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Formulieren worden alleen gebruikt voor Europese procedures voor geringe vorderingen. Meer informatie hierover is te vinden in de brochure "[Geringe vorderingen – Republiek Kroatië](#)".

In de wet op de burgerlijke rechtsvordering is bepaald dat het verzoekschrift het volgende moet bevatten: een specifieke vordering met betrekking tot de grond van de zaak en incidentele vorderingen, de feiten waarop de verzoeker de vordering baseert, het bewijsmateriaal ter staving van die feiten en andere informatie die bij elk verzoekschrift moet worden gevoegd (artikel 106 van de ZPP).

Elke indiening, met inbegrip van verzoekschriften, moet de volgende gegevens bevatten: de naam van de rechtbank; de naam, het beroep en de vaste woonplaats of tijdelijke verblijfplaats van de partijen; hun wettelijke vertegenwoordigers en agenten, in voorkomend geval; het persoonlijke identificatienummer van de indienende partij; het onderwerp van het geschil, en de handtekening van de indienende partij.

Aan het eind van het ingediende document ondertekent de partij of haar vertegenwoordiger met haar/zijn naam.

Als de verklaring een vordering bevat, moet de partij in het ingediende document de feiten waarop zij haar vordering baseert en, indien nodig, het bewijsmateriaal vermelden.

De rechter gaat verder met het verzoek, zelfs als de verzoeker de rechtsgronden van het verzoek niet heeft vermeld; als de verzoeker de rechtsgronden wel heeft opgegeven, is de rechter daar niet aan gebonden.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De partijen moeten de gerechtskosten betalen die zijn vastgelegd in de wet inzake de gerechtskosten (*Zakon o sudskim pristojbama*) (*Narodne Novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 74/95, 57/96, 137/02, 125/11, 112/12, 157/13, 110/15; hierna: "ZSP").

De in de ZSP voorgeschreven gerechtskosten gelden voor personen op wier verzoek of in wier belang bepaalde door de wet voorgeschreven handelingen worden gesteld.

Tenzij in de ZSP anders bepaald, worden er gerechtskosten aangerekend:

- voor indieningen (verzoekschriften, rechtsmiddelen, verzoeken om tenuitvoerlegging enz.): op het moment van indiening; en voor indieningen die worden vastgelegd – wanneer de vastlegging klaar is,
- voor verweerschriften: na de definitieve beëindiging van de procedure voor elke partij, in verhouding tot haar succes in de zaak,
- voor transcripties van de rechtbank: op verzoek,
- voor rechterlijke beslissingen: wanneer een afschrift van de beslissing aan de partij of haar vertegenwoordiger wordt betekend,
- voor erfrechtverklaringen: wanneer deze definitief worden,
- in procedures betreffende gedwongen vereffening, faillissement en liquidatie: bij bekendmaking van een beslissing over de hoofddivisie of bij bekendmaking van een besluit tot goedkeuring van de gedwongen vereffening,
- voor andere rechtsvorderingen: wanneer zij worden gevraagd of wanneer een zaak bij de rechtbank aanhangig wordt gemaakt.

De algemene regel voor de betaling van de kosten van gerechtelijke procedures is dat de partij die de zaak in haar geheel verliest, de kosten van de wederpartij en haar interveniënt moet betalen.

De kosten van vertegenwoordiging door advocaten, de honoraria van advocaten en de vergoeding van hun kosten worden geregeld door de Wet op de advocatuur (*Zakon o odvjetništvu*) (*Narodne Novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 9/94, 117/08 vertaling, 50/09, 75/09 en 18/11; hierna "ZO").

Een advocaat heeft recht op een honorarium voor juridische diensten en op vergoeding van de kosten die hij in verband met het verrichte werk heeft gemaakt, op basis van de door de orde van advocaten vastgestelde en door de minister van Justitie goedgekeurde tarieven, en advocaten sturen hun cliënt een factuur wanneer zij in opdracht van de cliënt diensten uitvoeren. In geval van annulering of herroeping van de volmacht reikt de advocaat een factuur uit binnen 30 dagen na de dag waarop de volmacht werd geannuleerd of herroepen.

In vermogensrechtelijke zaken mogen advocaten met hun cliënt een vergoeding voor hun werk overeenkomen die in verhouding staat tot hun succes in de procedure, dat wil zeggen in de juridische acties die zij namens hun cliënt ondernemen, in overeenstemming met het officiële tarief. Een dergelijke overeenkomst is slechts geldig als ze schriftelijk is gesloten.

In vermogensrechtelijke zaken kunnen partijen hun relatie met hun advocaat dus in een schriftelijke overeenkomst regelen.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Indien een partij professionele rechtsbijstand nodig heeft, kan zij zich voor juridisch advies wenden tot advocaten die, overeenkomstig artikel 3 van de ZO, in Kroatië gemachtigd zijn om alle vormen van rechtsbijstand te verlenen, met name het verstrekken van juridisch advies, het voorbereiden van rechtsvorderingen, klachten, moties, verzoeken, aanvragen, buitengewone rechtsmiddelen en andere memories, alsmede het vertegenwoordigen van partijen.

Bovendien hebben partijen de mogelijkheid om gebruik te maken van kosteloze rechtsbijstand. De Wet op de kosteloze rechtsbijstand (*Zakon o besplatnoj pravnoj pomoći*) (*Narodne Novine* (NN; Staatsblad van de Republiek Kroatië), nr. 143/2013) voorziet in de mogelijkheid om gratis rechtsbijstand te verlenen aan burgers die zelf geen rechtsbijstand kunnen krijgen, maar deze wel nodig hebben. Om het recht op kosteloze rechtsbijstand te kunnen krijgen, moet de betrokken partij contact opnemen met het bevoegde overheidsorgaan in haar district en een verzoek om kosteloze rechtsbijstand indienen.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een burgerlijke procedure wordt ingeleid door een rechtsvordering in te stellen en deze aan de verweerder te laten betekenen.

Na ontvangst van een rechtsvordering worden voorbereidingen voor het proces getroffen.

Deze voorbereidingen omvatten onder meer een voorafgaand onderzoek van de rechtsvordering. Als de rechtsvordering niet duidelijk is of als ze niet alles bevat wat nodig is om er gevolg aan te geven, zal de rechtbank de indiener ervan gelasten om het ingediende document te corrigeren, d.w.z. te wijzigen overeenkomstig de verstrekte instructies, en zal de rechtbank het ingediende document terugsturen met het oog op de correctie of wijziging ervan.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De partijen, hun advocaten en vertegenwoordigers worden door de medewerker van de griffie op de hoogte gebracht van de voortgang van de zaak op basis van de informatie in het register en het dossier.

De informatie is beperkt tot gegevens met betrekking tot het stadium van de procedure en de alleensprekende rechters, kamervoorzitters, raadsleden en juridisch secretaressen/secretarissen die de zaak behandelen.

Bij het verstrekken van informatie is het verboden verklaringen af te leggen over de juistheid van individuele gerechtelijke acties en over de waarschijnlijke uitkomst van de procedure.

Informatie kan telefonisch, per e-mail en per post worden verstrekt.

Als voor de betrokken zaak de dienst "Openbare toegang tot basisinformatie over rechtszaken / e-Zaak" (*Javni pristup osnovnim podacima o sudskim predmetima - usluga e-Predmet*) wordt gebruikt, kunnen de partijen via het internet toegang krijgen tot informatie over de voortgang van de procedure en over alleensprekende rechters, kamervoorzitters, raadsleden en juridisch secretaressen/secretarissen die de zaak behandelen.

De termijnen voor verschijning voor de rechter en andere stappen die door partijen of de rechter worden ondernomen, zijn in de ZPP voorgeschreven.

Meer informatie over de termijnen en de soorten termijnen is te vinden in het informatiepakket "[Proceduretermijnen – Republiek Kroatië](#)".

Laatste update: 23/08/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Italië

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het Italiaanse rechtssysteem waarborgt dat u uw recht kunt halen bij de rechter.

In sommige zaken dient u echter eerst bemiddeling te proberen, met de hulp van uw advocaat, en kunt u pas gerechtelijke stappen ondernemen wanneer bemiddeling is mislukt: dit geldt met name voor geschillen met betrekking tot het appartementsrecht, eigendomsrechten, de verdeling van vermogensbestanddelen, erfopvolging, familieovereenkomsten, huur of pacht, bruikleen, pachtovereenkomsten, vorderingen tot schadevergoeding wegens medische fouten, laster in de pers of andere media alsmede geschillen in verband met verzekeringen, bankzaken en financiële contracten.

Een andere mogelijkheid is arbitrage, waarbij het geschil wordt beslecht door een door de partijen in het geschil aangewezen private scheidsrechter of arbiter. Gebruik van arbitrage in plaats van gerechtelijke stappen moet door de betrokken partijen zijn overeengekomen.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Afhankelijk van het soort vordering gelden er specifieke termijnen. De standaardtermijn bedraagt 10 jaar; voor bepaalde soorten vorderingen gelden echter kortere termijnen (artikelen 2934–2961 van het Italiaanse burgerlijk wetboek).

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Voor een definitieve uitspraak ter beslechting van een geschil dient men zich tot de rechter te wenden. Welke rechtbank bevoegd is, wordt bepaald door het soort geschil en de nationale en EU-regels inzake de rechterlijke bevoegdheid.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Gewoonlijk is de bevoegde rechtbank de rechtbank van de plaats waar de verweerder is gevestigd; op grond van de territoriale bevoegdheid wordt het zogeheten gewone forum voor natuurlijke personen vastgesteld (*foro generale delle persone fisiche*). Afhankelijk van de waarde of de aard van het geschil is het mogelijk dat een bepaalde rechterlijke instantie bevoegd is in het gebied in kwestie (de vrederechter (*giudice di pace*), of de algemene rechtbank (*tribunale*) in een enkelvoudige of meervoudige kamer), of een rechtbank buiten het gewone forum voor natuurlijke personen (in dat geval is er sprake van dwingende territoriale bevoegdheid (*competenza per territorio inderogabile*)).

Zie het informatieblad over '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Rechtsvorderingen betreffende roerende zaken die een waarde hebben van ten hoogste 5 000 EUR moeten worden ingesteld bij de vrederechter (*giudice di pace*). De vrederechter is tevens bevoegd voor rechtsvorderingen die een waarde hebben van ten hoogste 20 000 EUR en betrekking hebben op de vergoeding van schade veroorzaakt door bewegingen en verplaatsingen van voertuigen en boten. Rechtsvorderingen die een hogere waarde hebben worden behandeld door de algemene rechtbank (*tribunale*) in een enkelvoudige kamer. Bepaalde zaken worden ongeacht hun waarde toegewezen aan de vrederechter (artikel 7, lid 3, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering), de enkelvoudige kamer (artikel 409 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering) of de meervoudige kamer (artikel 50 *bis* van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Zie het informatieblad over '[Rechterlijke bevoegdheid](#)'.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In het algemeen dient u zich door een raadsman te laten bijstaan: procesvertegenwoordiging is verplicht (*obbligo di difesa tecnica*). Dit geldt niet voor vorderingen voor kleine bedragen (vorderingen met een waarde van 1 100 EUR of minder worden behandeld door de vrederechter) of als u zelf een bevoegd jurist bent (artikel 86 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Het verzoekschrift moet zijn gericht aan de wederpartij en worden neergelegd ter griffie van de bevoegde rechtbank.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Mondelinge verzoeken zijn alleen mogelijk in bij de vrederechter ingestelde vorderingen (artikel 316 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). In alle andere gevallen dienen verzoekschriften schriftelijk te worden ingediend, gesteld in de Italiaanse taal. Het verzoekschrift kan niet per fax of e-mail worden verzonden.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er zijn geen standaardformulieren; in het verzoekschrift dienen de partijen, de rechtbank, het onderwerp en het opschrift te zijn vermeld.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Bij de indiening van het verzoekschrift dient een griffierecht te worden betaald, waarvan de hoogte afhankelijk is van de hoogte van de vordering (eenmalig griffierecht als bedoeld in de eenvormige wet inzake de gerechtskosten, presidentieel decreet nr. 115/2002).

De hoogte van het honorarium van de raadsman en de termijn waarbinnen dit wordt betaald zijn afhankelijk van uw afspraken met de persoon in kwestie.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zowel Italiaanse als buitenlandse onderdanen kunnen een beroep doen op rechtsbijstand indien zij voldoen aan de wettelijke vereisten inzake persoonlijk inkomen (eenvormige wet inzake de gerechtskosten, presidentieel decreet nr. 115/2002).

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De rechtsvordering wordt geacht te zijn ingesteld:

wanneer de verweerder is gedagvaard middels een exploit van dagvaarding gericht aan de andere partij (*atto di citazione*);

wanneer deze is neergelegd ter griffie van de rechtbank in geval van een aan de rechtbank gericht verzoekschrift (*ricorso*).

De rechtbank buigt zich pas over de vraag of de zaak op genoegzame wijze is voorgelegd wanneer de zaak voorkomt en beide partijen kunnen worden gehoord.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De termijn van verschijning en de tijdstippen van andere door de partijen of de rechter te ondernemen stappen zijn vastgesteld in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. Elke rechtbank past deze regels toe in de verschillende fasen van de procedure of stelt een algemeen tijdschema vast voor de procedure (artikel 81 *bis* van het besluit tot uitvoering van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Bijlagen

[bringing a case to court articles Code of Civil Procedure](#) (84 Kb) (een zaak voor de rechter brengen, artikelen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering)

Laatste update: 21/01/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Cyprus

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Er bestaan alternatieven. Zo kan het geschil bijvoorbeeld ook worden opgelost middels buitengerechtelijke beslechting, arbitrage of door gebruik te maken van het mediationmechanisme dat beschreven wordt in de wet inzake bepaalde aspecten van bemiddeling/mediation in civiele zaken 159(I)/2012.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Ja. De wet inzake verjaring 66(I)/2012 bepaalt dat een zaak niet bij een rechtbank aanhangig kan worden gemaakt als er vanaf de datum van voltooiing van de grondslagen van de eis tien (10) jaar zijn verstreken, tenzij anders bepaald bij wet, zoals in de onderstaande gevallen.

Als een eis betrekking heeft op onrechtmatige daden, contracten, wissels, cheques, promessen enz., kan er na een periode van zes (6) jaar vanaf de datum van voltooiing van de grondslagen van de eis geen zaak meer aanhangig worden gemaakt.

Als een eis betrekking heeft op schadevergoeding wegens nalatigheid, hinder of nietnakoming van institutionele plichten, kan er na een periode van drie (3) jaar vanaf de datum van voltooiing van de grondslagen van de eis geen zaak meer aanhangig worden gemaakt. Deze termijn kan binnen twee (2) jaar na de vervaldatum door de rechtbank worden verlengd als een eis betrekking heeft op schadevergoeding wegens lichamelijk letsel en/of overlijden als gevolg van een civielrechtelijk misdrijf.

De verjaring voor het aanhangig maken van een zaak in verband met het eigendom van een overleden persoon, ongeacht de omvang van diens aandeel in dat eigendom, een legaat of de geldigheid van een testament vervalt acht (8) jaar na de datum van overlijden.

De verjaring voor het aanhangig maken van een zaak in verband met een hypotheek of een pand vervalt twaalf (12) jaar na de datum van voltooiing van de grondslagen van de eis.

Als een zaak betrekking heeft op een uitspraak van de rechtbank kan er na een periode van vijftien (15) jaar na de datum waarop de definitieve uitspraak is gedaan geen zaak meer aanhangig worden gemaakt.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Als de grondslagen van de zaak of de afdwingbare rechten in de Republiek Cyprus of op het grondgebied dat geacht wordt tot de Republiek Cyprus te behoren zijn ontstaan of als de grondslagen van de eis van een dusdanige aard zijn dat een rechtbank van de Republiek Cyprus ter zake bevoegd is, moet u zich tot een rechtbank van de Republiek Cyprus wenden.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

In het geval van een **civiel geschil** moet u zich wenden tot de districtsrechtbank van het district waar:

de grondslagen van de zaak geheel of gedeeltelijk zijn ontstaan;

de verweerder, of een van de verweerders, ten tijde van het aanhangig maken van de zaak woonde of werkte;

de Sovereign Base Area zich bevindt, mits alle partijen in de zaak Cypriotische onderdanen zijn en de grondslagen van de zaak geheel of gedeeltelijk in de Sovereign Base Areas zijn ontstaan of de verweerder (of een van de verweerders) daar woont of werkt;

de Sovereign Base Area zich bevindt, mits de grondslagen van de zaak geheel of gedeeltelijk in de Sovereign Base Area zijn ontstaan door het gebruik van een motorvoertuig door een persoon die op grond van artikel 3 van de wet inzake motorvoertuigen (WA-verzekering) verzekerd was, of verzekerd had moeten zijn;

de Sovereign Base Area zich bevindt, mits de grondslagen van de zaak geheel of gedeeltelijk in de Sovereign Base Area zijn ontstaan door een arbeidsongeval of een beroepsziekte die tijdens zijn/haar werkverband is ontstaan door schuld van de werkgever waarvoor hij/zij op grond van artikel 4 van de wet inzake motorvoertuigen (WA-verzekering) verzekerd was, of verzekerd had moeten zijn;

zich het eigendom bevindt dat het voorwerp vormt van een zaak met betrekking tot de verdeling of verkoop van onroerende zaken of alle andere zaken die met die onroerende zaken samenhangen.

Als het geschil een **arbeidsgeschil** betreft waarin een schadevergoeding van maximaal twee jaarsalarissen wordt geëist, moet u zich wenden tot de **rechtbanken voor arbeidsgeschillen** van het district waar het geschil is ontstaan of, bij ontstentenis daarvan, van het district waar de verzoeker zijn/haar gebruikelijke of vaste verblijfplaats heeft. In andere gevallen dient u zich tot de bevoegde districtsrechtbank te wenden.

In het geval van een **geschil in verband met de verhuur van onroerende zaken**, ligt de bevoegdheid bij de rechtbank voor huurgeschillen in het district waar de onroerende zaak is gelegen.

In het geval van een **familierechtelijk geschil** (bijv. echtscheiding, eigendomsgeschillen enz.), moet u zich wenden tot de **familierechtbank**, en dan in het bijzonder tot de familierechtbank van het district waar een van de partijen woont of werkt, of in het geval van een geschil waarbij een minderjarig kind is betrokken tot de familierechtbank van het district waar het minderjarige kind of de verweerder woont.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het antwoord op vraag 4.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

U kunt zelf een zaak aanhangig maken. De wet schrijft niet voor dat iemand door een advocaat of andere bemiddelaar vertegenwoordigd moet worden (behalve in het geval van een minderjarig of handelingsonbekwaam persoon, zoals in de desbetreffende wetgeving wordt omschreven).

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

De benodigde gerechtelijke documenten voor het inleiden van de zaak (dagvaarding, aanvraag tot aanhangigmaking enz.) moeten bij de griffie van de bevoegde rechtbank worden ingediend.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

De aanvraag dient schriftelijk in het Grieks te worden ingediend. Via e-mail of fax ingediende aanvragen (of andere gerechtelijke documenten) worden **niet** geaccepteerd.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

De dagvaarding voor het aanhangig maken van een zaak moet in het geval van een algemeen bekrachtigde dagvaarding worden opgesteld in overeenstemming met formulier 1 van de regels voor civiele procedures of in het geval van een specifiek bekrachtigde dagvaarding in overeenstemming met formulier 2.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Ja, u moet een zegelrechtvergoeding betalen. Deze vergoeding dient betaald te worden na registratie van het document waarvoor de vergoeding betaald moet worden.

Of u de advocaat vooraf betaalt, hangt af van de overeenkomst die u met uw advocaat heeft gesloten.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, wanneer de gerechtelijke procedure bij de familierechtbank aanhangig wordt gemaakt of in het geval van procedures die betrekking hebben op grensoverschrijdende geschillen of asielzoekers, vluchtelingen of illegale onderdanen uit derde landen, mits het verzoek om rechtshulp is goedgekeurd.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Vanaf het moment dat de zaak geregistreerd is. In het geval van een ongedige of te late registratie of eender welk ander probleem met betrekking tot de registratie van de zaak ontvangt u feedback van de bevoegde griffie.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Informatie over roosters en het verschijnen voor de rechtbank wordt in een later stadium verstrekt.

Laatste update: 12/11/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([LV](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Letland

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

In Letland kunnen partijen een geschil aan de rechter voorleggen of, als ze een arbitrageovereenkomst hebben gesloten, aan een arbitrage instantie, met uitzondering van bepaalde geschillen die niet aan arbitrage kunnen worden onderworpen.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen voor het aanhangig maken van een geschil verschillen van geval tot geval. Voor vragen over termijnen kunt u zich wenden tot een advocaat of overheidsinstelling.

In het burgerlijk wetboek zijn verscheidene algemene termijnen vastgesteld. Die termijnen zijn mede afhankelijk van het voorwerp van de vordering en de feiten en omstandigheden waarop de vordering is gebaseerd en worden per zaak bepaald, waarbij rekening wordt gehouden met het volgende:

Familierecht

Vorderingen die voortvloeien uit een verlovingscontract moeten worden ingesteld binnen een jaar vanaf de dag dat de verloving wordt ontbonden of door een van de partijen wordt verbroken dan wel, in het geval dat de verloofde op dat moment zwanger is, vanaf de dag dat het kind wordt geboren, indien de verloving op dat moment al is ontbonden of door een van de partijen is verbroken.

Huwelijksvermogensrechtelijke vorderingen van de ene echtgenoot tegen de andere in verband met een transactie die door laatstgenoemde is verricht, moeten worden ingesteld binnen een jaar vanaf de dag van de transactie.

De echtgenoot van de moeder van een kind kan het vermoeden van vaderschap betwisten binnen twee jaar vanaf de dag dat hij ontdekt dat hij niet de vader van het kind is. Ook de moeder van een kind kan een vermoeden van vaderschap betwisten. Een kind kan een vermoeden van vaderschap ook zelf betwisten. Het kind moet dit doen binnen twee jaar nadat het meerderjarig is geworden.

Vorderingen tot betwisting van de erkenning van het vaderschap moeten worden ingesteld binnen twee jaar nadat de betrokkene kennis heeft gekregen van omstandigheden die het vaderschap uitsluiten of, wanneer het kind de vordering instelt, nadat het kind meerderjarig is geworden.

Vorderingen die voortvloeien uit de rechtsbetrekking tussen een voogd en zijn pupil moeten worden ingesteld binnen een jaar nadat de pupil meerderjarig is geworden of nadat zich andere in de wet omschreven omstandigheden hebben voorgedaan.

Goederenrecht

Vorderingen wegens inbreuk op of ontneming van eigendom moeten worden ingesteld binnen een jaar nadat de benadeelde partij van de inbreuk of de ontneming kennis heeft gekregen.

Vorderingen tegen een persoon die eigendom van een ander in bezit heeft dat door verjaring zijn eigendom kan worden, moeten worden ingesteld binnen tien jaar nadat de eigenaar kennis heeft gekregen van het feit dat de betreffende persoon zijn eigendom in bezit heeft genomen.

Vorderingen van een nieuwe eigenaar die voortvloeien uit toenames die het gevolg zijn van een natuurlijk proces, moeten binnen twee jaar worden ingesteld.

Verbintenissenrecht

Rechten die voortvloeien uit het verbintenissenrecht vervallen wanneer ze niet binnen een bepaalde in de wet vastgestelde termijn worden uitgeoefend.

Vorderingen betreffende rechten die voortvloeien uit het verbintenissenrecht moeten binnen tien jaar worden ingesteld, tenzij in de wet een kortere termijn is vastgesteld. Met uitzondering van rechten die niet kunnen verjaren, geldt voor alle uit het verbintenissenrecht voortvloeiende rechten waarvoor in de wet geen kortere termijn is vastgesteld, een verjaringstermijn van tien jaar.

Het recht om wegens buitensporig verlies de nietigverklaring van een koopcontract te vorderen, vervalt als de vordering niet wordt ingesteld binnen een jaar nadat het contract is gesloten.

Vorderingen wegens verliezen als gevolg van regen, weggooien of vallen, moeten binnen een jaar worden ingesteld.

Handelszaken

Vorderingen die voortvloeien uit handelstransacties moeten binnen drie jaar worden ingesteld, tenzij in de wet een andere verjaringstermijn is vastgesteld.

Vorderingen die voortvloeien uit agentuurovereenkomsten moeten worden ingesteld binnen vier jaar na het verstrijken van het kalenderjaar waarin de vordering is ontstaan.

Vorderingen tegen een individuele handelaar die voortvloeien uit de wijze waarop hij zijn bedrijf uitoefent, moeten worden ingesteld binnen drie jaar nadat hij uit het handelsregister is geschrapt, tenzij voor de vordering een kortere verjaringstermijn geldt.

Vorderingen betreffende een aan vennoten opgelegd verbod om zonder toestemming van de overige vennoten transacties aan te gaan in dezelfde branche als die waarin de vennootschap actief is of volwaardig lid te worden van een andere vennootschap die in dezelfde branche actief is, moeten worden ingesteld binnen drie maanden vanaf de dag dat de overige vennoten kennis hebben gekregen van de schending van het concurrentieverbod, maar niet later dan vijf jaar nadat de schending heeft plaatsgevonden.

Vorderingen tegen vennoten die voortvloeien uit door de vennootschap aangegane verplichtingen, moeten worden ingesteld binnen drie jaar vanaf de dag dat de ontbinding van de vennootschap in het handelsregister is ingeschreven, tenzij voor de vordering tegen de vennootschap een kortere verjaringstermijn geldt.

Vorderingen tegen de oprichters van een vennootschap die voortvloeien uit verplichtingen die vóór de oprichting van de vennootschap zijn aangegaan, moeten worden ingesteld binnen drie jaar vanaf de dag van inschrijving van de vennootschap in het handelsregister.

Vorderingen tegen de oprichters van een vennootschap betreffende specifieke verliezen die de vennootschap of derden tijdens de oprichting van de vennootschap hebben geleden, moeten worden ingesteld binnen vijf jaar vanaf de dag van inschrijving van de vennootschap in het handelsregister. Deze termijn geldt ook voor personen aan wie de bedoelde verliezen te wijten zijn.

Vorderingen tot betaling van de schulden van een vennootschap die niet invorderbaar zijn bij de vennootschap en voor de voldoening waarvan de schuldeiser zich daarom wendt tot de personen die wettelijk aansprakelijk zijn (oprichters, derden enz.), moeten worden ingesteld binnen vijf jaar te rekenen vanaf de dag dat de vordering is ontstaan.

Vorderingen wegens inbreuk op een concurrentieverbod dat is opgelegd aan de leden van de raad van bestuur van een vennootschap, moeten worden ingesteld binnen vijf jaar te rekenen vanaf de dag van de inbreuk.

Vorderingen wegens door een vennootschap, haar vennoten of haar schuldeisers tijdens een reorganisatie van de vennootschap geleden verliezen, moeten worden ingesteld binnen vijf jaar te rekenen vanaf de dag dat de reorganisatie in werking treedt.

Vorderingen tegen een expediteur moeten binnen drie jaar worden ingesteld.

Vorderingen tegen een expediteur of magazijnhouder wegens beschadigde of verloren goederen moeten binnen een jaar worden ingesteld, tenzij er sprake is van kwade trouw of grove nalatigheid van de kant van de expediteur of magazijnhouder.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken – Letland](#)".

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken – Letland](#)".

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Een verzoekschrift kan door de eiser zelf of door een door hem gemachtigde persoon worden ingediend. De machtiging moet bij het verzoekschrift worden gevoegd. Het is niet verplicht om een advocaat of een andere juridische adviseur in te schakelen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Het verzoekschrift moet worden ingediend bij de bevoegde rechtbank van eerste aanleg.

Het verzoekschrift moet door de verzoeker of gemachtigde worden ingediend bij de griffie (*kanceleja*) van de rechtbank. Het kan ook per post worden verzonden, geadresseerd aan de bevoegde rechtbank.

Verzoekschriften worden tijdens de werkuren in ontvangst genomen door een ambtenaar die door de president van de rechtbank is aangewezen. Dit is in de regel een assistent van de president van de rechtbank of een medewerker van de griffie.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Ingevolge de wet op de burgerlijke rechtsvordering moeten stukken die zijn gesteld in een vreemde taal, vergezeld gaan van een vertaling in de officiële taal van het land, d.w.z. het Lets, die is gecertificeerd volgens de officiële procedures. Een partij die is vrijgesteld van rechtbankkosten, hoeft geen vertaling bij te voegen.

Op verzoek van een partij kan de rechtbank toestemming geven om bepaalde proceshandelingen in een andere taal te voeren als alle partijen hiermee instemmen. Het proces-verbaal van terechtzittingen en rechterlijke beslissingen worden in het Lets gesteld.

Een vordering wordt ingesteld door bij de rechtbank een daartoe strekkend verzoekschrift in te dienen. Het verzoekschrift kan worden ingediend door de eiser zelf of door een gemachtigde. Het kan eventueel per post worden ingediend, maar niet per fax of e-mail.

Wel kan elk verzoekschrift met een beveiligde elektronische handtekening worden gecertificeerd, tenzij bij wet een specifieke procedure is vastgesteld voor het inleiden van een geding. Bij vorderingen die voortvloeien uit bepaalde typen contracten betreffende onroerend goed, familieaangelegenheden of erfopvolging en bepaalde typen waarborgcontracten worden geen elektronische stukken aanvaard.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Een verzoek moet schriftelijk worden ingediend (verzoekschrift). Voor de meeste vorderingen bestaan geen vormvoorschriften. Er zijn wel specifieke formulieren voor geringe vorderingen (*maza apmēra prasības*, hoofdstuk 30.3 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering), verzoeken om de gedwongen tenuitvoerlegging van een verbintenis bij gerechtelijke kennisgeving (*saistību piespiedu izpildīšana brīdinājuma kārtībā*, hoofdstuk 50.1 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering) en verzoeken om voorlopige bescherming tegen geweld (*pagaidu aizsardzība pret vardarbību*, hoofdstuk 30.5 van de wet op de burgerlijke rechtsvordering).

Wanneer er geen vormvoorschriften gelden, moeten in het verzoekschrift minimaal de in de wet op de burgerlijke rechtsvordering genoemde informatie en gegevens worden vermeld. Ingevolge de wet op de burgerlijke rechtsvordering moet een verzoekschrift de volgende gegevens bevatten:

- de naam van de rechtbank waarbij het verzoekschrift wordt ingediend;
- de voornaam en naam, het identiteitsnummer en de officiële woonplaats van de eiser of, wanneer de eiser geen officiële woonplaats heeft, diens feitelijke woonplaats of, in het geval dat de eiser een rechtspersoon is, diens naam, registratienummer en plaats van statutaire vestiging; eventueel kan een correspondentieadres worden vermeld;
- de voornaam en naam, het identiteitsnummer, de officiële woonplaats en, voor zover beschikbaar, een aanvullend adres, van de verweerder of belanghebbende partij of, bij ontstentenis daarvan, de feitelijke woonplaats of, in het geval dat de verweerder of belanghebbende partij een rechtspersoon is, de naam, het registratienummer en de plaats van statutaire vestiging van de verweerder of belanghebbende partij;
- wanneer de vordering wordt ingediend door een vertegenwoordiger van de eiser, de voornaam en naam, het identiteitsnummer en het correspondentieadres van de vertegenwoordiger of, in het geval dat de vertegenwoordiger een rechtspersoon is, de naam, het registratienummer en de plaats van statutaire vestiging;
- bij een geldvordering, de naam van de kredietinstelling en het rekeningnummer waarop het bedrag moet worden overgemaakt, voor zover beschikbaar;
- het voorwerp van de vordering;
- het bedrag van de vordering, wanneer de vordering in geld kan worden uitgedrukt, en de wijze waarop het terug te vorderen of betwiste bedrag is berekend;
- de feiten waarop de vordering is gebaseerd en het bewijs ter staving van de aangevoerde feiten;
- de wet waarop de vordering is gebaseerd;
- de vorderingen van de eiser;
- een lijst van de stukken die bij het verzoekschrift zijn gevoegd;
- de datum van het verzoekschrift en eventuele andere relevante informatie.

Daarnaast bevat de wet op de burgerlijke rechtsvordering nog aanvullende informatievereisten voor bepaalde verzoekschriften (bijv. echtscheidingsverzoeken) en bijzondere procedures (bijv. bevestiging of nietigverklaring van adoptie, bescherming van erfenis en voogdij).

Het verzoekschrift moet worden ondertekend door de eiser of diens vertegenwoordiger of, als de rechtbank dit verlangt, door beiden, tenzij de wet anders bepaalt. De vertegenwoordiger van de eiser kan alleen namens hem optreden als bij het verzoekschrift een volmacht (*pilnvara*) of een ander stuk is gevoegd waaruit blijkt dat hij daartoe is gerechtigd.

Het verzoekschrift moet in evenveel exemplaren bij de rechtbank worden ingediend als er verweerders en belanghebbende derden zijn.

Het verzoekschrift moet ook vergezeld gaan van stukken waaruit het volgende blijkt:

de verschuldigde griffierechten (*valsts nodevas*) en andere rechtbankkosten zijn volledig en volgens de wettelijke procedures betaald;

de zaak is conform de desbetreffende procedures onderworpen aan een voorafgaand buitengerechtelijk onderzoek, voor zover een dergelijk onderzoek door de wet is voorgeschreven;

de feiten waarop de vordering is gebaseerd.

Op de portaalsite voor informatie over de Letse rechtbanken (www.tiesas.lv) staan onder de menuknoppen *E-Pakalpojumi* ('e-diensten') en *E-veidlapas* ('e-templates') een aantal templates van processtukken. Deze templates kunnen worden gedownload, waarna de uitgeprinte en ingevulde kopie kan worden ingediend.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De rechtbankkosten (griffierechten (*valsts nodeva* en *kancelejas nodeva*) en overige kosten in verband met de behandeling van de zaak (*ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi*)) moeten worden betaald voordat het verzoekschrift wordt ingediend. Dat kan via een bank. Wanneer de rechtbank de vordering van een partij toewijst, wordt de in het ongelijk gestelde partij veroordeeld in de rechtbankkosten van de in het gelijk gestelde partij. Wanneer een vordering gedeeltelijk wordt toegewezen, wordt de in het ongelijk gestelde partij gedeeltelijk in de kosten verwezen. Wanneer de eiser zijn vordering intrekt of een zaak onbeslist blijft, moet hij de rechtbankkosten van de verweerder vergoeden, uitgezonderd in bepaalde in de wet genoemde gevallen waarin de vordering verband houdt met de afgifte van de verklaring als bedoeld in Verordening (EG) nr. 1896/2006 van het Europees Parlement en de Raad. In dat geval hoeft de verweerder de rechtbankkosten van de eiser niet te vergoeden. Maar wanneer de eiser de vordering intrekt omdat de verweerder de vordering uit eigen beweging voldoet nadat het verzoekschrift is ingediend, kan de rechtbank de verweerder op verzoek van de eiser veroordelen in het betalen van diens rechtbankkosten.

Evenzo wordt de verweerder verwezen in de proceskosten van de eiser (advocaatkosten en kosten in verband met het bijwonen van zittingen en het verzamelen van bewijs) wanneer de vordering geheel of ten dele wordt toegewezen of de eiser de vordering intrekt omdat de verweerder de vordering uit eigen beweging voldoet na het indienen van het verzoekschrift. Wanneer een vordering wordt afgewezen, wordt de eiser verwezen in de proceskosten van de verweerder.

Het honorarium van een advocaat of juridisch adviseur wordt vastgelegd in een overeenkomst met de cliënt.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie het informatieblad 'Rechtsbijstand'.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Stukken die door de griffie per post of tijdens de openingstijden worden ontvangen, worden op de dag van ontvangst ingeschreven in het register van ontvangen stukken. Een verzoekschrift wordt geacht te zijn ingediend op de dag van ontvangst. De termijn die geldt voor proceshandelingen die ter zitting moeten worden uitgevoerd, verstrijkt op het moment dat de rechtbank haar werkzaamheden beëindigt. Wanneer een verzoekschrift, beroepschrift of andere postzending uiterlijk om 24.00 uur van de laatste dag van de daarvoor gestelde termijn ter verzending bij een communicatie-operator wordt afgegeven, wordt het stuk geacht tijdig te zijn ingediend.

Wanneer een verzoekschrift niet op de juiste wijze is opgesteld of een noodzakelijk stuk ontbreekt, neemt de rechter een met redenen omklede beslissing waarin hij vaststelt dat het verzoek niet hoeft te worden behandeld. De eiser ontvangt een afschrift van die beslissing, met vermelding van de termijn waarbinnen de daarin genoemde gebreken moeten worden hersteld. Die termijn is minimaal twintig dagen, te rekenen vanaf de dag dat de beslissing wordt betekend. Indien de eiser de gebreken binnen de gestelde termijn herstelt, wordt het verzoekschrift geacht te zijn ingediend op de dag dat het voor de eerste keer door de rechtbank werd ontvangen. Indien de eiser verzuimt om de gebreken binnen de gestelde termijn te herstellen, wordt het verzoekschrift geacht nooit te zijn ingediend en aan de eiser geretourneerd. Dit belet de eiser echter niet om het verzoekschrift opnieuw bij de rechtbank in te dienen.

Specifieke bevestiging dat het verzoekschrift op de juiste wijze is opgesteld en ingediend: wanneer het verzoekschrift op de juiste wijze is opgesteld en vergezeld gaat van de noodzakelijke stukken, beslist de rechter binnen zeven dagen na de ontvangst ervan het verzoekschrift te aanvaarden en de procedure in te leiden.

Wanneer de procedure wordt ingeleid, ontvangt de verweerder een exemplaar van het verzoekschrift en kopieën van de bijgevoegde stukken, met opgave van de termijn waarbinnen schriftelijke opmerkingen moeten worden ingediend. Zodra de rechter die heeft ontvangen, stuurt hij een kopie daarvan naar de eiser en belanghebbende derden. De rechter kan de eiser vragen om daarop te reageren. Zodra dat is gebeurd, of de daarvoor gestelde termijn is verstreken, bepaalt de rechter een datum voor de zitting. De griffier stuurt de partijen vervolgens een dagvaarding. Wanneer de zaak in het kader van een schriftelijke procedure wordt behandeld, wordt geen zittingsdatum vastgesteld en wordt er geen dagvaarding betekend aan de partijen.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De partijen in een zaak ontvangen een dagvaarding waarin ze in kennis worden gesteld van de tijd en plaats van de zitting of een andere procedurele handeling. De dagvaarding wordt gestuurd naar de officiële woonplaats van de partijen, maar die kunnen ook een ander adres voor het ontvangen van rechtbankstukken opgeven.

Als de verweerder geen officiële woonplaats in Letland heeft en de eiser om objectieve redenen niet heeft kunnen vaststellen wat diens woonplaats in het buitenland is, kan de rechter het adres van de verweerder op gemotiveerd verzoek van de eiser laten traceren met gebruikmaking van de in internationale overeenkomsten en EU-wetgeving vastgestelde procedures.

Als het adres van de verweerder niet kan worden getraceerd met behulp van de in internationale overeenkomsten en EU-wetgeving vastgestelde procedures, of als het onmogelijk blijkt de verweerder de stukken te bezorgen op het door de eiser vastgestelde adres of met gebruikmaking van de in EU-wetgeving of internationale overeenkomsten vastgestelde procedures dan wel de in de wet op de burgerlijke procedure vastgestelde procedure voor internationale samenwerking in burgerlijke zaken, dan wordt een verweerder die geen officiële woonplaats in Letland heeft, gedagvaard via een kennisgeving in *Latvijas Vēstnesis*, het Letse staatsblad.

Informatie over de voortgang van de desbetreffende rechtszaak of dagvaarding kan worden verkregen door op de portaal-site voor informatie over de Letse rechtbanken (<http://www.tiesas.lv>) onder de menuknoppen E-Pakalpojumi ('e-services') en Tiesvedības gaita ('voortgang gerechtelijke procedures') het betrokken zaak- of dagvaardingsnummer in te voeren.

Laatste update: 07/02/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Litouwen

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

De wetten van de Republiek Litouwen voorzien in een aantal mogelijkheden voor alternatieve geschillenbeslechting. In 2012 is in Litouwen een herschikte wet inzake handelsarbitrage (*Komercinio arbitražo įstatymas*) in werking getreden. Deze wet is van toepassing op arbitrageprocedures die plaatsvinden op het grondgebied van de Republiek Litouwen, ongeacht het staatsburgerschap of de nationaliteit van de partijen bij een geschil, en ongeacht of die partijen natuurlijke dan wel rechtspersonen zijn, en ongeacht of de arbitrageprocedure wordt georganiseerd door een permanente arbitrage instantie dan wel op *ad-hoc*-basis. Arbitrage is een gelijkwaardig alternatief voor nationale rechtbanken. Het biedt de mogelijkheid om de meeste zakelijke geschillen snel en gemakkelijk te beslechten door ze voor te leggen aan onafhankelijke, gezaghebbende en gerenommeerde particulieren die voor beide partijen aanvaardbaar zijn, en niet aan rechters. De partijen bij de arbitrage kunnen de regels voor de arbitrageprocedure vrijer overeenkomen. Het arbitragehof kan zetelen op elke plaats die geschikt is voor de partijen bij het geschil, die de taal van de procedure, de vorm van de uitspraak enz. vrij kunnen kiezen. Elektronische arbitrageovereenkomsten worden als schriftelijke overeenkomsten erkend.

In 2008 werd de Wet inzake verzoenende bemiddeling in burgerlijke geschillen (*Civilinių ginčų taikinamojo tarpininkavimo įstatymas*) aangenomen.

Verzoenende bemiddeling in burgerlijke geschillen (ook wel bemiddeling genoemd) is een procedure voor minnelijke geschillenbeslechting waarbij een onpartijdige verzoenende derde (bemiddelaar) betrokken is. De wet bepaalt dat burgerlijke geschillen (d.w.z. familiale en andere geschillen) die in burgerlijke procedures door een rechtbank kunnen worden behandeld, ook via bemiddeling mogen worden beslecht. De partijen kunnen van deze mogelijkheid om hun geschil te beslechten, gebruikmaken voordat zij hun geschil aan de rechter voorleggen (buitengerechtelijke bemiddeling) of nadat de gerechtelijke procedure is gestart (gerechtelijke bemiddeling). Er zij op gewezen dat de start van de bemiddeling tot gevolg heeft dat de verjaringsstermijn van een vordering wordt opgeschort. Zelfs indien een minnelijke schikking van een geschil mislukt, behouden de partijen dus hun recht om bij de rechter verhaal te halen.

Gerechtelijke bemiddeling is gratis. Wie ervoor kiest om een geschil in een burgerlijke zaak via gerechtelijke bemiddeling te beslechten, bespaart bovendien

heel wat tijd en moeite in vergelijking met een gerechtelijke procedure. Daarnaast bespaart hij ook geld, omdat 75 % van de betaalde gerechtskosten wordt terugbetaald indien de bemiddelingsprocedure in een minnelijke schikking uitmondt. Bij het beslechten van een geschil via gerechtelijke bemiddeling is de vertrouwelijkheid gegarandeerd, en elke partij kan zich zonder opgave van redenen uit de gerechtelijke bemiddeling terugtrekken.

De buitengerechtelijke beslechting van geschillen die voortvloeien uit consumentenovereenkomsten valt onder de wet op de consumentenbescherming (*Vartotojų teisių apsaugos įstatymas*), die in 2007 in werking is getreden en een alternatief vormt voor gerechtelijke procedures, met inbegrip van zijn procedureregels en institutionele opzet. De instanties die in Litouwen betrokken zijn bij alternatieve geschillenbeslechting, zijn de overheidsdienst voor consumentenbescherming (*Valstybinė vartotojų teisių apsaugos tarnyba*), de telecomunicatieregulator (*Ryšių reguliavimo tarnyba*) en andere instanties die geschillen in afzonderlijke sectoren behandelen (de telecomunicatieregulator behandelt geschillen op het gebied van elektronische communicatie en post- en koeriersdiensten, de centrale bank van Litouwen (*Lietuvos bankas*) behandelt geschillen van consumenten met aanbieders van financiële diensten, enz.). Consumenten kunnen tijdens alternatieve geschillenbeslechting gebruikmaken van rechtsbijstand, maar de kosten daarvan worden niet vergoed. De door de overheid gegarandeerde primaire en secundaire rechtsbijstand wordt verleend aan consumenten die aan de wettelijk vastgestelde criteria voldoen. De indiening van een verzoek bij een instantie voor alternatieve geschillenbeslechting heeft doorgaans niet tot gevolg dat de verjaringstermijn wordt opgeschort. Gezien de relatief lange termijnen voor de beslechting van consumentengeschillen en bepaalde korte verjaringstermijnen voor vorderingen, is de kans groot dat de verjaringstermijn wordt overschreden.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De algemene verjaringstermijn bedraagt tien jaar.

De Litouwse wetgeving voorziet in kortere verjaringstermijnen voor bepaalde soorten vorderingen.

Voor vorderingen die voortvloeien uit de resultaten van aanbestedingsprocedures geldt een kortere verjaringstermijn van één maand.

Een kortere verjaringstermijn van drie maanden geldt voor vorderingen tot nietigverklaring van de besluiten van de organen van een rechtspersoon.

Een kortere verjaringstermijn van zes maanden geldt voor:

vorderingen wegens verzuim (een boete, vertragingsrente);

vorderingen wegens gebreken van verkochte artikelen.

Voor vorderingen voortvloeiend uit relaties tussen vervoersondernemingen en hun klanten met betrekking tot verzendingen vanuit Litouwen geldt een kortere verjaringstermijn van zes maanden, terwijl voor verzendingen naar het buitenland een verjaringstermijn van één jaar geldt.

Voor verzekeringsvorderingen geldt een kortere verjaringstermijn van één jaar.

Voor vorderingen tot schadevergoeding, met inbegrip van vorderingen tot schadevergoeding wegens ontoereikende kwaliteit van de producten, geldt een kortere verjaringstermijn van drie jaar.

Voor vorderingen tot invordering van rente en andere periodieke betalingen geldt een kortere verjaringstermijn van vijf jaar.

Voor vorderingen wegens gebrekkig uitgevoerde werkzaamheden gelden kortere verjaringstermijnen.

Voor vorderingen voortvloeiend uit het vervoer van vracht, passagiers en bagage gelden de verjaringstermijnen die zijn vastgelegd in de wet- en regelgeving die van toepassing is op specifieke vervoerswijzen.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Een geschil betreffende contractuele verplichtingen wordt geregeld door het recht dat de betrokken partijen in onderlinge overeenstemming hebben gekozen; indien de partijen het recht van de Republiek Litouwen hebben gekozen, kunnen zij hun juridische belangen verdedigen voor de Litouwse rechtbanken. Een dergelijke afspraak tussen de partijen kan in de overeenkomst worden vastgelegd of kan in overeenstemming met de feitelijke omstandigheden van de zaak worden vastgesteld. De partijen kunnen overeenkomen dat het recht van een bepaalde staat van toepassing is op de gehele overeenkomst of op een of meer specifieke delen ervan. Als de partijen besluiten dat het recht van een vreemde staat op een overeenkomst moet worden toegepast, kan dat niet worden gebruikt als reden voor het negeren van dwingende voorschriften die in de Republiek Litouwen of in een andere staat van toepassing zijn en die niet in onderlinge overeenstemming tussen de partijen kunnen worden gewijzigd of genegeerd.

Als de partijen niet hebben aangegeven welk recht op de overeenkomst van toepassing is, is het recht van de staat waarmee de contractuele verplichting het nauwst verbonden is, van toepassing. Er wordt aangenomen dat de contractuele verplichting het nauwst verbonden is met de staat op het grondgebied waarvan:

de partij die gebonden is door de verplichting die het meest kenmerkend is voor de overeenkomst, haar vaste woonplaats of hoofdkantoor heeft. Als de verplichting nauwer samenhangt met het recht van de staat waar het bedrijf van de partij bij de verplichting is gevestigd, is het recht van die staat van toepassing;

onroerend goed is gelegen, indien het onderwerp van de overeenkomst het recht op het onroerend goed of het recht op het gebruik ervan is;

de hoofdvestiging zich bij het sluiten van de vervoersovereenkomst bevond, mits de hoofdvestiging van de vervoerder zich in dezelfde staat bevindt als de staat waarin de vracht is geladen, of waar de statutaire zetel van de afzender zich bevindt, of vanwaaruit de vracht is verzonden.

Arbitrageovereenkomsten worden beheerst door het recht dat van toepassing is op de hoofdovereenkomst. Als de hoofdovereenkomst ongeldig is, is het recht van de plaats waar de arbitrageovereenkomst is gesloten van toepassing; indien dit niet kan worden vastgesteld, is het recht van de staat van arbitrage van toepassing.

De uit schade voortvloeiende rechten en verplichtingen van partijen worden naar keuze van de benadeelde partij beheerst door ofwel het recht van de staat waar de desbetreffende handeling is gesteld of waar andere omstandigheden die tot de schade hebben geleid zich voordoen, ofwel het recht van de staat waar de schade is geleden.

Het wettelijke huwelijksvermogensstelsel wordt bepaald door het recht van de staat waar de echtgenoten hun vaste woonplaats hebben. Als de vaste woonplaatsen van de echtgenoten zich in verschillende staten bevinden, is het toepasselijke recht het recht van de staat waarvan beide echtgenoten onderdaan zijn. Als de echtgenoten onderdanen van verschillende staten zijn en nooit een gemeenschappelijke woonplaats hebben gehad, is het toepasselijke recht het recht van de staat waar het huwelijk is gesloten. Het wettelijke huwelijksvermogensstelsel dat in het contract is vastgelegd, is dat van de staat die de echtgenoten in hun contract hebben gekozen. In dat geval kunnen de echtgenoten kiezen tussen het recht van de staat waar zij hun vaste woonplaats hebben of zullen hebben, het recht van de staat waar het huwelijk is gesloten of het recht van de staat waarvan een van de echtgenoten onderdaan is. De overeenkomst tussen de echtgenoten over het toepasselijke eigendomsrecht is geldig zolang zij voldoet aan de vereisten van het recht van de gekozen staat of het recht van de staat waarin de overeenkomst is gesloten.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

De bevoegdheidsregels zijn uiteengezet in de artikelen 29 en 30 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (*Civilinio proceso kodeksas*). Een vordering kan bij een rechtbank worden ingesteld op basis van de woonplaats van de verweerder. Een vordering tegen een rechtspersoon moet worden ingesteld op basis van de in het rechtspersonenregister vermelde statutaire zetel van de rechtspersoon. Als de verweerder de staat of een stad/gemeente is, moet de vordering worden ingesteld op basis van de statutaire zetel van de instantie die de staat of de stad/gemeente vertegenwoordigt.

Een vordering tegen een verweerder wiens woonplaats onbekend is, kan worden ingesteld op basis van de plaats van zijn eigendom of op basis van zijn laatst bekende woonplaats. Een vordering tegen een verweerder die geen woonplaats in de Republiek Litouwen heeft, kan worden ingesteld op basis van de plaats van zijn eigendom of op basis van zijn laatst bekende woonplaats in de Republiek Litouwen. Een vordering met betrekking tot de activiteiten van een filiaal/bijkantoor van een rechtspersoon kan ook worden ingesteld op basis van de statutaire zetel van het filiaal/bijkantoor.

Een vordering tot toekenning van alimentatie en tot vaststelling van het vaderschap kan ook worden ingesteld op basis van de woonplaats van de eiser. Een vordering tot vergoeding van schade aan de gezondheid van een persoon, met inbegrip van overlijden, kan worden ingesteld op basis van de woonplaats van de eiser of de plaats waar de schade is geleden. Een vordering tot vergoeding van schade aan eigendom van een persoon kan worden ingesteld op basis van de woonplaats (statutaire zetel) van de eiser of de plaats waar de schade is geleden.

Een vordering met betrekking tot een overeenkomst/contract waarin de plaats van uitvoering is vermeld, kan ook worden ingesteld op basis van de plaats van uitvoering die in de overeenkomst/het contract is vermeld.

Een vordering met betrekking tot het optreden in de hoedanigheid van voogd, bewaarder of bewindvoerder kan ook worden ingesteld op basis van de woonplaats (statutaire zetel) van de voogd, bewaarder of bewindvoerder.

Een vordering met betrekking tot consumentenovereenkomsten kan ook worden ingesteld op basis van de woonplaats van de consument.

Een eiser heeft het recht te kiezen tussen verschillende rechtbanken die bevoegd zijn voor de zaak.

Vorderingen tot verkrijging van zakelijke rechten op onroerende goederen, het gebruik van onroerende goederen, met uitzondering van verzoeken om vereffening van huwelijksvermogens in echtscheidingszaken, en de intrekking van onroerend beslag vallen onder de bevoegdheid van de rechtbank van de plaats waar het onroerend goed of het grootste deel ervan is gelegen.

Vorderingen van schuldeisers van een nalatenschap die zijn ingesteld voordat de erfgenamen een erfenis hebben aanvaard, vallen onder de bevoegdheid van de rechtbank van de plaats waar de nalatenschap of het grootste deel ervan zich bevindt.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Alle burgerlijke zaken worden behandeld door districtsrechtbanken als rechtbanken van eerste aanleg, met uitzondering van zaken die worden behandeld door regionale rechtbanken of de regionale rechtbank van Vilnius.

Regionale rechtbanken behandelen de volgende burgerlijke zaken als rechtbanken van eerste aanleg:

sinds 4 april 2013 vorderingen tot schadevergoeding van meer dan 150 000 LTL, met uitzondering van zaken die betrekking hebben op gezins- en arbeidsverhoudingen en zaken betreffende de vergoeding van immateriële schade;

zaken betreffende juridische niet-eigendomsrechtelijke auteursrechtelijke relaties;

zaken betreffende rechtsbetrekkingen in burgerlijke openbare aanbestedingen;

zaken betreffende faillissementen of herstructureringen, uitgezonderd zaken betreffende het faillissement van natuurlijke personen;

zaken waarin een van de partijen een vreemde staat is;

zaken op basis van vorderingen met betrekking tot de gedwongen verkoop van aandelen (belangen);

zaken die zijn gebaseerd op vorderingen met betrekking tot het onderzoek van de activiteiten van een rechtspersoon;

zaken betreffende de vergoeding van materiële en immateriële schade die voortvloeit uit de schending van wettelijke patiëntenrechten;

andere burgerlijke zaken die op grond van specifieke wetten door regionale rechtbanken als rechtbanken van eerste aanleg moeten worden behandeld.

De volgende zaken worden uitsluitend behandeld door de regionale rechtbank van Vilnius, als rechtbank van eerste aanleg:

zaken betreffende geschillen als bedoeld in de [Octrooiwet \(Lietuvos Respublikos patentų įstatymas\)](#);

zaken betreffende geschillen als bedoeld in de wet op de handelsmerken (*Lietuvos Respublikos prekių ženklų įstatymas*);

zaken betreffende de door onderdanen van andere staten gevraagde adoptie van een Litouwse burger die in de Republiek Litouwen woont;

andere burgerlijke zaken die op grond van specifieke wetten onder de exclusieve bevoegdheid van de regionale rechtbank van Vilnius als de rechtbank van eerste aanleg vallen.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Personen kunnen zelf of via hun vertegenwoordigers een rechtsvordering instellen. De deelname van een persoon aan een rechtszitting ontnemt die persoon niet het recht om een vertegenwoordiger in de procedure te hebben. Het wordt passend geacht dat een vertegenwoordiger een rechtszitting bijwoont namens de persoon die hij vertegenwoordigt, tenzij de rechter het noodzakelijk acht dat de persoon die zich laat vertegenwoordigen aanwezig is.

Een persoon moet in een procedure een advocaat hebben in de gevallen die zijn vermeld in het wetboek van burgerlijke rechtsvordering en het [burgerlijk wetboek \(Civilinis kodeksas\)](#), bijvoorbeeld als de rechter een zaak behandelt waarbij een persoon betrokken is die juridisch onbekwaam wordt verklaard, moet de persoon in kwestie door een advocaat worden vertegenwoordigd.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Personen die documenten bij een rechtbank willen indienen of documenten van de rechtbank willen verkrijgen, moeten contact opnemen met de griffie, die de procedure voor het indienen, verkrijgen of terugzenden van documenten zal toelichten. [Gerechtigde contactpunten](#)

Sinds de lancering van het e-dienstenportaal [e.teismas.lt](#) op 1 juli 2013 is het mogelijk om dossierstukken in te dienen, procedures te volgen, gerechtskosten te betalen en andere diensten [online](#) te verkrijgen.

Met het oog op een consequente behandeling van zaken is bij besluit bepaald dat, met ingang van 1 januari 2014, zaken die door lagere rechtbanken elektronisch worden verwerkt en naar hoven van beroep en cassatie worden verwezen ook elektronisch moeten worden verwerkt.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

De partijen in een zaak moeten originele exemplaren van processtukken verstrekken. Daarnaast moet de rechtbank voldoende exemplaren van gedrukte processtukken ontvangen: één exemplaar voor elke wederpartij (in zaken waarbij meerdere verweerders of eisers zijn betrokken, één exemplaar voor elk van hen, of indien een vertegenwoordiger of gemachtigde is aangewezen om de processtukken met betrekking tot de zaak te ontvangen, slechts één exemplaar voor die vertegenwoordiger of gemachtigde) en voor derden, behalve indien een processtuk elektronisch wordt ingediend. Bijlagen bij processtukken moeten worden ingediend in evenveel exemplaren als de processtukken, tenzij ze elektronisch worden ingediend of tenzij de rechtbank heeft toegestaan dat bijlagen niet aan de partijen worden verstrekt gezien het grote aantal bijlagen.

Alle processtukken en hun bijlagen moeten in de nationale taal bij de rechtbank worden ingediend. Als partijen in de procedure aan wie de processtukken moeten worden gericht de nationale taal niet spreken, moet de rechtbank vertalingen van deze stukken ontvangen in een taal die zij begrijpen. Als de verstrekte documenten in een vreemde taal moeten worden vertaald, moeten de partijen beëdigde vertalingen verstrekken.

Een vordering kan elektronisch worden ingediend via het e-dienstenportaal van de Litouwse rechtbanken <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>, dat toegankelijk is op de website van de nationale administratie van de rechtbanken (*Teismų administracija*): <http://www.teismai.lt/>.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Een elektronisch vorderingsformulier kan worden ingevuld op het e-dienstenportaal van de Litouwse rechtbanken <https://e.teismas.lt/lt/public/home/>.

Elke bij de rechtbank ingestelde vordering moet voldoen aan de algemene vereisten die van toepassing zijn op de inhoud van processtukken. (Artikel 111 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering). Processtukken moeten schriftelijk bij de rechtbank worden ingediend. In elk processtuk van een partij in de procedure moet het volgende worden vermeld:

de naam van de rechtbank waarbij het processtuk wordt ingediend;

de procedurele status, namen, achternamen, persoonlijke identificatienummers (indien bekend) en woonplaatsen van de partijen in de procedure; andere adressen van andere partijen in de procedure voor de betekening van processtukken die de verzoeker bekend zijn; indien de partijen in de procedure of een van hen een rechtspersoon is, de volledige naam, statutaire zetel en eventuele andere adressen van andere partijen in de procedure voor de betekening van processtukken die de verzoeker bekend zijn, codes, nummers van rekeningen-courant (indien bekend) en gegevens van kredietinstellingen (indien bekend); de te gebruiken methode voor de betekening van de processtukken aan de partij en het postadres voor correspondentie indien dat adres verschilt van de woonplaats of statutaire zetel;

de aard en het onderwerp van het processtuk;

de omstandigheden die het onderwerp van het processtuk staven en alle bewijsstukken ter staving van deze omstandigheden;

alle bijlagen moeten bij het ingediende processtuk worden gevoegd;

de handtekening van de persoon die het processtuk indient en de datum waarop het is opgesteld.

Een persoon in de procedure die een processtuk baseert op een door een internationale rechtbank of een rechtbank van een vreemde staat vastgestelde uitleggingsregel, moet een afschrift verstrekken van de rechterlijke beslissing waarin die regel wordt uiteengezet alsmede een beëdigde vertaling van de beslissing in de nationale taal.

Een processtuk dat door een vertegenwoordiger bij de rechtbank wordt ingediend, moet de in de punten 2 en 3 bedoelde gegevens over de vertegenwoordiger bevatten en moet vergezeld gaan van een stuk waaruit de rechten en plichten van de vertegenwoordiger blijken, mits dit stuk nog niet is ingediend of de geldigheidsduur van de in het dossier opgenomen volmacht is verstreken.

Een persoon die gemachtigd is door een partij in de procedure die niet in staat is het processtuk te ondertekenen, moet het namens die partij ondertekenen met vermelding van de reden waarom die partij het ingediende document niet zelf kon ondertekenen.

In artikel 135 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering is bepaald dat de conclusie van eis de volgende gegevens moet bevatten:

het bedrag van de vordering, indien de waarde van de vordering moet worden vastgesteld;

de omstandigheden waarop de eiser zijn vordering baseert (feitelijke gronden van de vordering);

bewijsstukken ter staving van de door de eiser aangevoerde omstandigheden, de woonplaats van getuigen en de locatie van andere bewijsstukken;

wat de eiser vordert (het onderwerp van de conclusie van eis);

het standpunt van de eiser met betrekking tot de mogelijkheid dat een verstekvonnis zal worden geveld indien er geen antwoord op de vordering of het voorlopige processtuk wordt gegeven;

informatie of de zaak via een advocaat zal worden gevoerd. Als dat zo is, moeten de naam, de achternaam en het kantooradres van de advocaat worden vermeld;

het standpunt van de eiser betreffende de mogelijkheid om een schikkingsovereenkomst te sluiten indien de eiser een dergelijk standpunt wenst bekend te maken.

De conclusie van eis moet vergezeld gaan van documenten of ander bewijsmateriaal waarop de eiser zijn vorderingen baseert, het bewijs van betaling van de gerechtskosten en eventuele verzoeken voor het verkrijgen van bewijsstukken die de eiser niet kan indienen, met opgave van de reden daarvoor.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Een conclusie van eis moet vergezeld gaan van alle documenten ter staving van de vorderingen en een bewijs van betaling van de gerechtskosten. De gerechtskosten voor niet-geldelijke vorderingen bedragen 100 LTL. Bij geldelijke geschillen zijn de verschuldigde gerechtskosten gelijk aan een percentage van het gevorderde bedrag, zoals gespecificeerd door specifieke wetten: 3 % en ten minste 50 LTL voor vorderingen tot 100 000 LTL; 3 000 LTL plus 2 % van het gevorderde bedrag voor vorderingen boven 100 000 LTL en tot 300 000 LTL; en 7 000 LTL plus 1 % van het gevorderde bedrag voor vorderingen boven 300 000 LTL. De totale gerechtskosten bij geldelijke geschillen mogen niet hoger zijn dan 30 000 LTL.

Specifieke wetten voorzien in gevallen waarin eisers zijn vrijgesteld van de gerechtskosten. Bovendien heeft de rechter het recht om gedeeltelijke vrijstelling of uitstel van betaling van de gerechtskosten te verlenen totdat hij zijn beslissing heeft genomen, rekening houdend met de financiële situatie van de betrokkene. Elk verzoek om vrijstelling of uitstel van betaling van de gerechtskosten moet worden gemotiveerd en moet vergezeld gaan van een bewijs van de slechte financiële situatie van de betrokkene.

Bij documentaire procedures bedragen de te betalen gerechtskosten de helft van de voor de vordering verschuldigde kosten, maar niet minder dan 20 LTL.

Er zijn geen gerechtskosten verschuldigd voor afzonderlijke beroepen, behalve voor afzonderlijke beroepen die erop gericht zijn conservatoire maatregelen te laten opleggen, waarvoor de te betalen gerechtskosten 100 LTL bedragen.

Als processtukken of bijlagen bij processtukken uitsluitend elektronisch bij de rechtbank worden ingediend, bedragen de te betalen kosten 75 % van de voor het betrokken processtuk verschuldigde gerechtskosten, met een minimum van 10 LTL.

Een cliënt moet de verlening van juridische diensten overeenkomen met zijn advocaat, advocaten of een beroepsvereniging van advocaten door een overeenkomst te ondertekenen. De partij moet de overeengekomen vergoeding voor de verleende juridische diensten betalen. Het staat de partijen vrij om naar eigen goeddunken het tijdstip van de betaling af te spreken.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

De wet inzake door de overheid gegarandeerde rechtsbijstand (*Lietuvos Respublikos valstybės garantuojamos teisinės pagalbos įstatymas*) garandeert de verlening van primaire en secundaire rechtsbijstand in overeenstemming met de vastgestelde voorwaarden.

Er wordt primaire rechtsbijstand verleend aan onderdanen van de Republiek Litouwen en andere EU-lidstaten, personen die legaal in de Republiek Litouwen of andere EU-lidstaten verblijven en personen die krachtens internationale overeenkomsten waarbij de Republiek Litouwen partij is, recht hebben op dergelijke rechtsbijstand. Primaire rechtsbijstand moet onmiddellijk worden verleend. Als dat niet mogelijk is, wordt u meegedeeld wanneer het verzoek zal worden aanvaard, wat niet later mag zijn dan 5 dagen na de datum van het verzoek. Gemeente-/Stadsambtenaren en -werknemers, advocaten of specialisten van overheidsagentschappen waarmee de gemeente/stad een overeenkomst heeft gesloten, geven persoonlijk advies over de buitengerechtelijke beslechting van uw geschil, verstrekken informatie over het rechtstelsel, wetten en andere wetgeving en helpen bij het opstellen van een schikkingsovereenkomst of het invullen van een verzoek om secundaire rechtsbijstand. Primaire rechtsbijstand kan worden geweigerd als de vordering van de verzoeker kennelijk niet gerechtvaardigd is, als de verzoeker al een uitgebreide consultatie over dezelfde vraag heeft gehad, als duidelijk is dat de betrokkene het advies van een advocaat kan inwinnen zonder de rechtsbijstand die overeenkomstig de wet door de overheid wordt gegarandeerd, of als het verzoek geen betrekking heeft op de eigen rechten en legitieme belangen van de betrokkene, met uitzondering van de in de wet voorziene gevallen van vertegenwoordiging.

Dezelfde ontvangers kunnen ook secundaire rechtsbijstand ontvangen, maar de verlening van die bijstand is afhankelijk van hun totale inkomen.

Er kan secundaire rechtsbijstand worden verleend aan elke in de Republiek Litouwen woonachtige persoon wiens vermogen en jaarinkomen de door de regering vastgestelde toelaatbaarheidsniveaus voor rechtsbijstand niet overschrijden. Het vermogen en inkomen worden ingedeeld in twee niveaus: voor niveau I neemt de staat 100 % van de kosten van secundaire rechtsbijstand voor zijn rekening, terwijl dat voor niveau II slechts 50 % is (de overige 50 % moet door de betrokkene worden betaald).

De volgende personen hebben recht op kosteloze secundaire rechtsbijstand, ongeacht hun vermogen of jaarinkomen: verdachten, beklaagden of veroordeelden in strafzaken waarin verplicht een beroep moet worden gedaan op een advocaat; slachtoffers in zaken die verband houden met de vergoeding van schade die het gevolg is van een misdrijf, met inbegrip van zaken waarin in een strafzaak over de schadeloosstelling moet worden beslist; ontvangers van sociale uitkeringen; personen die worden gesteund door instellingen voor sociale thuiszorg; personen van wie is bevestigd dat zij ernstig gehandicapt zijn of van wie wordt erkend dat zij arbeidsongeschikt zijn; personen die de pensioengerechtigde leeftijd hebben bereikt en van wie is vastgesteld dat zij veel bijzondere behoeften hebben; voogden (bewindvoerders) van deze personen, indien rechtsbijstand vereist is om de rechten en belangen van onder hun voogdij staande (onder hun bewind gestelde) personen te vertegenwoordigen en te beschermen; personen die het bewijs (een beslagleggingsbevel enz.) hebben geleverd dat zij om objectieve redenen niet in staat zijn hun bezittingen en middelen te gebruiken en dat bijgevolg hun bezittingen en jaarinkomen die zij naar eigen goeddunken zouden kunnen gebruiken niet hoger zijn dan het door de regering vastgestelde toelaatbaarheidsniveau voor de verlening van de secundaire rechtsbijstand; personen met een ernstige geestesziekte, als hun gedwongen ziekenhuisopname of behandeling in het geding is; de voogden (bewindvoerders) van deze personen, als de rechtsbijstand nodig is om de rechten en belangen van deze personen te vertegenwoordigen en te beschermen; schuldenaren, als een vordering wordt ingesteld tegen hun laatste woonplaats waar zij op dat moment wonen; de ouders of andere wettelijke vertegenwoordigers van een minderjarige, als het gaat om de overbrenging van het kind; minderjarigen die niet gehuwd zijn of door een rechtbank volledig handelingsbekwaam zijn verklaard en die op zichzelf in de in specifieke wetten omschreven gevallen naar de rechter stappen; personen die juridisch onbekwaam willen worden verklaard in zaken betreffende het juridisch onbekwaam verklaren van een natuurlijke persoon; personen die een geboorte willen laten registreren en andere gevallen waarin is voorzien in internationale overeenkomsten waarbij de Republiek Litouwen partij is.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een rechter beslist over de ontvankelijkheid door een resolutie aan te nemen. Deze procedure wordt beschouwd als het begin van een burgerlijke zaak. Als er een tekortkoming is en een persoon die betrokken is bij de zaak of die een vordering/processtuk heeft ingediend die tekortkoming verhelpt in overeenstemming met de eisen en binnen de termijnen van de rechtbank, wordt de vordering/het stuk geacht te zijn ingediend op de datum van aflevering aan de rechtbank. In het andere geval wordt de vordering/het stuk geacht niet te zijn ingediend en wordt het samen met de bijlagen op bevel van de rechter uiterlijk vijf werkdagen na de uiterste termijn voor het verhelpen van de tekortkomingen naar de verzoeker teruggestuurd.

Een eiser heeft het recht zijn vordering in te trekken zolang de rechtbank geen afschrift ervan naar de verweerder heeft verzonden. De vordering kan in een later stadium slechts worden ingetrokken als de verweerder daarmee instemt en de intrekking gebeurt voordat de rechtbank van eerste aanleg haar beslissing neemt.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De partijen in de procedure worden door middel van een dagvaarding of gerechtelijke kennisgeving in kennis gesteld van het tijdstip en de plaats van de rechtszitting of van individuele procedurele maatregelen. Een overzicht van de rechtszittingen is ook beschikbaar op het internet via het Litouwse rechtbankinformatiesysteem, dat toegankelijk is op de website van de nationale administratie van de rechtbanken. <http://liteko.teismai.lt/tvarkarasciai/>
Laatste update: 25/06/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Luxemburg

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Bemiddeling is een alternatieve wijze van geschillenbeslechting die in bepaalde gevallen een gang naar de rechter overbodig kan maken.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De verjaringstermijnen variëren van geval tot geval.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie het informatiedossier "[Rechterlijke bevoegdheid - Luxemburg](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie het informatiedossier "[Rechterlijke bevoegdheid - Luxemburg](#)".

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het informatiedossier "[Rechterlijke bevoegdheid - Luxemburg](#)".

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Het antwoord op deze vraag hangt af van de waarde en het voorwerp van het geding.

Onder voorbehoud van enkele bij wet vastgelegde uitzonderingen, is de regeling als volgt:

wanneer de waarde van het geding niet hoger is dan 10 000 EUR, valt het in beginsel onder de bevoegdheid van de *justice de paix* (vredegerecht). De partijen kunnen hier persoonlijk verschijnen of zich laten vertegenwoordigen door een advocaat of door een persoon die over een bijzondere volmacht (mandaat) beschikt;

wanneer de waarde van het geding hoger is dan 10 000 EUR, valt het in beginsel onder de bevoegdheid van de *tribunal d'arrondissement* (arrondissementsrechtbank). Bij deze gerechten is vertegenwoordiging door een *avocat à la cour* (advocaat) verplicht, behalve voor vorderingen in kort geding of in het kader van de handelsrechtelijke procedure, waarbij de partijen persoonlijk kunnen verschijnen of zich kunnen laten bijstaan of vertegenwoordigen. Voor de *cour supérieure de justice* (hoogerechtshof) is vertegenwoordiging door een advocaat verplicht; bepaalde zaken vallen ongeacht hun waarde (die hoger kan zijn dan 10 000 EUR) onder de bevoegdheid van het vredegerecht, bv. geschillen tussen huurders en verhuurders of onderhoudsvorderingen, voor zover deze geen betrekking hebben op een echtscheiding of een scheiding van tafel en bed. Over het algemeen wordt een zaak bij het vredegerecht aanhangig gemaakt via een dagvaarding door een gerechtsdeurwaarder. In dat geval moet de akte van rechtsingang aan bepaalde vormvoorschriften voldoen om met name de eerbiediging van de rechten van de verdediging te waarborgen. In bepaalde gevallen kunnen de partijen zelf de zaak aanhangig maken zonder een beroep te doen op een gerechtsdeurwaarder en zulks door middel van een aan het vredegerecht gericht schriftelijk verzoek (een eenvoudiger en goedkopere procedure dan die bij de arrondissementsrechtbank). In beide gevallen kunnen de partijen persoonlijk verschijnen of kunnen ze zich laten vertegenwoordigen door een gemachtigde, die, indien hij geen advocaat is, over een bijzondere volmacht (mandaat) moet beschikken.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Het antwoord op deze vraag hangt af van de categorie waaronder het geding valt (zie punt 6).

Wanneer de waarde van het geding niet hoger is dan 10 000 EUR, kunnen de partijen zich direct (via een verzoekschrift) of indirect (via een dagvaarding door een gerechtsdeurwaarder) wenden tot de territoriaal bevoegde vrederechten. In de praktijk zullen de hoofdgriffiers van deze gerechten de betrokken akten in ontvangst nemen.

Wanneer de waarde van het geding hoger is dan 10 000 EUR, moeten de partijen zich in beginsel tot een advocaat wenden, die de tegenpartij in naam van zijn cliënt door een gerechtsdeurwaarder zal laten dagvaarden. De advocaat zal de akten van rechtsingang indienen bij de territoriaal bevoegde arrondissementrechtbank of het hooggerechtshof.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Het Frans, Duits of Luxemburgs kan worden gebruikt, onder voorbehoud van bijzondere voorschriften voor bepaalde zaken.

Het geding wordt ingeleid bij dagvaarding, behalve in de gevallen waarin een gewoon verzoekschrift volstaat. Behoudens enkele uitzonderingen bij de vrederechten voor bepaalde bijzondere zaken, is voor de inleiding van een geding een geschrift vereist. Per fax of email verstuurd documenten worden niet aanvaard.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Voor bepaalde zaken (bv. verzoeken om een betalingsbevel voor verschuldigde bedragen of niet-betaalde facturen) kan er een formulier worden ingevuld. Oproepingen voor de vrederechten, verzoekschriften of dagvaardingen voor de arrondissementrechtbanken en akten die een beroep inleiden bij de hogere rechtscolleges moeten in beginsel op straffe van nietigheid bepaalde verplichte vermeldingen bevatten en aan precieze vormvoorschriften voldoen. Hiervoor bestaan er geen voorgedrukte formulieren.

Er bestaan ook formulieren voor verzoeken op grond van de Uniewetgeving. Als voorbeeld kan worden verwezen naar een verzoek om een Europees betalingsbevel in de zin van Verordening (EG) nr. 1896/2006 of een verzoek in het kader van een Europese procedure voor geringe vorderingen in de zin van Verordening (EG) nr. 861/2007.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De gerechtskosten moeten in beginsel aan het einde van de procedure worden betaald. De rechter kan de in het ongelijk gestelde partij ook veroordelen tot betaling van een rechtsplegingsvergoeding aan de in het gelijk gestelde partij, indien het volgens hem onbillijk zou zijn om alle honoraria en kosten uitsluitend ten laste van die partij te laten. De rechter kan ook de betaling van een waarborg of voorschot opleggen aan een of meer bij de procedure betrokken partijen (bv. in geval van een door het gerecht bevolen deskundig onderzoek).

Het honorarium dat door de cliënt aan de advocaat wordt betaald, is gebaseerd op de overeenkomst tussen deze beide personen. Het is gebruikelijk dat er aan de advocaat een voorschot wordt betaald.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie het informatiedossier ["Rechtsbijstand - Luxemburg"](#).

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Indien de vordering, in de gevallen waarin de wet voorziet in deze mogelijkheid, door de eiser zelf is ingesteld, zal de eiser door het gerecht op de hoogte worden gehouden van het verloop van de procedure.

Bij door een advocaat in naam van zijn cliënt ingestelde vorderingen, zal het gerecht de advocaat op de hoogte houden van het verloop van de procedure, aangezien hij de wettelijke vertegenwoordiger is van zijn cliënt. De advocaat kan zijn cliënt inlichtingen verstrekken over de data van zittingen voor zover deze beschikbaar zijn of vooraf zijn bepaald.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Zie het antwoord op de vorige vraag.

De termijn om voor de rechter te verschijnen is in het kader van een schriftelijke procedure in beginsel in de wet vastgesteld, met uitzondering van de termijnen die met name door de rechter kunnen worden vastgesteld om een partij of een derde persoonlijk te horen. De wettelijke termijnen variëren naar gelang van het betrokken gerecht en naargelang de verweerder in Luxemburg of in het buitenland woont. In het geval van een mondelinge procedure moet de eiser de verweerder in beginsel een specifieke datum meedelen waarop de verweerder ter terechtzitting moet verschijnen.

Links

<http://www.legilux.lu/>

Laatste update: 15/05/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([en](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Malta

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Ja, u moet in Malta naar de rechtbank om een zaak aanhangig te maken bij de rechter. Een advocaat of een procureur dient een verzoekschrift in bij de rechtbank en betaalt de daarmee verbonden kosten. Als de zaak aanhangig moet worden gemaakt bij een hoger gerecht, moet de persoon die de rechtszaak aanspant de eed afleggen.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Nee, een zaak kan te allen tijde aanhangig worden gemaakt bij de rechtbank. De verweerder heeft echter in elk stadium van de gerechtelijke procedure het recht een beroep te doen op verjaring.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

De persoon die de zaak aanhangig maakt moet tijdens de rechtszittingen fysiek in de zaal aanwezig zijn. Indien hij of zij afwezig is, treedt de advocaat of de procureur op als zijn of haar vertegenwoordiger. Indien een partij zich niet in Malta bevindt, wordt een speciale gemandateerde benoemd die de gerechtelijke procedure in afwezigheid van deze partij kan voortzetten.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Malta heeft weliswaar maar één gerechtsgedebouw, maar dit gebouw is onderverdeeld in verschillende rechtbanken, al naar gelang de inhoud van de zaak, de waarde van de door de verzoeker ingestelde vordering en zijn of haar woonplaats. De verschillende rechtbanken in Malta zijn:

- a. de burgerlijke rechtbank (sector familierecht) [Civil Court (Family Section), Qorti Ċivili (Sezzjoni tal-Familja)] - behandelt elk verzoek met betrekking familieaangelegenheden, zoals scheiding van tafel en bed, echtscheiding, alimentatie, afstamming en nietigverklaring;
- b. de vredesrechter (sector familierecht Gozo) [Court of Magistrates (Gozo Family Section), Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Familja)] – idem als onder 'a', maar bij dit gerecht worden zaken aangespannen door inwoners van het eiland Gozo tegen andere inwoners van Gozo of tegen personen die daar hun gewone verblijfplaats hebben;
- c. de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank (grondwettelijke bevoegdheid) [First Hall of the Civil Court (Constitutional Jurisdiction, Prim' Awla tal-Qorti Ċivili (sede Kostituzzjonali)] - behandelt zaken van grondwettelijke aard;
- d. de vredesrechter (Malta) [Court of Magistrates (Malta), Qorti tal-Maġistrati (Malta)] – dit gerecht is bevoegd voor de behandeling van en het nemen van beslissingen over alle zaken van zuiver burgerrechtelijke aard met betrekking tot vorderingen tot maximaal 11 646,87 euro die zijn ingesteld tegen personen die op het eiland Malta wonen of daar hun gewone verblijfplaats hebben, evenals over alle andere in de Maltese wetgeving voorziene vorderingen;
- e. de vredesrechter (lagere bevoegdheid Gozo) [Court of Magistrates (Gozo Inferior Jurisdiction), Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Inferjuri)] – idem als onder 'a', maar op dit gerecht wordt een beroep gedaan als personen een rechtszaak willen aangespannen tegen iemand die op Gozo woont of daar zijn gewone verblijfplaats heeft. Dit gerecht heeft echter ook bevoegdheden die toebehoren aan de burgerlijke rechtbank in zijn vrijwillige bevoegdheid;
- f. de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank [First Hall of the Civil Court, Prim' Awla tal-Qorti Ċivili] - deze is bevoegd voor de behandeling van en het nemen van beslissingen over zaken van zuiver burgerrechtelijke aard met betrekking tot vorderingen tot een bedrag van ten hoogste 11 646,87 euro, evenals voor alle zaken (ongeacht de waarde van de vordering) over vorderingen op onroerende zaken of over op onroerende zaken berustende erfdienstbaarheden, lasten of rechten, met inbegrip van alle vorderingen met betrekking tot uitzetting uit in stads- of plattelandsgebieden gelegen onroerende zaken die worden verhuurd of bewoond door personen die binnen de grenzen van de jurisdictie van dat gerecht wonen of daar hun gewone verblijfplaats hebben;
- g. de vredesrechter (sector hogere bevoegdheid Gozo) [Court of Magistrates (Gozo Section Superior Jurisdiction), Qorti tal-Maġistrati (Għawdex Sezzjoni Superjuri Ġenerali)] - idem als onder 'e', maar dit gerecht wordt gebruikt door personen die een zaak willen aanspannen tegen een persoon die op Gozo woont of daar zijn gewone verblijfplaats heeft;
- h. de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank in zijn vrijwillige bevoegdheid [Hall of the Civil Court in its Voluntary Jurisdiction, Prim' Awla tal-Qorti Ċivili, Ġurisdiżzjoni Volontarja] - dit gerecht behandelt niet-contentieuze vraagstukken, zoals het openen van geheim testamenten, voogdij of adoptie. Bovendien moet dit gerecht zijn goedkeuring hechten aan of toestemming geven voor het sluiten van overeenkomsten. Ook moet dit gerecht zijn goedkeuring hechten aan of toestemming geven voor bedingen die volgens de wet enkel met voorafgaande goedkeuring of toestemming mogen worden opgenomen. Afgezien van deze rechtbanken zijn er ook gerechtelijke instanties: de gerechtelijke instantie voor kleine vorderingen (Small Claims Tribunal, Tribunal tat-Talbiet iż-Żgħir), die bevoegd is voor de behandeling van en het nemen van beslissingen over alle geldvorderingen tot 3 494,06 euro, de gerechtelijke instantie voor administratieve toetsing (Administrative Review Tribunal, Tribunal ta' Reviżjoni Amministrattiva) en de arbeidsrechtbank (Industrial Tribunal, Tribunal Industrijali). In Malta is er ook een arbitragecentrum (Arbitration Centre, Ċentru tal-Arbitraġġ) dat arbitrage diensten verleent. Volgens de Maltese wet moeten partijen onder bepaalde omstandigheden gebruik maken van arbitrage (verplichte arbitrage). Arbitrage is verplicht voor geschillen over in appartementsrechten gesplitst eigendom en gemotoriseerd verkeer.
- Al deze rechtbanken zijn rechtbanken van eerste aanleg en gewone rechtbanken. Daarom kan tegen de beslissingen van deze rechtbanken beroep worden aangetekend bij het hof van beroep (Court of Appeal, Qorti tal-Appell). In het geval van de gerechtelijke instanties voor kleine vorderingen, het arbitragecentrum of de vredesrechter moet beroep worden aangetekend bij het hof van beroep in zijn lagere bevoegdheid (met één voorzittende rechter). Beroepen tegen beslissingen van de eerste zaal van de burgerlijke rechtbank moeten worden ingesteld bij het hof van beroep in zijn hogere bevoegdheid (met drie voorzittende rechters). Beroepen tegen beslissingen van de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank (grondwettelijke bevoegdheid) moeten worden aangetekend bij het constitutioneel hof Constitutional Court (Qorti Kostituzzjonali), en beroepen tegen een beslissing van de vredesrechter, in zowel zijn lagere als zijn hogere bevoegdheid, moeten altijd worden ingesteld bij hof van beroep in Malta.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het antwoord op vraag 4.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Voor het aanhangig maken van een zaak bij een lagere rechtbank is een advocaat of procureur nodig. Als een zaak echter moet worden voorgelegd aan een hogere rechtbank, is zowel een advocaat als een procureur nodig.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Bij de griffie van de rechtbank.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Het verzoekschrift moet worden opgesteld in de Maltese taal. Het moet schriftelijk worden ingediend en de advocaat of de procureur moet dit persoonlijk doen.

Indien een van de partijen een buitenlander is, kan worden verzocht om een gerechtelijke procedure in de Engelse taal.

In Malta bestaat geen mogelijkheid om een verzoekschrift per e-mail of fax in te dienen.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Om een zaak aanhangig te maken bij het arbitragecentrum of de gerechtelijke instantie voor kleine vorderingen moeten formulieren worden ingevuld. Voor het aanhangig maken van een zaak bij de vredesrechter of de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank zijn er echter geen formulieren. Wanneer een vordering wordt ingesteld bij de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank, moet het verzoekschrift de volgende elementen omvatten:

- een beschrijving waarin de inhoud van de zaak in aparte genummerde paragrafen en op een heldere en expliciete manier wordt uiteengezet opdat duidelijk is waarop de vordering betrekking heeft en welke feiten bij de verzoeker persoonlijk bekend waren;
 - de oorzaak van de vordering;
 - de vordering of vorderingen, die genummerd zijn; en
 - in elk beëdigd verzoekschrift, onmiddellijk onder de hoofding van de rechtbank, in duidelijke en goed leesbare letters, de volgende mededeling: *"Eenieder die dit, hem betreffende beëdigde verzoekschrift ontvangt, dient een beëdigd antwoord in te dienen binnen twintig (20) dagen na de datum van betekening van dit verzoekschrift, die de datum van ontvangst is. Indien geen beëdigd schriftelijk antwoord wordt ingediend overeenkomstig de bepalingen van de wet en binnen de voorschreven termijn, doet het Hof uitspraak over de zaak overeenkomstig de wet. Het is derhalve in het belang van een ieder die dit beëdigde verzoekschrift ontvangt om onverwijld een advocaat te raadplegen teneinde opmerkingen te kunnen maken tijdens de behandeling van de zaak."*
- e) De documenten ter staving van de vordering worden samen met het beëdigde verzoekschrift overgelegd.

f) Het *beëdigde* verzoekschrift wordt onder ede bevestigd ten overstaan van de griffier of de procureur die is aangewezen als de commissaris van ede krachtens de ordonnantie inzake eden (hoofdstuk 79).

g) De verzoeker geeft naast de verklaring ook de namen van de getuigen van wie hij of zij de verklaringen als bewijs wil aanvoeren; ten aanzien van elke getuige vermeldt hij of zij de feiten en de middelen die hij of zij als bewijs wil laten vaststellen.

h) Het verzoekschrift wordt aan verweerder betekend.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Ja, wanneer een verzoekschrift wordt ingediend, moeten de daarmee verbonden kosten worden betaald. Het bedrag van de kosten varieert al naar gelang het soort zaak en/of de waarde van de vordering.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, een onbemiddeld persoon kan om rechtsbijstand verzoeken. Het verzoek om van rechtsbijstand geschiedt middels een tot de Eerste Kamer van de burgerlijke rechtbank gericht verzoekschrift. Een dergelijk verzoek kan ook mondeling worden ingediend bij een rechtsbijstandsadvocaat. Om rechtsbijstand te kunnen ontvangen moet aan bepaalde criteria worden voldaan. Zo moet verzoeker onder ede ten overstaan van de griffier, en bij het mondelinge verzoek om rechtsbijstand onder ede ten overstaan van de rechtsbijstandsadvocaat, verklaren:

a) dat hij of zij denkt redelijke gronden te hebben om een procedure te initiëren, zich daarin te verweren, deze voort te zetten of daarin partij te zijn;

b) dat hij of zij, afgezien van het voorwerp van de procedure, geen eigendommen met een nettowaarde van meer dan 6 988,12 euro bezit, met uitzondering van alledaagse huishoudelijke artikelen waarvan redelijkerwijs kan worden aangenomen dat het gebruik ervan voor verzoeker en zijn gezin noodzakelijk is, en dat zijn of haar jaarincome niet hoger is dan het voor personen van achttien jaar of ouder vastgestelde nationale minimumloon.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Wanneer een verzoekschrift is ingediend, wordt een datum vastgesteld voor de behandeling door de rechtbank. De rechtbank stelt de verzoeker en de verweerder in kennis van de datum van eerste behandeling (oproeping voor de terechtzitting). Het is ook mogelijk om online te controleren of de zaak op de rol is gezet voor een terechtzitting, namelijk via het elektronisch systeem *Lecam* of via de website van de rechtbanken. Aan de partijen wordt niet medegedeeld of de zaak al dan niet correct aanhangig is gemaakt. Wel zij erop gewezen dat de griffier van een rechtbank geen beëdigd verzoekschrift in ontvangst zal nemen als dit niet voldoet aan de onder vraag 9 vermelde criteria.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De oproeping voor de terechtzitting wordt aan verzoeker betekend. De datum van de volgende terechtzitting wordt vastgesteld tijdens de lopende terechtzitting. Inlichtingen over de zaak zijn te vinden op de websites van de rechtbanken.

Laatste update: 22/03/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Nederland

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Nee, u hoeft niet altijd naar de rechter om uw geschil op te lossen. Het is in sommige zaken goed mogelijk uw geschil op te lossen door gebruik te maken van alternatieve vormen van geschiloplossing.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Ja meestal wel, maar de termijnen om een zaak aanhangig te maken verschillen van geval tot geval en dit laat zich niet in algemene zin beantwoorden. Voor vragen kan men zich het beste wenden tot een advocaat of het Juridisch Loket (<http://www.juridischloket.nl>)

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

In de hoofdregel wordt de gedaagde partij opgeroepen door de rechter van de lidstaat waarin hij zijn woonplaats heeft.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Tenzij de wet anders bepaalt, dient u uw zaak bij de rechtbank van de woonplaats van de gedaagde aanhangig te maken. Bij gebrek van een bekende woonplaats van de gedaagde in Nederland, is de rechter van zijn werkelijke verblijfplaats ook bevoegd. U zult dus moeten achterhalen op welk adres en in welke Nederlandse gemeente de gedaagde partij woont. Is dat bekend, dan kunt u met behulp van de [Wet op de rechterlijke indeling](#) nagaan binnen welk arrondissement die woon- of verblijfplaats ligt. Aan de hand daarvan kan worden bepaald bij welke rechtbank de zaak moet worden aangebracht.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Voor de beantwoording van deze vraag wordt verwezen naar de vorige vraag. Voor meer informatie over bij welke rechter u de zaak aanhangig dient te maken verwijzen wij u naar rechtspraak.nl

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In Nederland is het wettelijk uitgangspunt dat de partijen zich in burgerlijke en handelszaken moeten laten vertegenwoordigen door een advocaat. Hierbij maakt het geen verschil of het gaat om: een dagvaardingsprocedure, een verzoekschriftprocedure of een kort geding, een voorlopige voorzieningenprocedure of bijvoorbeeld een verstekprocedure.

Alleen voor vorderingen met een maximum van € 25.000,- of voor vorderingen van onbepaalde waarde maar waarbij een duidelijke aanwijzing bestaat dat zij geen hogere waarde vertegenwoordigen dan € 25.000,- geldt een uitzondering. In deze gevallen is de kantonrechter bevoegd en kunnen partijen zelf procederen. De partijen kunnen zich ook door een ander dan een advocaat laten bijstaan, bijvoorbeeld door een juridisch adviseur of een deurwaarder. Gaat de zaak om een arbeidsovereenkomst, een collectieve arbeidsovereenkomst (cao), een algemeen verbindend verklaarde bepaling van een collectieve arbeidsovereenkomst, een vut-overeenkomst als bedoeld in de Wet kaderregeling vut overheidspersoneel, een agentuurovereenkomst, een huurovereenkomst of een huurkoopovereenkomst, dan kan men ook zonder advocaat procederen. Voor deze zaken is het dus niet van belang wat de hoogte van de vordering is in geld uitgedrukt.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

De schriftelijke stukken waarmee een zaak aanhangig kan worden gemaakt, moeten worden gericht aan de griffie van het bevoegde gerecht. In dat verband moet wel het verschil in dagvaardingsprocedures en verzoekschriftprocedures in het oog worden gehouden. Bij dagvaardingsprocedures vindt eerst betekening aan de gedaagde van de dagvaarding plaats, waarna vervolgens het exploit van de dagvaarding bij de griffie wordt ingediend. Beide handelingen moeten door een deurwaarder worden verricht. Hierna verloopt de procedure via de zogenaamde rol (lijst van zaken die op de zitting worden behandeld). In een verzoekschriftprocedure wordt een verzoekschrift rechtstreeks ingediend bij de griffie en verloopt ook de rest van de procedure via de griffie van het bevoegde gerecht. Zie ook "Betekening en kennisgeving van stukken".

De hierboven beschreven procedure verandert de komende jaren als de wetgeving voor (verplicht) digitaal procederen in werking treedt. Dit zal vanaf 2017 tot 2021 gefaseerd gebeuren. Uiteindelijk is in alle zaken met verplichte procesvertegenwoordiging ook digitaal procederen verplicht. Die zaken beginnen

dan altijd met een procesinleiding die via het webportaal van de rechtsspraak of via een systeem koppeling tussen de rechtsspraak en de advocaat wordt ingediend. Verwezen wordt ook naar de informatie aangaande "Automatische verwerking".

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In Nederland is de rechtstaal het Nederlands. Dat betekent dat de inleidende dagvaarding of het inleidend verzoekschrift (schriftelijk) in het Nederlands gesteld moet worden. Een uitzondering hierop geldt indien het gaat om processtukken in een geding dat aanhangig is bij een in de provincie Friesland gevestigd gerecht. Deze stukken mogen in het Fries worden gesteld.

Indiening van stukken bij de griffie van een gerecht kan ook door middel van een faxbericht. Stukken die door middel van faxapparatuur vóór 24.00 uur van de laatste dag van een lopende termijn ter griffie zijn ontvangen, gelden als binnen de termijn ingediend. Hierop geldt een uitzondering: Verzoekschriften in familie zaken worden niet geaccepteerd indien deze per fax zijn verstuurd. Stukken kunnen niet per e-mail worden ingediend. Vanaf 2017 tot 2021 wordt gefaseerd voor alle zaken in het civiele- en administratieve recht digitaal procederen ingevoerd. Als in de betreffende zaaksoort digitaal procederen in werking is getreden, kan een zaak bij de rechtbank digitaal via het webportaal van de rechtsspraak aanhangig worden gemaakt.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

De wet stelt wel bepaalde eisen aan de inhoud van een inleidende dagvaarding of een inleidend verzoekschrift. Onder de nieuwe wetgeving die digitaal procederen mogelijk maakt is er nog slechts een wijze van procesinleiding. Deze wetgeving treedt vanaf september 2017 tot 2021 gefaseerd in werking. Voor nadere informatie wordt verwezen naar het [Landelijk Procesreglement voor civiele dagvaardingen bij de rechtbanken](#) (onder Rechtbanken, Handel) en het [Procesreglement voor verzoekschriftenprocedure sector civiel handel/voorzieningenrechter](#).

Dagvaardingsprocedure

Bij dagvaardingsprocedures vindt eerst door de deurwaarder betekening aan de gedaagde plaats, waarna vervolgens het exploit van de dagvaarding bij de griffie wordt ingediend. In de dagvaarding moet in ieder geval staan: de naam van de eiser, wat de vordering is, de naam van de gedaagde, reden van de vordering en met welke bewijsstukken eiser de vordering onderbouwt. In de dagvaarding staat ook de datum van de zitting en bij welke rechtbank de zaak zal voorkomen.

Het dossier moet de volgende stukken bevatten:

De originele dagvaarding;

Indien de dagvaarding in het buitenland moet worden betekend, de originele stukken waaruit blijkt dat dit op de juiste wijze is geschied;

Een verkregen bewijs van toevoeging of inkomensverklaring, dan wel een afschrift van de aanvraag van een toevoeging of een inkomensverklaring;

Een bewijsstuk van de woonplaatskeuze van de gedaagde partij;

De in het geding te brengen producties (stukken);

De mededeling of voor de procedure eerst mediation heeft plaatsgevonden, en worden in de navolgende gevallen bovendien nog de volgende stukken in kopie overgelegd:

indien aanspraak wordt gemaakt op vergoeding van beslagkosten, een kopie van de beslagstukken;

in zaken van verwijzing, het verwijzingsvonnis en de tot aan de verwijzing genomen stukken;

indien de dagvaarding moet worden gepubliceerd of vertaald in een vreemde taal, de stukken waaruit blijkt dat dit is geschied.

Verzoekschriftenprocedure

In een verzoekschriftprocedure wordt een verzoekschrift rechtstreeks ingediend bij de griffie en verloopt ook de rest van de procedure via de griffie van het bevoegde gerecht.

Het dossier moet de volgende stukken bevatten:

Voornamen, naam en woonplaats of, bij gebreke van een woonplaats in Nederland, het werkelijk verblijf van de verzoeker, alsmede

De naam, adres, woonplaats of, bij gebreke van een woonplaats in Nederland, het werkelijk verblijf van iedere verweerder en iedere belanghebbende, voor zover bij verzoeker bekend, alsmede

Een duidelijke omschrijving van het verzoek en de gronden waarop het verzoek berust, waaronder de gronden voor de relatieve bevoegdheid van de rechter, alsmede

De naam en het telefoonnummer van de behandelend advocaat.

Indien een partij zich bij dagvaarding, conclusie of akte op enig stuk beroept, is zij verplicht een afschrift van het stuk bij te voegen.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Bij het aanhangig maken van een zaak dient griffierecht te worden voldaan. De hoogte daarvan is afhankelijk van de aard en waarde van het geschil. In de praktijk zal uw advocaat dit bedrag vaak voorschieten en u vervolgens in rekening brengen. Als het in de loop van de procedure nodig is om een deskundige in te schakelen (bijvoorbeeld een accountant, een medicus of een technicus), dan zal de rechter die kosten uiteindelijk ten laste brengen van de verliezende partij, tenzij hij een andere beslissing neemt (bijvoorbeeld in geval van familie zaken, waarbij de kosten meestal blijven voor de partij die ze heeft gemaakt). Datzelfde geldt ook voor de kosten van getuigen of van andere vormen van bewijs.

Advocaten vragen voor hun werkzaamheden een honorarium dat is gebaseerd op een uurtarief (in/ex BTW), tenzij recht bestaat op gesubsidieerde rechtsbijstand (zie ook vraag 11). Advocatatarieven zijn in Nederland in beginsel vrije tarieven. Het is raadzaam hierover tijdig inlichtingen in te winnen bij de advocaat die u ter zijde staat of bij de Nederlandse orde van Advocaten. De meeste advocaten vragen een voorschot en declareren vervolgens in de loop van het geding voor hun werkzaamheden, gevolgd door een slotafrekening.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

In Nederland bestaat de mogelijkheid van gesubsidieerde rechtshulp. Iedereen die rechtsbijstand nodig heeft maar niet kan betalen, kan aanspraak maken op een bijdrage in de kosten van rechtsbijstand. De Raad voor rechtsbijstand betaalt dan een deel van de kosten van een advocaat, maar men moet wel een eigen bijdrage voldoen. Deze bijdrage is afhankelijk van de financiële situatie. De aanvraag wordt door de advocaat ingediend bij de Raad voor rechtsbijstand. Op de website voor de Raad voor Rechtsbijstand staat vermeld wie onder welke voorwaarden daarvoor in aanmerking kan komen (<http://www.rvr.org/>).

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

In de dagvaardingsprocedure geldt dat het geding aanhangig is vanaf de dag van dagvaarding. Het exploit van dagvaarding wordt door de eiser ter griffie ingediend uiterlijk op de laatste dag waarop de griffie is geopend, voorafgaande aan de in de dagvaarding vermelde roldatum (datum waarop de zitting is gepland). De griffier schrijft de zaak in op de rol van een enkelvoudige kamer.

De aanhangigheid vervalt indien het exploit niet uiterlijk op het hiervoor genoemde tijdstip ter griffie is ingediend, tenzij binnen twee weken na de in de dagvaarding vermelde roldatum een geldig herstelexploot is uitgebracht.

Bij de verzoekschriftprocedure is het geding aanhangig als het verzoekschrift ter griffie is ingediend.

In het algemeen wordt geen bevestiging verstuurd dat een zaak op geldige wijze aanhangig is gemaakt. Bij dagvaardingszaken wordt in geval van een gebrekkige dagvaarding de eisende partij in sommige gevallen in de gelegenheid gesteld het gebrek te herstellen. Bij een verzoekschriftprocedure geldt hetzelfde. De griffie is echter niet verplicht om dat te doen.

In de procedures waarin digitaal moet worden geprocedeerd, genereert het digitale systeem een ontvangstbevestiging die in de digitale zaak wordt geplaatst. De stukken zijn digitaal altijd in te zien voor partijen.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Nauwkeurige inlichtingen over het tijdschema van een procedure kunnen door de griffie van de rechtbank of bij het aanhangig maken van het geschil nog niet gegeven worden. Vanzelfsprekend ontvangt u wel bericht wanneer uw zaak uiteindelijk behandeld wordt. In het algemeen zal de advocaat of de griffie wel ongeveer kunnen zeggen wanneer een zaak behandeld wordt, maar aan die mededelingen kunnen geen rechten worden ontleend.

Laatste update: 02/01/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJN-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJN en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([de](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Oostenrijk

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het kan soms beter zijn om eerst te proberen om via alternatieve geschillenbeslechting tot een oplossing te komen alvorens naar de rechter te stappen.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen verschillen naargelang van het geval. Daarom doet u er goed aan om zich door een juridisch adviseur over de toepasselijke termijnen te laten informeren.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken – Oostenrijk](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken – Oostenrijk](#)".

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het informatieblad "[Bevoegdheid van de rechtbanken – Oostenrijk](#)".

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Civil- en handelsrechtelijke verzoekschriften die worden ingediend bij het *Bezirksgericht* (districtsrechtbank), dat in de regel bevoegd is voor vorderingen tot 15 000 EUR, moeten door een advocaat worden ondertekend wanneer de waarde van de daarin omschreven vordering hoger is dan 5 000 EUR. De verplichting om zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen, geldt niet voor zaken met een vordering die ongeacht de hoogte ervan bij het *Bezirksgericht* aanhangig moeten worden gemaakt (dus ook als de vordering hoger is dan 15 000 EUR). Dit geldt met name voor geschillen betreffende afstamming, wettelijke onderhoudsverplichtingen en echtscheiding, geschillen tussen echtgenoten of tussen ouders en kinderen, geschillen over perceelgrenzen, erfdiensbaarheden op woningen en *Ausgedinge* (bijzondere vorm van lijfrente), geschillen betreffende hinder, geschillen die voortvloeien uit huurovereenkomsten, uit vergunningen voor woningen en kantoren, met inbegrip van parkeerplaatsen en garages, en uit pachtovereenkomsten betreffende onroerend vermogen en ondernemingen met onroerend vermogen, alsmede geschillen die voortvloeien uit overeenkomsten tussen schippers, transporteurs, restaurant- en hotelhouders en hun opdrachtgevers, passagiers of gasten.

De verplichting om zich door een advocaat te laten vertegenwoordigen, geldt evenmin bij vorderingen in procedures die onder de oneigenlijke rechtspraak vallen.

Voor zover bij het *Bezirksgericht* geen verplichte vertegenwoordiging door een advocaat geldt, kan iedereen zelf een (inleidend) verzoekschrift indienen.

Civil- en handelsrechtelijke verzoekschriften die bij het *Landesgericht* (deelstaatrechtbank) worden ingediend, moeten normaliter steeds door een advocaat worden ondertekend. Bij het *Landesgericht* kunnen alle zaken aanhangig worden gemaakt waarvoor het *Bezirksgericht* niet bevoegd is, ongeacht het bedrag dat in het geding is, zoals geschillen betreffende industrieel eigendom en oneerlijke mededinging en vorderingen tot staking van consumentenorganisaties.

Er is geen advocaat vereist voor het ondertekenen van arbeids- en socialezekerheidsrechtelijke vorderingen die bij het *Landesgericht* worden ingediend (procedures ingevolge de wet op de rechtbanken voor arbeids- en socialezekerheidszaken). Dit geldt met name voor vorderingen van een werknemer tegen zijn werkgever die uit de arbeidsovereenkomst voortvloeien.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Verzoekschriften moeten aan het correspondentieadres van de rechtbank worden gestuurd.

Een partij die niet door een advocaat wordt vertegenwoordigd, kan haar vordering ook mondeling indienen op een open dag (*Amtstag*, in de regel één keer per week) van de bevoegde afdeling van het *Bezirksgericht* dat voor de behandeling van de vordering bevoegd is of van het *Bezirksgericht* van het rechtsgebied waar de partij haar woonplaats heeft (wat door de rechter wordt gecontroleerd). Welke afdeling bevoegd is, wordt bepaald door de verdeling van zaken binnen de rechtbank en kan op kantooruren telefonisch of in persoon bij de griffie worden opgevraagd. Voor informatie over de openingsuren van het *Bezirksgericht* tijdens de open dagen (minstens een halve dag per week) kunt u terecht op de website van het bondsministerie van Justitie, onder '*Gerichte*', of u kunt op kantooruren rechtstreeks naar de rechtbank bellen (normaliter van maandag tot en met vrijdag tussen 08.00 en 16.00 uur, uitgezonderd officiële feestdagen).

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

De officiële taal is in alle rechtbanken Duits. In enkele rechtbanken zijn daarnaast Burgenlandkroatisch en Hongaars of Sloveens als officiële talen toegelaten voor taalminderheden.

Een vordering of inleidend verzoek moet schriftelijk worden ingediend. Wanneer de vordering of het verzoek niet door een advocaat hoeft te worden ondertekend, kunnen ze ook mondeling bij het bevoegde *Bezirksgericht* worden ingediend (zie vraag 7). Wanneer vorderingen per fax of e-mail worden ingediend, kan de rechtbank opdracht geven om deze te verbeteren. Vorderingen kunnen elektronisch worden ingediend via het Oostenrijkse e-justitieportaal (*System des elektronischen Rechtsverkehrs of ERV*), waarvoor inschrijving is vereist (dit is financieel alleen zinvol wanneer veelvuldig vorderingen bij Oostenrijkse rechtbanken worden ingediend).

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Verplichte formulieren zijn er alleen voor verzoeken om een voorwaardelijk betalingsbevel (*Mahnklagen*). Alle vorderingen tot betaling van een bedrag van maximaal 75 000 EUR moeten geldend worden gemaakt via een betalingsbevelprocedure (*Mahnverfahren*). De daarvoor benodigde formulieren kunnen bij de rechtbank worden aangevraagd of worden gedownload vanaf de website van het bondsministerie van Justitie (<http://www.justiz.gv.at/>).

Facultatieve formulieren zijn er voor de gerechtelijke ontbinding van huurovereenkomsten voor woningen of kantoren.

Bij elke vordering kunnen in beginsel stukken ter staving van de vordering worden gevoegd (deze bewijsstukken dienen in evenveel exemplaren te worden bijgevoegd als er exemplaren van de vordering zijn; zie ook vraag 12). Eventueel kan een schriftelijke forumkeuzeovereenkomst bij de vordering worden gevoegd. Hetzelfde geldt voor schriftelijke overeenkomsten over de plaats waar een overeenkomst moet worden uitgevoerd, wanneer de eisende partij haar vordering bij de rechtbank van deze plaats aanhangig wil maken, alsmede voor andere gegevens die van belang zijn voor het vaststellen van de rechterlijke bevoegdheid of voor bijzondere procedures (bv. een procedure tot betaling van een wissel).

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Wanneer een civielrechtelijke vordering bij de rechtbank wordt ingediend, moeten griffierechten worden betaald. Deze zijn bedoeld ter dekking van de algemene kosten van het geding in eerste aanleg en zijn in de regel onafhankelijk van de uiteindelijke beslissing op de vordering. De hoogte van de griffierechten is doorgaans evenredig aan de hoogte van de vordering. De rechten moeten bij het instellen van de vordering worden betaald (in persoon bij de griffie, contant of met een bankpas of creditcard, of door overschrijving op de rekening van de rechtbank, met vermelding van 'griffierechten' en de namen van de partijen).

De betalingsmodaliteiten betreffende het honorarium van de advocaat worden geregeld bij onderlinge overeenkomst. Hetzelfde geldt voor de hoogte van het honorarium (tenzij het honorarium is vastgesteld overeenkomstig de wet advocatentarieven (*Rechtsanwaltstarifgesetz*) of de algemene richtlijnen voor tarieven). Een vergoeding van de wederpartij kan gewoonlijk pas worden geëist nadat een voor de eiser positieve uitspraak in kracht van gewijsde is gegaan.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Rechtsbijstand wordt toegekend aan personen die de proceskosten niet kunnen betalen zonder het risico te lopen niet meer in hun levensonderhoud te kunnen voorzien. Een aanvraag om rechtsbijstand kan mondeling of schriftelijk worden ingediend bij de rechtbank waarbij de zaak aanhangig is gemaakt. Wanneer de zetel van de behandelende rechtbank is gevestigd buiten het rechtsgebied van het *Bezirksgericht* waarbinnen de verzoeker woont of verblijft, kan de aanvraag ook mondeling bij laatstgenoemde rechtbank worden ingediend.

Wanneer aan de financiële en inhoudelijke voorwaarden is voldaan, kan al voordat een vordering is ingediend rechtsbijstand worden aangevraagd, voor het indienen van de vordering en/of voor de gehele verdere procedure.

Aanvullende informatie over rechtsbijstand is te vinden op de website van het bondsministerie van Justitie onder 'Bürgerservice' (<http://www.justiz.gv.at/>).

Van die website kunnen ook aanvraagformulieren worden gedownload, die aanvullende informatie en advies bevatten.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt geacht te zijn ingediend wanneer de (ten minste in theorie) bevoegde rechtbank ze heeft ontvangen. Een vordering wordt geacht op passende wijze te zijn ingediend wanneer er geen aperte gronden voor afwijzing zijn en de vordering geen aperte fouten bevat die onmiddellijk moeten worden verbeterd (met andere woorden: de vordering lijkt behandeld te kunnen worden volgens de procedureregels). Schriftelijke vorderingen moeten in beginsel in evenveel exemplaren worden ingediend als er partijen zijn (één exemplaar voor elke wederpartij en één exemplaar voor de rechtbank). Wanneer er vormfouten of inhoudelijke fouten zijn, zal de rechtbank waarschijnlijk opdragen om deze te verbeteren. Daarbij zal ze tevens wijzen op de gevolgen van het niet tijdig verbeteren van fouten. Een bevestiging van ontvangst van een vordering wordt normaliter alleen op verzoek verstrekt, tenzij de vordering via het ERV is ingediend; dan wordt automatisch een bevestiging verstuurd.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

In betalingsbevelprocedures (*Mahnverfahren*) bevat het standaardformulier voor een verzoek om een betalingsbevel reeds een verzoek om een uitvoerbaar afschrift daarvan. De eiser ontvangt dan automatisch een uitvoerbaar afschrift van het betalingsbevel (executoriale titel – *Exekutionstitel*) dan wel een afschrift van een eventueel bezwaarschrift dat door de wederpartij binnen de daarvoor gestelde termijn is ingediend of kennisgeving daarvan, meestal samen met een dagvaarding voor de mondelinge behandeling van de zaak (waarmee de gewone procedure wordt ingeleid). Vooralsnog is er geen minimumtermijn voor dagvaardingen in procedures voor het *Bezirksgericht*. In procedures voor het *Landesgericht* is die termijn drie weken.

Bij de gerechtelijke ontbinding van huurovereenkomsten voor woningen of kantoren moet een uitvoerbaar afschrift van de beschikking tot ontbinding afzonderlijk worden aangevraagd. Indien de persoon van wie de huur wordt opgezegd tijdig (binnen vier weken) een verweerschrift indient, wordt de verhuurder hiervan ambtshalve in kennis gesteld (en meestal tegelijk opgeroepen voor de mondelinge behandeling).

Behalve voor bijzondere procedures (zoals betalingsbevelprocedures, procedures tot betaling van een wissel en huuropzeggingsprocedures) zal het *Bezirksgericht* een vordering na ontvangst (en eventueel nadat de verbeterprocedure is voltooid) aan de verweerder betekenen, gewoonlijk samen met een oproep voor de mondelinge behandeling. Diezelfde oproep wordt tegelijkertijd ook aan de eiser gestuurd. In zaken voor het *Landesgericht* wordt de verweerder bij de betekening van de vordering ook ambtshalve opgeroepen tot het indienen van een verweerschrift (en wordt hij eraan herinnerd dat het verweerschrift door een advocaat moet worden ondertekend). Wanneer de verweerder verzuimt om tijdig verweer in te stellen, wordt op verzoek van de eiser een verstekvonnis gewezen. Doet de eiser dat verzoek niet, dan wordt de procedure geschorst. Wanneer het verweerschrift binnen de gestelde termijn wordt ontvangen, wordt hiervan een afschrift naar de eiser gestuurd, meestal samen met een oproep voor de mondelinge behandeling.

Over de precieze volgorde van de door de rechtbank reeds vastgelegde procedurestappen of de stand van de procedure kan in elke fase van de procedure tijdens openingsuren en onder vermelding van het dossiernummer telefonisch informatie worden ingewonnen bij de griffie (*Kanzlei*) van de bevoegde afdeling van de rechtbank.

Bij de inleidende zitting (eerste zitting van de mondelinge behandeling) wordt met de partijen – die in beginsel persoonlijk aanwezig moeten zijn, tenzij hun vertegenwoordiger voldoende op de hoogte is van de feiten – het verdere volgtijdelijke verloop van de procedure besproken, en vervolgens door de rechtbank vastgelegd. Dit procesprogramma wordt in het proces-verbaal van de zitting opgenomen en een afschrift ervan wordt aan de partijen (of hun vertegenwoordigers) verstrekt. Wijzigingen in dit programma moeten aan de partijen worden meegedeeld en worden zo nodig met hen besproken.

Laatste update: 13/11/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([PL](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Polen

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Een alternatief voor het aanhangig maken van een zaak bij een rechtbank, is de verwijzing naar een bemiddelingsprocedure. Bemiddeling is een buitengerechtelijke (minnelijke) geschillenbeslechtingsmethode waarbij een onafhankelijke en gekwalificeerde persoon of instelling (een bemiddelaar) betrokken is. De bemiddelingsprocedure is vrijwillig (een partij bij het geschil kan te allen tijde haar toestemming voor bemiddeling onthouden en zich uit de bemiddeling terugtrekken) en vertrouwelijk (de deelnemers zijn verplicht de tijdens de bemiddelingsprocedure verkregen informatie vertrouwelijk te houden), en de bemiddelaars zijn onpartijdig en onafhankelijk (zij kiezen geen kant voor een van beide partijen en doen in principe geen voorstellen voor een oplossing van het geschil).

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Over het algemeen kunnen rechtsvorderingen te allen tijde bij de rechtbank worden ingesteld, tenzij bijzondere regelingen in een bepaalde termijn voorzien. Een partij die een rechtsvordering instelt na het verstrijken van de verjaringstermijn ervan, loopt echter het risico de zaak te verliezen indien de andere partij aanvoert dat de rechtsvordering is verjaard.

De Poolse wetgeving voorziet in verjaringstermijnen (*terminy zawite*). De specifieke aard van een verjaringstermijn houdt in dat, indien de rechthebbende binnen de verjaringstermijn nalaat een bepaalde handeling te stellen, het recht van de partij om die specifieke handeling te stellen, vervalt. Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering (WBR, *Kodeks postępowania cywilnego*) bevat geen algemene bepaling inzake verjaringstermijnen, maar vermeldt deze termijnen in voorschriften betreffende specifieke situaties.

Het verval van het recht als gevolg van het verstrijken van de verjaringstermijn is bindend voor de partijen bij de rechtsbetrekking, de rechtbank of een andere instantie die de zaak onderzoekt. De instantie houdt hier automatisch rekening mee, niet op verzoek van een partij of als gevolg van een betoog of pleidooi. De verjaringstermijn kan slechts in uitzonderlijke omstandigheden worden verlengd indien de partij geen schuld heeft aan de overschrijding ervan.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Om vast te stellen of een rechtbank op het grondgebied van een bepaalde lidstaat bevoegd is om een specifieke zaak te behandelen, moet de bevoegdheid van die rechtbank worden bepaald.

De algemene bevoegdheid van gewone rechtbanken in Polen om binnen hun rechtsgebied burgerlijke zaken te beslechten, wordt nationale bevoegdheid genoemd en wordt geregeld door het WBR.

De te beslechten zaken zijn onderworpen aan de nationale bevoegdheid indien de verweerder zijn woonplaats of gewone verblijfplaats of, in het geval van een rechtspersoon, zijn statutaire zetel in Polen heeft.

Bovendien hebben de Poolse rechtbanken nationale bevoegdheid voor de volgende zaken:

- huwelijkszaken (de nationale bevoegdheid is exclusief indien beide echtgenoten Pools staatsburger zijn en hun woonplaats en gewone verblijfplaats in Polen hebben);
- zaken betreffende de relatie tussen ouders en kinderen (de nationale bevoegdheid is exclusief indien alle partijen Pools staatsburger zijn en hun woonplaats en gewone verblijfplaats in Polen hebben);
- zaken betreffende alimentatie en de vaststelling van de afstamming van een kind (deze zaken vallen onder de nationale bevoegdheid indien de eiser een rechthebbende is die zijn woonplaats of gewone verblijfplaats in Polen heeft);
- arbeidsrechtelijke zaken (zaken waarin de eiser een werknemer is, vallen onder de nationale bevoegdheid indien het werk gewoonlijk in Polen wordt, werd of moest worden verricht);
- verzekeringszaken (zaken betreffende een verzekeringsrelatie die tegen de verzekeraar zijn aangespannen, vallen onder de nationale bevoegdheid indien de eiser zijn woonplaats in Polen heeft of indien er een ander element is dat aangeeft dat Polen territoriaal bevoegd is);
- consumentenzaken (zaken waarin een consument eiser is, vallen onder de nationale bevoegdheid indien de consument zijn woonplaats of gewone verblijfplaats in Polen heeft en de nodige handelingen heeft gesteld om in Polen een overeenkomst te sluiten; in dergelijke gevallen wordt de wederpartij bij de overeenkomst met de consument behandeld als een entiteit met een vestiging of haar statutaire zetel in Polen indien zij een onderneming of filiaal in Polen heeft en de overeenkomst met de consument is gesloten in het kader van de bedrijfsuitoefening van die onderneming of dat filiaal).

Poolse rechtbanken hebben ook exclusieve nationale bevoegdheid voor:

zaken betreffende zakelijke rechten op onroerend goed en het bezit van in Polen gelegen onroerend goed; zaken betreffende leaserelaties (*najem of dzierżawa*) en andere relaties in verband met het gebruik van dat onroerend goed (behalve voor zaken die verband houden met huur en andere bedragen die verschuldigd zijn voor het gebruik of het verkrijgen van voordelen uit het onroerend goed); andere gevallen waarin de uitspraak van de rechter betrekking heeft op zakelijke rechten op, of het bezit of gebruik van, in Polen gelegen onroerend goed;

zaken betreffende de ontbinding van een rechtspersoon of een organisatorische eenheid die geen rechtspersoon is, alsmede zaken betreffende de intrekking of nietigverklaring van besluiten van hun bestuursorganen, indien de rechtspersoon of organisatorische eenheid die geen rechtspersoon is haar statutaire zetel in Polen heeft.

Als de nationale bevoegdheid geldt voor een zaak die onder de hoofdvordering aanhangig is gemaakt, geldt deze bevoegdheid ook voor de tegenvordering.

De partijen bij een bepaalde rechtsbetrekking kunnen schriftelijk overeenkomen om zaken betreffende eigendomsrechten die uit die rechtsbetrekking voortvloeien of kunnen voortvloeien, te onderwerpen aan de bevoegdheid van Poolse rechtbanken.

De rechtbank gaat in elk stadium van de zaak ambtshalve na of ze al dan niet nationaal bevoegd is.

Indien ze tot de vaststelling komt dat ze geen nationale bevoegdheid heeft, wijst de rechtbank de vordering of het verzoek af.

Het ontbreken van nationale bevoegdheid is een reden voor de nietigheid van de procedure.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Om vast te stellen welke districtsrechtbank (*sąd rejonowy*) of regionale rechtbank (*sąd okręgowy*) bevoegd is om de zaak te behandelen, moet rekening worden gehouden met de territoriale bevoegdheid van de rechtbank. In het Poolse recht wordt een onderscheid gemaakt tussen algemene territoriale bevoegdheid, alternatieve territoriale bevoegdheid en exclusieve territoriale bevoegdheid.

a. algemene territoriale bevoegdheid

In het algemeen moeten rechtsvorderingen worden ingesteld bij de rechtbank van eerste aanleg die territoriaal bevoegd is voor de woonplaats van de verweerder (volgens het burgerlijk wetboek is de woonplaats van een natuurlijke persoon de gemeente/stad waar hij verblijft met de bedoeling er permanent te verblijven). Als de verweerder zijn woonplaats niet in Polen heeft, wordt de territoriale bevoegdheid bepaald op basis van zijn verblijfplaats of, als die plaats onbekend is of buiten Polen ligt, op basis van de laatste woonplaats van de verweerder in Polen. Vorderingen tegen de Schatkist moeten worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de statutaire zetel van de organisatorische eenheid van de staat waarop de vordering betrekking heeft. Vorderingen tegen een rechtspersoon of een andere entiteit die geen natuurlijke persoon is, moeten aanhangig worden gemaakt bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats waar de statutaire zetel van die entiteit is gevestigd.

b. alternatieve territoriale bevoegdheid

Op basis van de regelgeving inzake alternatieve territoriale bevoegdheid kunnen eisers – naar eigen goeddunken – de rechtsvordering instellen bij een algemene rechtbank of bij een andere rechtbank die in de wetgeving als bevoegde rechtbank is aangewezen. In Poolse burgerlijke procedures is in alternatieve territoriale bevoegdheid voorzien in zaken:

betreffende een alimentatievordering en betreffende de vaststelling van de afstamming van een kind; betreffende een eigendomsvordering tegen een bedrijfsentiteit;

betreffende geschillen in het kader van contracten; betreffende een vordering wegens onrechtmatige daad; betreffende de betaling van een bedrag dat verschuldigd is voor de behandeling van een zaak (een honorarium dat verschuldigd is aan een advocaat); betreffende een vordering uit hoofde van een lease (*najem of dzierżawa*) van onroerend goed; en betreffende een promesse of cheque.

Alimentatievorderingen en vorderingen tot vaststelling van de afstamming van een kind en daarmee verband houdende vorderingen kunnen worden ingesteld op basis van de woonplaats van de rechthebbende. Eigendomsvorderingen tegen een bedrijfsentiteit kunnen worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats van de hoofdzetel of het filiaal/bijkantoor als de vordering verband houdt met de activiteiten van het hoofdkantoor of dat filiaal /bijkantoor. Vorderingen tot het sluiten van een overeenkomst, het bepalen van de inhoud ervan, het wijzigen van een overeenkomst en het vaststellen van het bestaan van een overeenkomst, tot het uitvoeren, beëindigen of ontbinden van een overeenkomst, alsmede tot een schadevergoeding wegens het niet of niet behoorlijk uitvoeren van een overeenkomst kunnen worden ingeleid bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats van uitvoering van de overeenkomst. Bij twijfel dient de plaats van uitvoering van de overeenkomst door een document te worden bevestigd. Vorderingen wegens onrechtmatige daad kunnen worden ingesteld bij de rechtbank van het territoriale rechtsgebied waar de schadeveroorzakende gebeurtenis zich heeft voorgedaan. Vorderingen tot betaling van een bedrag dat verschuldigd is voor de behandeling van een zaak kunnen worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats waar de wettelijke vertegenwoordiger de zaak heeft behandeld. Vorderingen uit hoofde van een lease (*najem of dzierżawa*) van onroerend goed kunnen worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de locatie van het onroerend goed. Vorderingen tegen een partij die een verplichting heeft op grond van een promesse of cheque kunnen worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats van betaling. Meerdere partijen die verplichtingen hebben op grond van een promesse of cheque kunnen gezamenlijk worden gedagvaard voor de rechtbank die bevoegd is voor de plaats van betaling of voor de rechtbank die algemeen bevoegd is voor de acceptant of uitgever van de promesse of cheque.

c. exclusieve territoriale bevoegdheid

Bepalingen inzake exclusieve territoriale bevoegdheid zijn verplicht. Zij sluiten in bepaalde categorieën van zaken de mogelijkheid uit om een vordering in te stellen bij de algemene rechtbank en ook bij de alternatief bevoegde rechtbank, alsmede de mogelijkheid om de zaak ter beslechting voor te leggen aan een andere rechtbank door middel van een bevoegdheidsovereenkomst. In het geval van exclusieve bevoegdheid is slechts één rechtbank van meerdere rechtbanken van hetzelfde niveau bevoegd om een specifieke zaak te behandelen. Afhankelijk van het type zaak is dit een specifieke districtsrechtbank of regionale rechtbank.

Vorderingen tot verkrijging van eigendomsrechten of andere zakelijke rechten op onroerend goed, alsmede het bezit van onroerend goed, kunnen slechts aanhangig worden gemaakt bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats waar het onroerend goed is gelegen. Als het onderwerp van het geschil een erfdienstbaarheid is, wordt de bevoegdheid bepaald op basis van de plaats waar het bezwaarde eigendom zich bevindt. De voornoemde bevoegdheid omvat persoonlijke vorderingen die verband houden met zakelijke rechten en rechten die samen met deze vorderingen tegen dezelfde verweerder worden nagestreefd. Vorderingen betreffende erfopvolging, een legitieme portie, alsmede legaten, instructies of andere testamentaire beschikkingen kunnen slechts aanhangig worden gemaakt bij de rechtbank die bevoegd is voor de laatste gewone verblijfplaats van de erflater en, indien de gewone verblijfplaats van de erflater in Polen niet kan worden vastgesteld, bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats waar de nalatenschap of een deel daarvan zich bevindt. Vorderingen betreffende het lidmaatschap van een coöperatie, partnerschap, vennootschap of vereniging kunnen uitsluitend worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de plaats van de statutaire zetel. Vorderingen betreffende een huwelijksrelatie kunnen uitsluitend worden ingesteld bij de rechtbank binnen het territoriale rechtsgebied waarvan de echtgenoten hun laatste woonplaats hadden, indien ten minste één van hen zijn woonplaats of gewone verblijfplaats nog steeds in dat rechtsgebied heeft. Indien die basis ontbreekt, is de exclusief bevoegde rechtbank de rechtbank die bevoegd is voor de woonplaats van de verweerder of, indien ook die basis ontbreekt, de rechtbank die bevoegd is voor de woonplaats van de eiser. Vorderingen betreffende een relatie tussen ouders en kinderen en tussen adoptant en geadopteerde kunnen uitsluitend worden ingesteld bij de rechtbank die bevoegd is voor de woonplaats van de eiser, mits er geen basis is om een vordering in te stellen op grond van algemene bevoegdheidsbepalingen.

Indien bovendien de bevoegdheid van verscheidene gerechten gerechtvaardigd is of indien de vordering wordt ingesteld tegen verschillende partijen waarvoor volgens de wetgeving inzake algemene bevoegdheid verschillende rechtbanken bevoegd zijn, kan de eiser uit deze rechtbanken een keuze maken. Hetzelfde geldt indien het onroerend goed waarvan de ligging de basis vormt voor het bepalen van de bevoegde rechtbank, zich in verschillende rechtsgebieden bevindt. Als de bevoegde rechtbank wegens een obstakel niet in staat is de zaak te behandelen of andere stappen te ondernemen, wijst de rechtbank die boven eerstgenoemde rechtbank staat in een besloten zitting een andere rechtbank aan. Indien overeenkomstig de bepalingen van het WBR, de territoriale bevoegdheid niet kan worden vastgesteld op basis van de omstandigheden van de zaak, wijst het hooggerechtshof (*Sąd Najwyższy*) de rechtbank aan waarbij de vordering in gesloten zitting moet worden ingesteld. De partijen kunnen schriftelijk overeenkomen om een bestaand geschil, of geschillen die in de toekomst uit een bepaalde rechtsbetrekking kunnen ontstaan, voor te leggen aan een rechtbank van eerste aanleg die geen territoriale bevoegdheid heeft krachtens de wet. Deze rechtbank zal dan exclusief bevoegd zijn, tenzij de partijen anders zijn overeengekomen of tenzij de eiser een conclusie van eis heeft ingediend in een elektronische procedure tot verkrijging van een betalingsbevel (*elektroniczne postępowanie upominawcze*, EPU). De partijen kunnen ook door middel van een schriftelijke overeenkomst het recht van de eiser beperken om te kiezen uit verschillende rechtbanken die voor dergelijke geschillen bevoegd zijn. Het is de partijen echter niet toegestaan de exclusieve bevoegdheid te wijzigen.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

De materiële bevoegdheid van gewone rechtbanken (*sądy powszechne*) van de Republiek Polen wordt geregeld door de bepalingen van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

In burgerlijke procedures zijn de rechtbanken van eerste aanleg districtsrechtbanken en regionale rechtbanken en zijn de rechtbanken van tweede aanleg regionale rechtbanken en hoven van beroep (*sądy apelacyjne*).

In beginsel worden burgerlijke zaken in eerste aanleg behandeld door districtsrechtbanken, tenzij regionale rechtbanken exclusief bevoegd zijn. Regionale rechtbanken zijn in eerste aanleg bevoegd voor zaken die verband houden met:

- niet-eigendomsrechten (en eigendomsvorderingen die samen met die rechten worden ingesteld), met uitzondering van zaken tot vaststelling of betwisting van de afstamming van een kind, zaken tot nietigverklaring van de erkenning van het vaderschap en zaken tot herroeping van de adoptie;
- de bescherming van auteursrechten en naburige rechten, alsmede zaken betreffende uitvindingen, gebruiksmodellen, industriële ontwerpen, merken, geografische aanduidingen en topografieën van geïntegreerde schakelingen, en zaken betreffende de bescherming van andere immateriële eigendomsrechten;
- vorderingen op grond van de perswet;

- eigendomsrechten indien de waarde van het onderwerp van het geschil meer dan 75 000 PLN bedraagt (met uitzondering van alimentatiezaken, zaken betreffende bezitsinbreuken, zaken tot vaststelling van de scheiding van goederen van echtgenoten, zaken betreffende het in overeenstemming brengen van de inhoud van een kadaster met de feitelijke juridische status, en zaken die in het kader van een elektronische procedure tot verkrijging van een betalingsbevel worden onderzocht);
- het geven van een rechterlijke beslissing in plaats van een besluit tot splitsing van een coöperatie;
- de intrekking, nietigverklaring of vaststelling van het niet-bestaan van besluiten van bestuursorganen van rechtspersonen of organisatorische eenheden die geen rechtspersonen zijn maar die bij wet rechtspersoonlijkheid hebben verkregen;
- het voorkomen en bestrijden van oneerlijke concurrentie;
- het verkrijgen van een schadevergoeding wegens schade veroorzaakt door een onwettige definitieve rechterlijke beslissing.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In burgerlijke procedures kunnen de partijen en hun bestuursorganen of statutaire vertegenwoordigers in principe persoonlijk of via vertegenwoordigers voor de rechtbank optreden.

Het WBR voorziet echter in verplichte vertegenwoordiging door een advocaat in bepaalde situaties. In procedures voor het hooggerechtshof moeten de partijen zich door advocaten (*adwokaci*) of raadslieden (*radca prawny*) laten vertegenwoordigen. In zaken betreffende industriële eigendom moeten zij zich ook door octrooigemachtigden laten vertegenwoordigen. De verplichting om zich te laten vertegenwoordigen is ook van toepassing op procedurele stappen in verband met procedures voor het hooggerechtshof die voor een lagere rechtbank worden ondernomen. De verplichting om zich te laten vertegenwoordigen is niet van toepassing indien de procedure betrekking heeft op een verzoek om vrijstelling van gerechtskosten, voor de aanstelling van een advocaat of raadsman, of indien de partij, haar bestuursorgaan, statutaire vertegenwoordiger of wettelijke vertegenwoordiger een rechter, officier van justitie, notaris, hoogleeraar in de rechten of houder van een postdoctorale graad in de rechten is (*doktor habilitowany nauk prawnych*), en indien de partij, haar bestuursorgaan of statutaire vertegenwoordiger een advocaat, juridisch adviseur of raadsman van het bureau van de procureur-generaal van het ministerie van Financiën (*Prokuratoria Generalna Skarbu Państwa*) is.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Rechtsvorderingen moeten bij de bevoegde rechtbank worden ingesteld.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Memories moeten bij de rechtbank worden ingediend in het Pools of met een vertaling in het Pools bijgevoegd. De conclusie van eis moet schriftelijk worden opgesteld. Een uitzondering hierop is een situatie (betreffende arbeidsrecht en socialezekerheidsrecht) waarin een werknemer of verzekerde die zonder advocaat of raadsman optreedt een rechtsvordering, de inhoud van rechtsmiddelen en andere memories mondeling bij de bevoegde rechtbank kan indienen voor opname in de administratie.

In een elektronische procedure tot verkrijging van een betalingsbevel kan een memorie ook via een datatransmissiesysteem worden ingediend.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Een conclusie van eis moet alleen op officiële formulieren worden ingediend als een bijzondere bepaling daarin voorziet. Er zijn twee situaties waarin de conclusie van eis op een officieel formulier moet worden ingediend: als de eiser een dienstverlener of verkoper is en vorderingen aanhangig maakt op grond van een overeenkomst betreffende een bepaald onderwerp (de levering van post- en telecommunicatiediensten; massatransport van personen en bagage; levering van elektriciteit, gas en stookolie; levering van water en afvoer van afvalwater; afvalverwijdering en levering van thermische energie), en in een kort geding (*postępowanie uproszczone*).

Een conclusie van eis moet schriftelijk worden ingediend. Een uitzondering op deze regel zijn arbeidsrechtelijke en socialezekerheidsprocedures waarin een werknemer of verzekerde die zonder advocaat of raadsman optreedt een rechtsvordering mondeling bij de bevoegde rechtbank kan indienen voor opname in de administratie.

Een conclusie van eis moet de volgende informatie bevatten:

- de naam van de rechtbank waarbij de conclusie van eis wordt ingediend; de namen van de partijen en hun statutaire en wettelijke vertegenwoordigers; het type memorie;
- de waarde van het onderwerp van het geschil of van het beroep, indien de materiële bevoegdheid van de rechtbank, het bedrag van de gerechtskosten of de ontvankelijkheid van een rechtsmiddel van die waarde afhangt en het gespecificeerde geldbedrag niet het onderwerp van de zaak is;
- een omschrijving van het onderwerp van het geschil;
- de woonplaats of statutaire zetel en het adres van de partijen en hun statutaire en wettelijke vertegenwoordigers;
- het PESEL-nummer (PESEL is het algemene elektronische bevolkingsregistratiesysteem) of fiscaal identificatienummer (NIP) van de eiser indien de eiser een natuurlijke persoon is die verplicht over een dergelijk nummer dient te beschikken of indien hij een dergelijk nummer heeft zonder daartoe verplicht te zijn; of het nummer van de eiser in het nationale rechtbankregister (KRS) of, indien hij geen KRS-nummer heeft, het nummer van de eiser in een ander relevant register of een andere relevante administratie of, indien de eiser geen natuurlijke persoon is en niet verplicht is om in het desbetreffende register of in de desbetreffende administratie te worden opgenomen maar wel verplicht is een NIP te hebben, het NIP van de eiser;
- de inhoud van het verzoek of de verklaring en bewijsmateriaal ter staving van de aangevoerde omstandigheden;
- een precieze omschrijving van de vordering, en in zaken betreffende eigendomsrechten ook een indicatie van de waarde van het onderwerp van het geschil, tenzij het onderwerp van het geschil een specifiek geldbedrag is;
- een beschrijving van de feitelijke omstandigheden die de vordering en indien nodig ook de bevoegdheid van de rechtbank rechtvaardigen;
- een vermelding of de partijen een bemiddelingsprocedure of een andere buitengerechtelijke geschillenbeslechtingsmethode hebben geprobeerd en, indien dergelijke pogingen niet zijn ondernomen, de redenen daarvoor;
- de conclusie van eis moet door de partij of haar statutaire of wettelijke vertegenwoordiger worden ondertekend;
- een lijst van bijlagen.

De volgende documenten moeten bij de conclusie van eis worden gevoegd:

de volmacht of het voor eensluidend gewaarmerkte afschrift daarvan (indien de conclusie van eis wordt ingediend door een wettelijke vertegenwoordiger); afschriften van de conclusie van eis en van de bijbehorende aanhangsels die aan de bij de zaak betrokken partijen moeten worden verstrekt en, indien de originelen van de aanhangsels niet bij de rechtbank zijn ingediend, één exemplaar van elk van deze aanhangsels voor de administratie van de rechtbank (in een elektronische procedure tot verkrijging van een betalingsbevel moeten elektronisch gewaarmerkte afschriften van aanhangsels worden bijgevoegd bij de conclusie van eis die via een datatransmissiesysteem wordt ingediend).

Een conclusie van eis kan ook het volgende omvatten: een verzoek om conservatoire maatregelen, een verzoek om de beslissing onmiddellijk uitvoerbaar te verklaren en om de zaak in afwezigheid van de eiser te beslechten; een verzoek met betrekking tot de voorbereiding van de zitting (en met name een verzoek om de door de eiser aangewezen getuigen en door de rechtbank aangestelde deskundigen op te roepen om de zitting bij te wonen; een verzoek om

een visuele inspectie uit te voeren; een verzoek om de verweerder te gelasten voor de zitting een document ter beschikking te stellen dat in het bezit is van de verweerder en dat nodig is om het bewijsmateriaal of het onderwerp van de visuele inspectie te behandelen; en een verzoek tot overlegging van bewijsmateriaal dat door andere rechtbanken, bureaus of derden voor de zitting wordt bewaard).

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Aan het voeren van een gerechtelijke procedure zijn in beginsel kosten verbonden. De gerechtskosten zijn inclusief vergoedingen en uitgaven.

De verplichting tot betaling van de gerechtskosten rust op de partij die bij de rechtbank een memorie (inclusief een conclusie van eis) indient, waarvoor een vergoeding wordt aangerekend of waaraan kosten zijn verbonden. Als de verschuldigde vergoeding niet wordt betaald, roept de rechtbank de partij op deze binnen één week te betalen, anders wordt de memorie teruggezonden (als de memorie is ingediend door een partij die haar woonplaats of statutaire zetel in het buitenland heeft en die geen vertegenwoordiger in Polen heeft, bedraagt de termijn voor de betaling van de vergoeding ten minste één maand). Is de vergoeding bij het verstrijken van de termijn nog steeds niet betaald, zendt de rechter de memorie terug naar de partij. Een teruggezonden memorie heeft niet de rechtsgevolgen die wettelijk verbonden zijn aan de indiening van een memorie bij een rechtbank.

Als in een bijzondere bepaling is bepaald dat een memorie uitsluitend via een datatransmissiesysteem (de EPU-procedure) kan worden ingediend, wordt de memorie tegelijk met de betaling van de vergoeding ingediend.

Door een advocaat, raadsman of octrooigemachtigde ingediende memories (indien de memories onderworpen zijn aan een vergoeding in de vorm van een vast of proportioneel bedrag dat op basis van de waarde van het onderwerp van het door de partij gespecificeerde geschil wordt berekend) die niet naar behoren zijn betaald, worden door de rechter teruggezonden zonder dat de partij wordt aangemaand de vergoeding te betalen (artikel 1302 van het WBR). De partij kan de verschuldigde vergoeding binnen één week betalen. Indien het volledige bedrag van de vergoeding wordt betaald, heeft de memorie rechtsgevolgen vanaf de datum waarop ze oorspronkelijk werd ingediend. De memorie heeft deze rechtsgevolgen niet als ze wegens niet-betaling van de vergoeding opnieuw wordt teruggezonden.

Zaken die verband houden met de aan advocaten of juridisch adviseurs te betalen honoraria (bijvoorbeeld betalingstermijnen) dienen te worden geregeld in een overeenkomst tussen de cliënt en de wettelijke vertegenwoordiger.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zowel natuurlijke personen als rechtspersonen kunnen verzoeken om rechtsbijstand – een door de rechter aangestelde juridisch vertegenwoordiger om de zaak te behandelen (*pełnomocnik z urzędu*).

Natuurlijke personen kunnen om aanstelling van een advocaat of juridisch adviseur verzoeken indien zij een verklaring overleggen dat zij niet in staat zouden zijn het honorarium van een advocaat of juridisch adviseur te betalen zonder dat zijzelf of hun gezin daar zwaar onder zou lijden.

Rechtspersonen (of andere organisatorische eenheden die wettelijk gerechtigd zijn partij te zijn in een gerechtelijke procedure) kunnen verzoeken om aanstelling van een advocaat of juridisch adviseur indien zij aantonen dat zij niet over voldoende middelen beschikken om het honorarium van een advocaat of juridisch adviseur te betalen.

De rechtbank zal het verzoek inwilligen indien zij de hulp van een advocaat of juridisch adviseur in de zaak noodzakelijk acht.

De vrijstelling van kosten en de toewijzing van een door de rechter aangestelde wettelijke vertegenwoordiger in grensoverschrijdende geschillen worden geregeld door de wet van 17 december 2004 betreffende het recht op rechtsbijstand in burgerrechtelijke procedures in de lidstaten van de Europese Unie en betreffende het recht op rechtsbijstand teneinde een geschil in der minne op te lossen in plaats van een gerechtelijke procedure in te leiden.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt bij de rechtbank ingesteld op het moment dat de conclusie van eis wordt ingediend. Het WBR voorziet niet in de afgifte van een certificaat om te bevestigen dat de zaak correct voor de rechtbank is gebracht.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Informatie over de voorgenomen of ondernomen stappen in de zaak is te verkrijgen bij het klantenservicebureau (*Biuro Obsługi Interesanta, BOI*) van de desbetreffende rechtbank. Informatie over de data van toekomstige rechtszittingen is verkrijgbaar door te bellen naar het nummer van het klantenservicebureau dat op de website van de rechtbank staat vermeld, en het dossiernummer van de zaak op te geven.

Laatste update: 27/04/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Portugal

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het antwoord op deze vraag hangt af van het specifieke geval.

Daar het onmogelijk is om op voorhand te zeggen welke problemen er zich zullen voordoen, dient u een juridisch expert om advies te vragen.

Indien u daarvoor niet voldoende financiële middelen hebt, kunt u rechtsbijstand aanvragen (zie informatiedossier "Rechtsbijstand").

In sommige gevallen kan het gerechtvaardigd zijn het geschil op een alternatieve wijze op te lossen. Dit hangt af van de specifieke omstandigheden van de zaak (zie informatiedossier "Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting").

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter om een specifiek geschil op te lossen, hangt af van de specifieke situatie.

Ook voor de verduidelijking van dit aspect dient u de hulp in te roepen van een juridisch expert: zie ook vorige vraag.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Onverminderd de bepalingen van de communautaire verordeningen en van andere internationale instrumenten zijn de Portugese rechtbanken internationaal bevoegd:

- wanneer een zaak aanhangig kan worden gemaakt bij een Portugese rechtbank overeenkomstig de in de Portugese wet opgenomen regels inzake de Portugese territoriale bevoegdheid;
- wanneer het feit dat ten grondslag ligt aan de rechtsvordering, of een van de daarop betrekking hebbende feiten, zich op Portugees grondgebied heeft voorgedaan;
- wanneer het recht waarop een beroep wordt gedaan, alleen kan worden gehandhaafd door middel van de voorgestelde vordering op Portugees grondgebied, of wanneer de eiser aanzienlijke moeilijkheden ondervindt bij het instellen van een vordering in het buitenland omdat er een belangrijke, persoonlijke dan wel zaakgebonden, connectie bestaat tussen het voorwerp van het geschil en het Portugese rechtstelsel.

De Portugese rechtbanken hebben exclusieve bevoegdheid:

- a) met betrekking tot rechten op onroerende goederen en tot de huur van een op Portugees grondgebied gelegen goed; voor de huur en verhuur, pacht en verpachting van onroerende goederen voor tijdelijk particulier gebruik voor ten hoogste zes opeenvolgende maanden zijn echter tevens bevoegd de rechtbanken van de lidstaat waar de verweerder woonachtig is, mits de huurder of pachter een natuurlijke persoon is en de eigenaar en de huurder of pachter in dezelfde lidstaat woonachtig zijn;
- b) met betrekking tot de geldigheid van de oprichting of ontbinding van vennootschappen of andere rechtspersonen die hun statutaire zetel in Portugal hebben, alsmede de geldigheid van de door hun organen genomen besluiten; om die statutaire zetel te kunnen bepalen, past de Portugese rechtbank haar regels van internationaal privaatrecht toe ;
- c) met betrekking tot de geldigheid van inschrijvingen in openbare registers die in Portugal worden bijgehouden;
- d) met betrekking tot executie op onroerende goederen die gelegen zijn op Portugees grondgebied;
- e) met betrekking tot insolventie of reorganisatie van personen die in Portugal woonachtig zijn, of van rechtspersonen of vennootschappen die hun statutaire zetel op Portugees grondgebied hebben.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Locatie van eigendom

Zaken met betrekking tot zakelijke of persoonlijke rechten op het genot van onroerende goederen, verdeling van mede-eigendom, uitzetting, voorrechten en executie op onroerende goederen, evenals zaken met betrekking tot de verhoging, substitutie, verlaging of zuivering van hypotheek moeten worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het betrokken onroerend goed gelegen is.

Zaken met betrekking tot de verhoging, substitutie, verlaging of zuivering van hypotheek op schepen of luchtvaartuigen moeten echter worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het betwiste goed is geregistreerd. Indien de hypotheek roerende zaken betreft die in verschillende arrondissementen zijn geregistreerd, kan de eiser voor één daarvan kiezen.

Indien de zaak betrekking heeft op een geheel van roerende goederen die aan dezelfde persoon toebehoren en die voor hetzelfde gebruik bestemd zijn, of op roerende goederen én onroerende goederen, of op onroerende goederen die in verschillende arrondissementen gelegen zijn, moet zij worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar de onroerende goederen met de hoogste waarde gelegen zijn, hetgeen wordt bepaald door de belastbare waarde van de goederen. Indien het gebouw waarop de zaak betrekking heeft in meer dan één gerechtelijk arrondissement gelegen is, kan de zaak voor de rechtbank van elk van deze arrondissementen worden gebracht.

Bevoegdheid voor de nakoming van een verplichting

Vorderingen met betrekking tot de nakoming van verplichtingen, schadevergoeding voor het niet of niet volledig nakomen van verplichtingen en de beëindiging van een overeenkomst vanwege niet-nakoming worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de verweerder woont. De schuldeiser kan de rechtbank kiezen van de plaats waar de verplichting moest worden nagekomen indien de verweerder een rechtspersoon is, of indien de schuldeiser in het grootstedelijk gebied van Lissabon of Porto woont en de verweerder eveneens in hetzelfde grootstedelijk gebied woont.

Voor civielrechtelijke zaken in verband met aansprakelijkheid uit onrechtmatige daad is de rechtbank bevoegd van het gebied waar het voorval heeft plaatsgevonden.

Echtscheiding en scheiding van tafel en bed

Voor echtscheiding of scheiding van tafel en bed is de rechtbank bevoegd van de woon- of verblijfplaats van de eiser.

Vorderingen voor de betaling van kosten

Voor zaken met betrekking tot de betaling van kosten voor gerechtelijke vertegenwoordigers of deskundigen, en de terugvordering van aan de klant vooruitbetaalde bedragen, is de rechtbank bevoegd van de plaats van dienstverlening. De twee zaken moeten dan worden gevoegd.

Indien de zaak echter bij het hof van beroep of het hof van cassatie aanhangig is gemaakt, moet de zaak voor de betaling van kosten worden gebracht voor de arrondissementsrechtbank van de plaats waar de schuldenaar woont.

Regeling en verdeling van averijgrosse

De rechtbank voor de haven waar de lading geleverd moet/moest worden door een schip dat zware verliezen had geleden, is bevoegd voor de regeling en verdeling van de kosten van deze verliezen.

Verliezen en schade door aanvaring van schepen

Een zaak met betrekking tot verlies en schade als gevolg van een aanvaring tussen schepen kan worden gebracht voor de rechtbank van het arrondissement waar het ongeval plaatsvond, de rechtbank van de woonplaats van de eigenaar van het schip dat het andere schip aanvoer, de rechtbank van de plaats waar dit schip was geregistreerd of waar het zich bevindt, of de rechtbank van de eerste aanloophaven van het schip dat is aangevaren.

Kosten voor het redden of bijstaan van schepen

De verschuldigde kosten voor het redden of bijstaan van schepen kunnen worden gevorderd bij de rechtbank van de plaats waar de feiten zich voordeden, de rechtbank van de woonplaats van de eigenaar van de geborgen objecten of de rechtbank van de plaats waar het geborgen schip is geregistreerd of zich bevindt.

De vordering tot afgifte van een verklaring dat een verworven schip vrij is van lasten of rechten kan worden ingediend bij de rechtbank van de haven waar het schip ligt gemeerd op het ogenblik van de verwerving.

Procedures voor beschermende maatregelen en voorbereidende stappen

Met betrekking tot procedures voor beschermende maatregelen en stappen voorafgaand aan de instelling van een vordering behoren de volgende punten te worden opgemerkt:

- a) vorderingen tot beslaglegging en inbeslagneming van goederen kunnen worden ingediend bij de rechtbank waarvoor de desbetreffende vordering moet worden ingediend, of bij de rechtbank van het arrondissement waar de goederen zich bevinden of, indien de goederen zich in verschillende arrondissementen bevinden, in een van deze rechtbanken;
- b) vorderingen tot staking van nieuw werk kunnen worden ingediend bij de rechtbank van het arrondissement waar het werk wordt uitgevoerd;
- c) voor andere beschermende maatregelen is de bevoegde rechtbank die waarvoor de desbetreffende vordering moet worden ingediend;
- d) alle stappen in verband met bewijsvoering moeten worden genomen voor de rechtbank waar de beschermende maatregelen moeten worden genomen. Het dossier met betrekking tot bovengenoemde handelingen en maatregelen wordt opgenomen in een bijlage bij het dossier van de hoofdprocedure, zodat het zo nodig kan worden toegezonden aan de rechtbank waarvoor de zaak is gebracht.

Voor bijzondere kennisgevingen moet een verzoek worden ingediend bij de rechtbank van de woonplaats van de persoon aan wie betekening dient te geschieden.

Algemene regels

De algemene regel van het Portugees burgerlijk procesrecht inzake territoriale bevoegdheid luidt dat voor alle niet uitdrukkelijk voorziene zaken de bevoegdheid ligt bij de rechtbank van de plaats waar de verweerder woont.

Indien de verweerder echter geen gewone verblijfplaats heeft, of indien zijn woonplaats onbekend is, of indien hij afwezig is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de eiser woont. Een verzoek tot tijdelijke of permanente ondercuratelestelling van de activa van een afwezige verweerder moet echter worden ingediend bij de rechtbank van het gebied waarin de verweerder het laatst in Portugal woonde.

Indien de verweerder in het buitenland woont of verblijft, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats in Portugal waar de verweerder aanwezig is. Indien de verweerder niet in Portugal is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats waar de eiser woont. Indien deze zijn laatste woonplaats in het buitenland heeft, is de rechtbank van Lissabon bevoegd voor de zaak.

Algemene regels voor rechtspersonen en ondernemingen

Indien de verweerder de staat is, wordt de rechtbank van de woonplaats van de verweerder vervangen door de rechtbank van de woonplaats van de eiser. Indien de verweerder een andere rechtspersoon of een onderneming is, dient de zaak te worden gebracht voor de rechtbank van de plaats van de hoofdvestiging van de verweerder of die van het filiaal, het agentschap, de dochteronderneming, de gemachtigde of de vertegenwoordiging, naargelang de vordering tegen de moedermaatschappij of de laatstgenoemde entiteiten is gericht. Zaken tegen buitenlandse rechtspersonen of ondernemingen met een filiaal, agentschap, dochtermaatschappij, gemachtigde of vertegenwoordiging in Portugal kunnen worden gebracht voor de rechtbank van de plaats van die entiteiten, ook indien de vordering tegen de moedermaatschappij is gericht.

Meerdere verweerders en overlappende vorderingen

Wanneer er meer dan één verweerder is in dezelfde rechtszaak, moeten alle verweerders worden gehoord in de rechtbank van de plaats waar de meeste verweerders wonen; indien er op verschillende plaatsen eenzelfde aantal verweerders woont, kan de eiser eender welke van deze plaatsen kiezen.

Indien de eiser meerdere zaken cumuleert die voor rechtbanken in verschillende rechtsgebieden moeten worden gebracht, kan hij voor zijn vordering eender welk van deze rechtsgebieden kiezen, tenzij de bevoegdheid voor de beoordeling van een van de zaken afhankelijk is van een verband op grond waarvan de rechtbank uit eigen beweging kan bepalen dat zij onbevoegd is. In dat geval moet de zaak voor die rechtbank worden gebracht.

Wanneer de eiser echter zaken cumuleert waartussen onderlinge afhankelijkheid of subsidiariteit bestaat, moet de vordering worden gebracht voor de rechtbank die bevoegd is voor de behandeling van het bodemgeschil.

Algemene regels betreffende de bevoegdheid voor tenuitvoerlegging

Behoudens onder andere bepalingen vallende speciale gevallen, is voor tenuitvoerlegging de rechtbank bevoegd van de plaats waar de schuldenaar woont. De schuldeiser kan evenwel kiezen bij welke rechtbank de verplichting moet worden nagekomen wanneer de schuldenaar een rechtspersoon is, of wanneer de schuldeiser in het grootstedelijk gebied van Lissabon of Porto woont en de schuldenaar in hetzelfde grootstedelijk gebied woont.

Indien de tenuitvoerlegging echter de overhandiging van een bepaald goed betreft of de inning van een schuld met een zakelijke zekerheidstelling, is het bevoegde gerecht respectievelijk dat van de plaats waar het goed zich bevindt of dat van de plaats waar de tot zekerheid gestelde goederen zich bevinden. Indien de vordering tot tenuitvoerlegging moet worden ingediend bij het gerecht van de woonplaats van de schuldenaar en deze niet in Portugal woont, maar daar wel activa heeft, komt de bevoegdheid toe aan het gerecht van de plaats waar deze activa zich bevinden.

In overlappende tenuitvoerleggingszaken die moeten worden behandeld door rechtbanken in verschillende rechtsgebieden, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Tenuitvoerlegging op basis van een rechterlijke beslissing

Bij de tenuitvoerlegging van een beslissing door een Portugese rechtbank wordt het verzoek tot tenuitvoerlegging ingediend tijdens de zaak waarvoor de beslissing was gegeven. De tenuitvoerlegging wordt dan opgenomen in het register van de rechtbank en onafhankelijk verwerkt, tenzij daarna hoger beroep in de zaak is ingediend. In dat geval wordt de tenuitvoerlegging overgedragen.

Wanneer krachtens de wet op de rechterlijke organisatie een gespecialiseerde afdeling bevoegd is voor tenuitvoerlegging, moeten aan deze afdeling met spoed een afschrift van de rechterlijke beslissing, de vordering die tot de tenuitvoerlegging leidde en de begeleidende documenten worden toegezonden. Indien de beslissing is gegeven bij arbitrage die in Portugal plaatsvond, is het bevoegde gerecht voor de tenuitvoerlegging het gerecht van de plaats van arbitrage.

Tenuitvoerlegging van een rechterlijke beslissing door een hogere rechtbank

Indien de zaak aanhangig is gemaakt bij het hof van beroep of bij het hooggerechtshof komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Tenuitvoerlegging op basis van een buitenlandse rechterlijke beslissing

Voor de tenuitvoerlegging van een buitenlandse rechterlijke beslissing komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van de plaats waar de schuldenaar verblijft.

Rechterlijke bevoegdheid met betrekking tot incidenten

De rechtbank die bevoegd is voor de zaak, is tevens bevoegd voor de incidenten die zich hierbij voordoen alsmede voor de kwesties die de verweerder te zijner verdediging opwerpt.

Rechterlijke bevoegdheid voor vraagstukken inzake tegenvorderingen

De rechtbank die voor de zaak is gekozen, is bevoegd voor de kwesties die door middel van een tegenvordering worden aangebracht, mits deze rechtbank hiervoor bevoegd is op grond van de nationaliteit, het voorwerp van de zaak en de hiërarchie. Indien dit niet het geval is, wordt de persoon tegen wie de tegenvordering is gericht in die instantie vrijgesproken.

Privéovereenkomsten en aanwijzing van de bevoegde rechter

De partijen kunnen onderling overeenkomen welke rechtbank bevoegd is voor de beslechting van een bepaald geschil of de geschillen die kunnen voortvloeien uit een bepaalde rechtsverhouding, mits er meer dan één rechtsstelsel bij is betrokken. De overeengekomen aanwijzing kan betrekking hebben op het toekennen van exclusieve bevoegdheid aan Portugese rechtbanken of van slechts een alternatieve bevoegdheid, wanneer die mogelijkheid bestaat. Daarbij wordt ervan uitgegaan dat in geval van twijfel deze bevoegdheid exclusief is.

De keuze van de rechtbank is slechts geldig indien aan alle volgende voorwaarden is voldaan:

- a) het geschil betreft rechten waarover de partijen vrij kunnen beschikken;
- b) de aanwijzing wordt aanvaard door de aangewezen rechtbank;
- c) de keuze wordt gerechtvaardigd door een omstandigheid die belangrijk is voor een of beide partijen, en houdt geen ernstig ongemak in voor de andere partij;
- d) de zaak heeft geen betrekking op een kwestie die onder de exclusieve bevoegdheid van de Portugese rechtbanken valt;
- e) zij vloeit voort uit een schriftelijke of schriftelijk bevestigde overeenkomst en het bevoegde gerecht wordt uitdrukkelijk genoemd.

In dit opzicht geldt als schriftelijke overeenkomst elk document dat door de partijen is ondertekend of dat het gevolg is van de uitwisseling van brieven, telexen, telegrammen of andere vormen van communicatie die gelden als schriftelijk bewijs, dit ongeacht of deze instrumenten feitelijk de overeenkomst bevatten of een bepaling waarin wordt verwezen naar een ander document dat de overeenkomst bevat.

Bescherming van risicokinderen en risicjongeren

Wat betreft de rechterlijke bevoegdheid over minderjarigen valt de uitvoering van maatregelen voor de bevordering van de rechten van kinderen en de bescherming van kinderen onder de verantwoordelijkheid van de beschermingscommissie of van de rechtbank van het gebied waar de minderjarige woont op het moment waarop de kennisgeving van de situatie is ontvangen of een zaak voor de rechtbank is gebracht.

Indien de woonplaats van de minderjarige onbekend is of niet bepaald kan worden, komt de rechterlijke bevoegdheid toe aan de beschermingscommissie of de rechtbank van de plaats waar de minderjarige aanwezig is.

Niettemin zal de beschermingscommissie of de rechtbank van de plaats waar de minderjarige aanwezig is, de maatregelen nemen die zij noodzakelijk achten voor zijn of haar onmiddellijke bescherming.

Indien na de toepassing van de maatregelen de minderjarige gedurende meer dan drie maanden elders gaat wonen, wordt het geval terugverwezen naar de beschermingscommissie of naar de rechtbank van het gebied van de nieuwe woonplaats.

Behoudens bovenstaande, zijn feitelijke wijzigingen die zich voordoen nadat een procedure is ingesteld, niet relevant.

Niettegenstaande de regels inzake territoriale bevoegdheid kan één enkele zaak worden aangebracht, ook indien het risico meer dan één minderjarige tegelijk betreft. Wanneer afzonderlijke zaken zijn ingesteld, kunnen al deze zaken worden gekoppeld aan de oorspronkelijke zaak, mits de gezinsverhoudingen en de specifieke risicosituaties dit rechtvaardigen.

Wanneer voor een en dezelfde minderjarige opeenvolgende vorderingen zijn ingesteld tot maatregelen op het gebied van bescherming, educatieve voogdij of civielrechtelijke bescherming, moeten de desbetreffende gegevens aan het zaakdossier worden toegevoegd opdat de rechter die de oorspronkelijke zaak voorziet deze in aanmerking kan nemen.

Maatregelen voor educatieve voogdij

De rechtbank van het gebied waar de minderjarige woonde op het moment waarop de zaak werd aangebracht, is verantwoordelijk voor de beoordeling van de feiten en de toepassing van de maatregelen voor educatieve voogdij. Wanneer de woonplaats van de minderjarige onbekend is, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waar de persoon die de ouderlijke verantwoordelijkheid draagt, woont. Indien de personen die de ouderlijke verantwoordelijkheid dragen op verschillende plaatsen wonen, komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waarin de voogd woont aan wie de minderjarige is toevertrouwd, of in het geval van gezamenlijke voogdij de rechtbank van het gebied waar de persoon woont bij wie de minderjarige woont. In andere gevallen komt de bevoegdheid toe aan de rechtbank van het gebied waarin de voogdij plaatsvindt, of indien dit niet bepaald is, de rechtbank van de plaats waar het kind aanwezig is.

Veranderingen die optreden nadat een procedure is ingesteld zijn irrelevant.

De rechtbank van het gebied waar de voogdij plaatsvindt en de rechtbank van het gebied waar de minderjarige aanwezig is, zijn verantwoordelijk voor het nemen van urgente maatregelen.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie ook de informatiedossiers "Gerechtelijke systemen" en "Bevoegdheid van de rechtbanken" op deze pagina.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Voor zaken waarbij de inschakeling van een advocaat niet verplicht is, kunnen de partijen zichzelf verdedigen of zich laten vertegenwoordigen door een advocaat-stagiair of procureur ("*solicitor*").

De inschakeling van een advocaat is verplicht:

- voor zaken die vallen onder de bevoegdheid van rechtbanken waarvoor drempels gelden en waarin gewoon beroep mogelijk is;
- voor zaken waartegen altijd beroep mogelijk is, onafhankelijk van de waarde;
- voor beroepen en zaken die bij een hoger gerecht voorkomen.

Zelfs wanneer de inschakeling van een advocaat verplicht is, kunnen stagiairs, procureurs en de partijen zelf verzoeken indienen die geen rechtsvragen betreffen.

In de zaken waarin de partijen geen vertegenwoordiger hebben aangewezen en waarin het niet verplicht is een advocaat te benoemen, worden de getuigen gehoord door de rechter. De rechter zal tevens de procedure aanpassen aan de specifieke omstandigheden.

De partijen moeten zich laten vertegenwoordigen door een advocaat, advocaat-stagiair of een procureur in tenuitvoerleggingsprocedures betreffende een hogere waarde dan de limiet die van toepassing is op de rechtbank van eerste aanleg. Zij moeten zich laten vertegenwoordigen door een advocaat in dergelijke procedures betreffende een hogere waarde dan de limiet die van toepassing is op het hof van beroep, of in procedures betreffende een waarde gelijk aan of lager dan dat, maar hoger dan de limiet die van toepassing is op de rechtbank van eerste aanleg, wanneer het hierbij gaat om een procedure die beantwoordt aan de voorwaarden inzake declaratoire vonnissen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Voor zaken waarin geen vertegenwoordiger noodzakelijk is en waarin de partij geen tussenpersoon heeft, kunnen de hierboven vermelde processtukken op een van de volgende wijzen aan de rechtbank worden voorgelegd:

- zij kunnen bij de griffie worden afgegeven, waarbij de datum van afgifte als datum van indiening geldt;
- zij kunnen worden verstuurd per aangetekende post, waarbij de datum van aangetekende verzending als datum van indiening geldt;
- zij kunnen worden verzonden per fax of e-mail, waarbij de datum van verzending als de datum van indiening geldt.

Zie ook het informatiedossier "Geautomatiseerde verwerking".

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In alle handelingen van de partijen moet de Portugese taal worden gebruikt.

Wanneer een burger uit een ander land die zich niet in het Portugees kan uitdrukken, voor een Portugees gerecht moet worden gehoord, krijgt hij zo nodig, ter vergemakkelijking van de communicatie onder ede, een tolk toegewezen.

Voor stukken in een vreemde taal waarvoor een vertaling noodzakelijk is, zal de rechtbank uit eigen beweging of op verzoek van een van de partijen gelasten dat de indiener van deze stukken hieraan een vertaling toevoegt.

Voor het vredesgerecht kunnen de argumenten mondeling worden aangevoerd. Voor de overige procedures moeten de argumenten schriftelijk worden ingediend.

Processtukken die de partijen schriftelijk moeten indienen, worden in elektronische vorm aan de rechtbank voorgelegd door middel van het computersysteem *Citius* via het e-mailadres [✉ http://citius.tribunaisnet.mj.pt/](mailto:info@citius.tribunaisnet.mj.pt) overeenkomstig de hierin vermelde procedures en instructies, waarbij de datum van verzending als de datum van indiening geldt.

De partij die argumenten op deze manier indient, moet tevens het pleidooi en alle begeleidende stukken in elektronische vorm indienen. Zij hoeft echter niet de originele versie op te sturen, tenzij de rechtbank alsnog daartoe beslist overeenkomstig het procesrecht.

Voor zaken waarin geen wettelijke vertegenwoordiger is vereist en de partij geen tussenpersoon heeft: zie het antwoord op de vorige vraag.

Voor betalingsbevelprocedures: zie het desbetreffende informatiedossier.

Zie ook het informatiedossier "Geautomatiseerde verwerking".

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er bestaan formulieren voor het inleiden van betalingsbevelprocedures, voor executieprocedures en voor het inleiden van procedures voor het vredesgerecht voor het geval niet voor mondelinge presentatie is gekozen.

Zie de informatiedossiers "Betalingsbevelprocedures", "Tenuitvoerlegging van rechterlijke beslissingen" en "Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting".

Een verzoek tot een verklaring voor recht wordt bij de rechtbank ingediend via een eerste vordering waarin de eiser:

de rechtbank en de afdeling aanwijst waar de zaak moet worden aangebracht en de namen, woonplaatsen of hoofdvestigingen van de partijen vermeldt, met inbegrip van hun civiele en fiscale identificatienummers, beroepen en werkplekken, indien dit mogelijk is;

de plaats van vestiging van zijn vertegenwoordiger in rechte aangeeft;

het soort vordering aangeeft;

een uiteenzetting geeft van de wezenlijke feiten die ten grondslag liggen aan de vordering alsmede van de juridische gronden voor de rechtsvordering;

de vordering formuleert;

de waarde van de vordering vermeldt;

de tenuitvoerleggende instantie aanwijst die verantwoordelijk is voor de dagvaardingen of de vertegenwoordiger in rechte aanwijst die verantwoordelijk is voor het overbrengen ervan.

Aan het einde van zijn vordering moet de eiser de lijst met getuigen opnemen en vragen om andere getuigenissen.

De eiser moet zijn vordering vergezeld doen gaan van een bewijs van betaling van de verschuldigde griffierechten, of in plaats daarvan aangeven dat hij in aanmerking komt voor rechtsbijstand.

De griffie zal de initiële vordering afwijzen en daarbij schriftelijk mededeling doen van de gronden voor afwijzing, indien zich een van de volgende omstandigheden voordoet:

de vordering heeft geen adres of is gericht tot een andere rechtbank, een andere afdeling van dezelfde rechtbank of een ander gezag;

de vordering geeft de partijen niet aan en bevat niet de voor hun identificatie noodzakelijke gegevens (zoals namen, woonplaatsen of hoofdvestigingen en waar mogelijk civiele en fiscale identificatienummers, werkplekken en beroepen);

de vordering vermeldt niet de plaats van vestiging van de vertegenwoordiger in rechte;

de vordering geeft het type rechtsvordering niet aan;

de vordering geeft de waarde van de schuldvordering niet aan;

Er is geen bewijs van voorafgaande betaling van de verschuldigde griffierechten of van de toekenning van rechtsbijstand, met uitzondering van de bij wet voorziene gevallen van dagvaardingen voor zaken met spoedeisend karakter, indien:

het bewijs niet is ondertekend;

het bewijs niet in de Portugese taal is opgesteld;

het gebruikte papier niet voldoet aan de wettelijke voorschriften.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De procedurekosten omvatten griffierechten, kosten en onkosten.

Griffierechten

De griffierechten komen overeen met de bedragen die elke partij voor de zaak verschuldigd is en worden bepaald uitgaande van de waarde en de complexiteit van de zaak krachtens de [Proceskostenverordening](#).

Overeenkomstig de proceskostenverordening worden alleen griffierechten betaald door de partij die de vordering instelt, of dit nu de eisende of de verwerende partij, de schuldeiser of de debiteur, de aanklager of de aangeklaagde, de appellant of de verweerder is.

De griffierechten moeten worden betaald voordat het processtuk waarvoor het recht verschuldigd is, wordt overhandigd (eerste verzoekschrift of vordering, verweerschrift, enz.), tenzij de partij of de vordering vrijstelling geniet, of de partij ontheffing heeft gekregen van voorafgaande betaling.

In het geval van een reconventionele vordering of een hoofdinterventie is slechts een aanvullend griffierecht verschuldigd wanneer de reconventionele eiser een vordering instelt die los staat van die van de eiser.

Een vordering wordt niet als een afzonderlijke vordering beschouwd wanneer de partij voornemens is om ten eigen bate dezelfde wettelijke gevolgen te bereiken als de eiser van plan is te bereiken, of wanneer de partij slechts vergoeding wil verkrijgen.

Indien verschillende partijen zich verenigen in één vordering, moet de partij die als eerste partij naar voren komt in de oorspronkelijke petitie, reconventionele vordering of vordering, alle griffierechten betalen, onverminderd het recht van regres op de gezamenlijke partijen.

Indien verschillende partijen zich verenigen in meer dan één vordering, moet elke eiser, reconventionele eiser, schuldeiser of eiser de desbetreffende rechten betalen, waarvan de waarde wordt bepaald in de proceskostenverordening.

De griffierechten voor zaken die zijn aangebracht door commerciële ondernemingen die in het vorige jaar 200 of meer zaken, procedures of vorderingen tot tenuitvoerlegging bij een gerecht hadden ingesteld, worden vastgesteld overeenkomstig de proceskostenverordening.

In het kader van het gelasten van de betaling van griffierechten zijn vorderingen en conservatoire procedures vaak bijzonder complex wanneer zij:

a) 'prolixie' pleidooien of schuldvorderingen bevatten;

b) betrekking hebben op uitermate specialistische juridische vraagstukken of op zeer technisch aangelegenheden, of een gecombineerde analyse verlangen van juridische vraagstukken uit sterk uiteenlopende contexten, of

c) het horen van een groot aantal getuigen en de analyse van complex bewijsmateriaal noodzakelijk maken, of diverse tijdrovende stappen vereisen om bewijs te verkrijgen.

In het algemeen wordt de betaling van het eerste of enige griffierecht verricht op de dag waarop de stukken worden voorgelegd. Indien de betaling in elektronische vorm geschiedt, moet die overeenkomstig de wet met elektronische middelen worden gestaafd. Indien de betaling in papieren vorm geschiedt, moet de eiser bewijs van betaling leveren.

De tweede betaling van de griffierechten moet geschieden binnen tien dagen na de oproep tot de zitting, en de eiser moet kunnen bewijzen dat hij heeft betaald of binnen deze periode de volledige betaling zal verrichten.

Onkosten

Alle uitgaven die tijdens een procedure ontstaan zijn onkosten, ongeacht of deze zijn gevorderd door de partijen of door de rechter zijn gelast.

Met uitzondering van hetgeen is bepaald in de regels betreffende de toegang tot de rechter, betaalt elke partij de onkosten die voor haar tijdens de procedure zijn ontstaan.

De partij die de zaak heeft aangebracht is verantwoordelijk voor de onkosten. In het geval van een ambtshalve procedure is hiervoor de partij verantwoordelijk die er profijt van trekt.

Kosten

De kosten worden gevormd door het bedrag dat elke partij voor de zaak heeft uitgegeven en waarvoor zij vergoed kan worden op de gronden waarop de rechtbank de andere partij heeft veroordeeld. Deze kosten maken deel uit van de rechterlijke beslissing.

De te betalen kosten omvatten de door de winnende partij betaalde griffiekosten volgens een glijdende schaal, de door de partij gemaakte feitelijke onkosten, het honorarium van de tenuitvoerleggingsadvocaat en zijn onkosten, de honoraria van de vertegenwoordiger in rechte en zijn onkosten overeenkomstig een gedetailleerde opgave van redenen als vermeld in de verordening.

Indien de eiser gebruik had kunnen maken van alternatieve vormen van geschillenbeslechting maar uiteindelijk toch heeft besloten te kiezen voor een gerechtelijke procedure, moet hij ongeacht de uitkomst van de zaak zijn eigen kosten betalen, tenzij het hem door de andere partij onmogelijk was gemaakt om deze vorm van alternatieve geschillenbeslechting te gebruiken.

Sommige zaken zijn bij wet vrijgesteld van betaling van kosten. Hetzelfde geldt voor bepaalde partijen.

Daar de griffierechten overeenkomen met het bedrag dat verschuldigd is wegens de wens van elke partij om te procederen, kan in principe elke persoon die geacht kan worden betrokken te zijn bij de procedure (eisende partij, verwerende partij, schuldeiser, debiteur, aanklager, aangeklaagde, appellant of verweerder) aansprakelijk worden gesteld voor de betaling van griffierechten daar de betaling ervan overeenkomt met een dienstverlening, ongeacht de vraag of hij of zij de zaak gewonnen heeft. De winnende partijen hebben recht op terugbetaling van de als griffierechten uit hoofde van de kostenverordeningen betaalde bedragen.

Honoraria

Honoraria worden vastgesteld door de rechtbank, die daartoe rekening moet houden met het belang van de verrichte diensten, de moeilijkheid en urgentie van de zaak, de mate van intellectuele creativiteit waarvan de betrokken beroepsbeoefenaar in zijn prestatie blij moet geven, de bereikte resultaten, de benodigde tijd, de door hem aanvaarde verantwoordelijkheden en zijn andere professionele plichten.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Ja, u kunt om rechtsbijstand vragen, mits u voldoet aan de voorwaarden voor toekenning van rechtsbijstand (zie het informatiedossier "Rechtsbijstand").

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Zie de antwoorden op de vragen 7 en 8.

Wanneer de vordering wordt ontvangen, controleert de gerechtsfunctionaris die de vordering ontvangt of aan de vormvereisten is voldaan. In de latere stadia van de procedure verricht de rechter een gedetailleerdere en grondigere controle.

De partijen worden altijd in kennis gesteld van dergelijke beslissingen.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De rechtbanken zijn niet bij wet verplicht om dit soort informatie te verstrekken. Via CITIUS, het initiatief van het ministerie van Justitie voor de digitalisering van processen, kunnen vertegenwoordigers in rechte nu echter allerhande zaken vanuit hun kantoor raadplegen.

Dankzij het feit dat processtukken nu elektronisch worden voorgelegd en rechtstreeks worden opgenomen in de ict-toepassingen van de rechtbanken, plus het feit dat rechters voor hun activiteiten dezelfde toepassingen gebruiken, kunnen advocaten, rechters en griffiers deze toepassingen en het CITIUS-portaal gebruiken om dossiers en stukken te raadplegen.

Aanvullende informatie

[Apoio Judiciário – Protecção Jurídica](#)

[Bases Jurídico-Documentais](#)

[Câmara dos Solicitadores](#)

[Diário da República](#) (Official Gazette)

[Direcção-Geral da Administração da Justiça](#)

[Direcção-Geral da Política de Justiça](#)

[Ministério da Justiça](#) (Ministry of Justice)

[Ordem dos Advogados](#)

[Portal Citiús](#)

Laatste update: 31/03/2017

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Roemenië

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Eenieder die een vordering heeft tegen een andere persoon, kan een verzoek indienen bij de rechtbank die bevoegd is voor de zaak in kwestie. De zaak kan pas bij de rechtbank aanhangig worden gemaakt nadat een voorafgaande procedure is afgerond, indien de wet daarin uitdrukkelijk voorziet. Het bewijs dat de voorafgaande procedure is voltooid, moet bij het verzoek worden gevoegd.

Een partij bij een geschil kan ook gebruik maken van alternatieve wijzen van geschillenbeslechting.

Bemiddeling is een mogelijkheid alvorens zich tot de rechtbank te wenden. Tijdens gerechtelijke procedures moeten de gerechtelijke autoriteiten de partijen in kennis stellen van de mogelijkheid van bemiddeling en de voordelen ervan.

Bemiddeling kan plaatsvinden in verzekeringsgeschillen, geschillen met betrekking tot consumentenbescherming, familierechtelijke geschillen, beroepsaansprakelijkheidszaken, arbeidsgeschillen en civiele geschillen met een waarde van minder dan 50 000 RON, met uitzondering van geschillen waarvoor een uitvoerbare rechterlijke beslissing is gegeven om een insolventieprocedure in te leiden.

De partijen bij een geschil kunnen ook een beroep doen op arbitrage, wat alternatieve particuliere rechtspraak is. Personen met volledige handelingsbevoegdheid kunnen overeenkomen om geschillen via arbitrage te beslechten, met uitzondering van geschillen die betrekking hebben op de burgerlijke staat, de hoedanigheid van personen, erfopvolgingsprocedures, familierelaties en rechten waarover de partijen niet kunnen beslissen.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Het recht om een geldelijke vordering in te stellen, is onderworpen aan verjaring, tenzij de wet anders bepaalt. In de gevallen waarin de wet specifiek voorziet, geldt voor andere vorderingsrechten ook een verjaringstermijn, ongeacht het onderwerp (artikel 2501 van het burgerlijk wetboek).

De algemene verjaringstermijn bedraagt drie jaar, overeenkomstig artikel 2517 van het burgerlijk wetboek.

In het burgerlijk wetboek zijn voor bepaalde zaken bijzondere verjaringstermijnen vastgelegd, zoals:

de verjaringstermijn van tien jaar voor zakelijke rechten die niet bij wet als onvervreemdbaar zijn aangemerkt of waarvoor geen andere verjaringstermijn geldt; vergoeding van de immateriële/materiële schade die een persoon heeft geleden als gevolg van foltering of barbaarsheden of, in voorkomend geval, geweld tegen of seksueel misbruik van minderjarigen of personen die zich niet kunnen verdedigen of hun wil niet tot uitdrukking kunnen brengen; vergoeding van milieuschade;

de verjaringstermijn van twee jaar voor het vorderingsrecht dat op een (her)verzekeringsrelatie berust; het vorderingsrecht met betrekking tot de betaling van vergoedingen die aan tussenpersonen verschuldigd zijn voor diensten die zij in het kader van een bemiddelingsovereenkomst hebben verleend;

de verjaringstermijn van één jaar voor het vorderingsrecht met betrekking tot de terugbetaling van bedragen die zijn ontvangen uit de verkoop van tickets voor een optreden dat niet heeft plaatsgevonden; cateraars of hotelexploitanten voor de diensten die zij verlenen; hoogleraars, leerkrachten, maestro's en artiesten voor lessen op uurbasis, dagbasis of maandbasis; artsen, verloskundigen, verpleegkundigen en apothekers voor oproepen, ingrepen of geneesmiddelen; detailhandelaren voor de betaling van verkochte goederen en uitgevoerde leveringen; ambachtslieden voor de betaling van hun werk; advocaten, tegen cliënten, voor de betaling van honoraria en kosten; notarissen en gerechtsdeurwaarders, voor de betaling van de bedragen waarop zij recht hebben voor hun werkzaamheden; ingenieurs, architecten, landmeters, accountants en andere zelfstandigen, voor de betaling van de bedragen waarop zij recht hebben; het vorderingsrecht dat voortvloeit uit een overeenkomst voor het vervoer van goederen over land, door de lucht of over het water tegen de vervoerder.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

De regels inzake internationale bevoegdheid in geschillen met grensoverschrijdende gevolgen zijn neergelegd in Boek VII, *Internationale civiele procedures*, van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering. De bepalingen van dit boek zijn echter wel van toepassing op procedures met grensoverschrijdende privaatrechtelijke gevolgen, voor zover de internationale verdragen waarbij Roemenië partij is, het recht van de Europese Unie of bijzondere wetten niet anders bepalen.

In zaken met betrekking tot internationale rechterlijke bevoegdheid bevat het wetboek van burgerlijke rechtsvordering bepalingen die onder meer verband houden met: bevoegdheid op grond van de woonplaats of het kantoor van de verweerder, vrijwillige prorogatie van bevoegdheid ten gunste van de Roemeense rechtbanken, overeenkomsten inzake keuze van rechtbank, arbitrage-uitzondering, forum necessitatis-regel, interne bevoegdheid, aanhangigheid en gerelateerde vorderingen op internationaal niveau, exclusieve persoonlijke bevoegdheid, exclusieve bevoegdheid voor geldvorderingen of preferentiële bevoegdheid van Roemeense rechtbanken (artikel 1065 en volgende van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

De territoriale bevoegdheid wordt geregeld op basis van algemene criteria (woonplaats/kantoor van de verweerder), alternatieve criteria (afstamming, alimentatie, vervoerovereenkomst, verzekeringsovereenkomst, wisselbrief/cheque/promesse/effect, consumenten, burgerlijke aansprakelijkheid op grond van het recht inzake onrechtmatige daad) of exclusieve criteria (eigendom, nalatenschap, vennootschappen, vorderingen tegen consumenten), zoals bepaald in artikel 107 en volgende van het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

De rechterlijke bevoegdheid op basis van het onderwerp van de zaak is vastgesteld in artikel 94 en volgende van het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering en hangt af van de aard van de zaak of het bedrag waarop de zaak betrekking heeft.

Als *rechtbanken van eerste aanleg* behandelen districtsrechtbanken verzoeken die overeenkomstig het *burgerlijk wetboek onder de bevoegdheid van de voogdij- en familierechtbank vallen*; verzoeken tot inschrijving in de burgerlijke stand; verzoeken in verband met het beheer van gebouwen met meerdere verdiepingen/appartementen/ruimten die uitsluitend eigendom zijn van verschillende personen en in verband met de rechtsbetrekkingen die door verenigingen van huiseigenaren zijn tot stand gebracht met andere natuurlijke of rechtspersonen; verzoeken om uitzetting; verzoeken met betrekking tot gemeenschappelijke muren en sloten, de afstand tussen gebouwen en aanplantingen, rechten van overpad, bezwaren en andere beperkingen met betrekking tot eigendomsrechten; verzoeken met betrekking tot de wijziging en markering van grenzen; verzoeken om bescherming van bezittingen; verzoeken met betrekking tot positieve of negatieve verplichtingen die niet in geld kunnen worden uitgedrukt; verzoeken met betrekking tot gerechtelijke verdeling, ongeacht de betrokken waarde; andere verzoeken die in geld kunnen worden uitgedrukt, tot een bedrag van maximaal 200 000 RON, ongeacht de hoedanigheid van de partijen;

Tribunalen behandelen, *als rechtbanken van eerste aanleg*, alle verzoeken die krachtens de wet niet onder de bevoegdheid van andere rechtbanken vallen en alle andere verzoeken die krachtens de wet onder hun bevoegdheid vallen.

Hoven van beroep behandelen, als rechtbanken van eerste aanleg, verzoeken betreffende administratieve en fiscale geschillen of andere rechtsvorderingen die krachtens de wet onder hun bevoegdheid vallen.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

De partijen kunnen een rechtsvordering persoonlijk of via een vertegenwoordiger instellen, en deze vertegenwoordiging kan onderworpen zijn aan de wet, een overeenkomst of rechtspraak. Natuurlijke personen die niet handelingsbevoegd zijn, worden door een wettelijke vertegenwoordiger vertegenwoordigd. De partijen kunnen zich volgens de wet door een vertegenwoordiger van hun keuze laten vertegenwoordigen, tenzij de wet voorschrijft dat zij persoonlijk voor de rechtbank moeten verschijnen.

In eerste aanleg en in beroep kunnen natuurlijke personen zich door een advocaat of een andere gevolmachtigde laten vertegenwoordigen. Indien een andere persoon dan een advocaat als vertegenwoordiger optreedt, kan de gevolmachtigde alleen via een advocaat opmerkingen maken over procedurele uitzonderingen en de inhoud van de zaak, zowel in het stadium van het onderzoek als tijdens de presentatie van argumenten. Met het oog op het opstellen van het verzoekschrift, het uiteenzetten van de gronden voor het beroep, het instellen van het beroep en het aanvoeren van argumenten voor het beroep moeten natuurlijke personen zich verplicht door een advocaat laten bijstaan en vertegenwoordigen, op straffe van nietigheid.

Rechtspersonen kunnen zich op grond van een overeenkomst slechts door een juridisch adviseur of advocaat voor rechtbanken laten vertegenwoordigen. Met het oog op het opstellen van het verzoekschrift, het uiteenzetten van de gronden voor het beroep, het instellen van het beroep en het aanvoeren van argumenten voor het beroep moeten rechtspersonen zich verplicht door een advocaat laten bijstaan en, in voorkomend geval, vertegenwoordigen, op straffe van nietigheid. Bovengenoemde bepalingen zijn van overeenkomstige toepassing op verenigingen, vennootschappen of andere entiteiten zonder rechtspersoonlijkheid.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Het verzoekschrift wordt geregistreerd en van een specifieke datum voorzien door de stempel van binnenkomst aan te brengen. Na registratie worden het verzoekschrift en de begeleidende stukken alsmede, in voorkomend geval, de bewijsstukken van de wijze waarop ze aan het gerecht zijn toegezonden, overhandigd aan de voorzitter van het hof of aan de door hem aangewezen persoon, die onmiddellijk stappen onderneemt om de rechterlijke kamer willekeurig in te stellen, overeenkomstig de wet (artikel 199 van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Overeenkomstig artikel 12, lid 5, van Wet nr. 304/2004 betreffende de organisatie van de rechtspraak mogen verzoekschriften en processtukken alleen in het Roemeens worden opgesteld. Verzoeken kunnen alleen schriftelijk worden ingediend. In artikel 194 van het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering is bepaald dat het verzoekschrift – persoonlijk of via een vertegenwoordiger ingediend, ontvangen per post, via een koerier, per fax of gescand en verzonden per e-mail of als een elektronisch document – moet worden geregistreerd en van een specifieke datum worden voorzien door het stempel van binnenkomst aan te brengen.

Als een van de te horen partijen geen Roemeens spreekt, moet de rechtbank overeenkomstig artikel 225 van het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering een beroep doen op een juridisch vertaler. Als de partijen daarmee instemmen, kan de rechter of griffier als vertaler optreden. Indien geen juridisch vertaler kan worden gevonden, mogen de vertalingen worden toevertrouwd aan betrouwbare personen die de betrokken taal spreken. Als de persoon stom, doof of doofstom is, of zich om enige andere reden niet kan uitdrukken, moet de communicatie schriftelijk verlopen. Als de persoon in kwestie niet kan lezen of schrijven, moet een tolk worden ingeschakeld. De bepalingen betreffende deskundigen zijn van overeenkomstige toepassing op vertalers en tolken.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Het wetboek van burgerlijke rechtsvordering voorziet niet in het gebruik van standaardformulieren voor rechtsvorderingen. In de algemene regels inzake burgerlijke rechtsvorderingen is de inhoud van een aantal civielrechtelijke vorderingen (bv. verzoekschrift, verweerschrift, tegenvordering) vastgelegd.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

De proceskosten omvatten gerechtelijke zegelrechten, honoraria van advocaten, deskundigen en specialisten, aan getuigen verschuldigde bedragen in verband met reiskosten en gemiste inkomsten als gevolg van de noodzaak om voor de rechter te verschijnen, reis- en verblijfskosten, alsmede alle andere kosten die nodig zijn voor een goede procesvoering. De partij die de proceskosten vordert, moet uiterlijk aan het einde van de behandeling van de zaak ten gronde de kosten en het bedrag ervan bewijzen. De verliezende partij moet de proceskosten van de winnende partij betalen, op verzoek van deze laatste. Indien het verzoek gedeeltelijk is ingewilligd, zullen de rechters bepalen in welke mate elke partij in de proceskosten kan worden verwezen. De rechters kunnen indien nodig de verrekening van proceskosten gelasten. De verweerder die de vorderingen van de eiser heeft erkend tijdens de eerste zitting waarop de partijen naar behoren zijn gedagvaard, kan niet worden verwezen in de proceskosten, tenzij de eiser vóór de inleiding van de procedure de verweerder schriftelijk in gebreke heeft gesteld of tenzij de verweerder wettelijk in gebreke was. Indien er meerdere eisers of verweerders zijn, kunnen zij, afhankelijk van hun status in de procedure of de aard van de rechtsbetrekking tussen hen, in gelijke mate, proportioneel of gezamenlijk in de proceskosten worden verwezen.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Rechtsbijstand kan worden verkregen krachtens de bepalingen van noodverordening nr. 51/2008 betreffende rechtsbijstand in burgerlijke zaken, goedgekeurd met verdere wijzigingen bij Wet nr. 193/2008, zoals verder gewijzigd. Het nieuwe wetboek van burgerlijke rechtsvordering (artikelen 90 en 91) bevat algemene bepalingen inzake rechtsbijstand.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Het verzoekschrift wordt geregistreerd en van een specifieke datum voorzien door de stempel van binnenkomst aan te brengen. Na registratie worden het verzoekschrift en de begeleidende stukken overhandigd aan de voorzitter van het hof of aan de rechter die de voorzitter vervangt, die onmiddellijk stappen zal ondernemen om de rechterlijke kamer willekeurig in te stellen.

De kamer waaraan de zaak willekeurig is toegewezen, controleert of het verzoekschrift aan de gestelde eisen voldoet. Als het verzoekschrift niet aan de eisen voldoet, wordt de eiser schriftelijk in kennis gesteld van de betrokken tekortkomingen. Binnen ten hoogste tien dagen na ontvangst van de kennisgeving moet de eiser de aanvullende informatie verstrekken of de gevraagde wijzigingen aanbrengen, op straffe van nietigverklaring van het verzoekschrift. Als de verplichtingen met betrekking tot het verstrekken van aanvullende informatie of het wijzigen van het verzoekschrift niet binnen de gestelde termijn worden nagekomen, gelast de rechtbank de nietigverklaring van het verzoekschrift via een in raadkamer uitgegeven hoorverslag. Zodra de rechter heeft vastgesteld dat met betrekking tot het verzoekschrift aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan, gelast hij, bij beschikking, de verweerder in kennis te stellen van het verzoekschrift.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Gedetailleerde informatie over de zaak kan worden verkregen bij het archief van de rechtbanken of op hun websites, indien beschikbaar, op <http://portal.just.ro/>.

De rechtbank kan slechts uitspraak doen over een verzoekschrift indien de partijen zijn gedagvaard of persoonlijk dan wel via een vertegenwoordiger voor de rechter zijn verschenen. De rechtbank zal de uitspraak over de zaak uitstellen en gelasten dat een partij wordt gedagvaard als hij vaststelt dat de afwezige partij niet in overeenstemming met de wettelijke vereisten is gedagvaard, op straffe van nietigheid. Alle dagvaardingen en alle processtukken worden ambtshalve toegezonden.

Zodra de rechter heeft vastgesteld dat met betrekking tot het verzoekschrift aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan, gelast hij, bij beschikking, de verweerder in kennis te stellen van het verzoekschrift. De verweerder wordt in kennis gesteld van de verplichting om binnen vijftientien dagen na de in kennisstelling van het verzoekschrift een verweerschrift in te dienen. Het verweerschrift wordt ter kennis gebracht van de eiser, die binnen tien dagen na de in kennisstelling een antwoord op het verweerschrift moet indienen. De verweerder zal kennisnemen van het antwoord op het verweerschrift door het dossier van de zaak te raadplegen. Binnen drie dagen na de datum van indiening van het antwoord op het verweerschrift stelt de rechter, bij beschikking, de eerste zitting vast, die uiterlijk zestig dagen na de datum van de rechterlijke beslissing zal plaatsvinden, en gelast hij de dagvaarding van de partijen. Indien de verweerder niet binnen de wettelijke termijn een verweerschrift heeft ingediend of indien de eiser niet binnen de wettelijke termijn een antwoord op het verweerschrift heeft gegeven, stelt de rechter, bij beschikking, de eerste zitting vast, die zal plaatsvinden binnen een termijn van ten hoogste zestig dagen na de datum van de beschikking, en gelast hij de dagvaarding van de partijen. Bij dringende procedures kan de rechter, afhankelijk van de omstandigheden van de zaak, de voornoemde termijnen inkorten. Indien de verweerder in het buitenland verblijft, zal de rechter, afhankelijk van de omstandigheden van de zaak, een langere redelijke termijn bevelen.

De partij die het verzoekschrift heeft ingediend en de datum van de terechtzitting heeft erkend, en de partij die op een zitting is verschenen, worden niet gedagvaard in de loop van de procedure voor die rechtbank, omdat wordt aangenomen dat de betrokken partij op de hoogte is van de toekomstige zittingsdata. Deze bepalingen zijn ook van toepassing op de partij aan wie een dagvaarding voor een terechtzitting is betekend, omdat wordt aangenomen dat de betrokken partij in casu ook op de hoogte is van de zittingsdata na de zitting waarvoor de dagvaarding is betekend. In de dagvaarding wordt ook vermeld dat gedagvaarde partij, ingevolge de betekening van de dagvaarding en onder voorbehoud van een handtekening ter bevestiging van de ontvangst, wordt geacht ook op de hoogte te zijn van de zittingsdata na de zitting waarvoor de dagvaarding is betekend.

Op de eerste zitting waarop de partijen naar behoren zijn gedagvaard, moet de rechter, na de partijen te hebben gehoord, de vereiste onderzoekstermijn bepalen, rekening houdend met de omstandigheden van de zaak, zodat binnen een optimale en voorspelbare termijn uitspraak kan worden gedaan.

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Let op: de oorspronkelijke versie van deze pagina ([sl](#)) is onlangs gewijzigd.

Aan de vertaling in het Nederlands wordt momenteel gewerkt.

De volgende vertalingen zijn al beschikbaar

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Slovenië

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het is soms beter een geschil op te lossen via procedures voor alternatieve geschillenbeslechting. Via alternatieve wijzen van geschillenbeslechting kunnen geschillen na een inhoudelijke afweging worden opgelost zonder de tussenkomst van een rechter of op zijn minst zonder een rechterlijke beslissing. De belangrijkste soorten alternatieve geschillenbeslechting in Slovenië zijn onder meer arbitrage, bemiddeling en rechterlijk optreden in een ruimere zin dat erop gericht is een gerechtelijke minnelijke schikking aan te moedigen. De wet betreffende alternatieve wijzen voor geschillenbeslechting (*Zakon o alternativnem reševanju sodnih sporov*) verplicht rechtbanken van eerste en tweede aanleg om partijen in handels-, arbeids-, familie- en andere burgerlijke geschillen de mogelijkheid te bieden om een beroep te doen op methoden voor alternatieve geschillenbeslechting en zodoende een programma voor alternatieve geschillenbeslechting toe te passen en uit te voeren. In het kader van een dergelijk programma zijn rechtbanken verplicht om partijen de gelegenheid te bieden om bemiddeling en mogelijk ook andere vormen van alternatieve geschillenbeslechting te gebruiken.

Bemiddeling is de beslechting van een geschil met de hulp van een neutrale derde partij, die geen bindende beslissing kan nemen. Partijen kunnen een overeenkomst betreffende geschillenbeslechting sluiten in de vorm van een direct bindende notariële akte, een schikking voor de rechtbank of een op een schikking gebaseerde arbitrage-uitspraak.

Tijdens een burgerlijke procedure mogen de partijen steeds een schikking treffen over het geschil (gerechtelijke schikking). Een overeenkomst inzake het sluiten van een gerechtelijke schikking is een executoriale titel.

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting'.

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

De termijnen om een zaak bij een rechtbank aanhangig te maken, verschillen naargelang het geval. Vragen in verband met termijnen kunnen worden beantwoord door een advocaat of een dienst voor rechtshulp. Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Procestermijnen'.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Bevoegdheid van de rechtbanken'.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Bevoegdheid van de rechtbanken'.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Bevoegdheid van de rechtbanken'.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

In Slovenië kunnen partijen zelf een zaak aanhangig maken bij een rechtbank, behalve in procedures betreffende buitengewone rechtsmiddelen, waarvoor de tussenkomst van een advocaat is vereist tenzij de partij of de wettelijk vertegenwoordiger zelf het staatsexamen voor juristen heeft afgelegd. Als een partij zich door een raadsman wil laten vertegenwoordigen, mag de desbetreffende vertegenwoordiger bij procedures voor een plaatselijke rechtbank een willekeurige persoon met volledige juridische bevoegdheid zijn, terwijl voor een arrondissementsrechtbank, hogere rechter of het hooggerechtshof, alleen een advocaat of een andere bevoegde persoon die het staatsexamen voor juristen heeft afgelegd, als raadsman mag optreden.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Een vordering kan per post worden toegezonden aan de bevoegde rechtbank of kan rechtstreeks bij de ontvangstbalie van de bevoegde rechtbank worden ingediend. Zie ook antwoord 8.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In Slovenië is de rechtstaal het Sloveens. In gebieden waar er een Hongaarse of Italiaanse etnische minderheid leeft, kan naast het Sloveens echter ook het Hongaars of het Italiaans als officiële taal worden gebruikt. De vordering moet in het Sloveens zijn gesteld en door de eiser zelf zijn ondertekend. Met de originele handtekening van de verzoeker wordt naast een handgeschreven handtekening ook een beveiligde elektronische handtekening bedoeld die is geverifieerd met behulp van een gekwalificeerd certificaat.

Een verzoekschrift, maar ook een vordering, moet derhalve schriftelijk worden ingediend. Een schriftelijk verzoekschrift is een verzoekschrift dat met de hand is geschreven of dat is afgedrukt en met de hand is ondertekend (verzoekschrift in fysieke vorm). Een schriftelijk verzoekschrift wordt ingediend per post, wordt direct afgegeven bij het desbetreffende orgaan of wordt afgegeven door een persoon die zich beroepshalve bezighoudt met het indienen van verzoekschriften (zakelijke leverancier/*poslovni ponudnik*). Een vordering kan eveneens per fax worden ingediend.

De wet staat ook elektronische verzoekschriften toe, dat wil zeggen verzoekschriften in elektronische vorm voorzien van een elektronische handtekening die is geverifieerd met behulp van een gekwalificeerd certificaat. Elektronische verzoekschriften worden op elektronische wijze aangeleverd via het informatiesysteem. Het informatiesysteem bevestigt automatisch aan de verzoeker dat het verzoekschrift is ontvangen. De wet staat ook toe dat een geschreven verzoekschrift wordt ingediend in elektronische vorm of met behulp van communicatietechnologie.

Niettegenstaande de bestaande wettelijke bepalingen (wetten en uitvoeringsbepalingen) met betrekking tot alle burgerlijke en handelsprocedures mogen op dit moment alleen procedures die zijn opgenomen op de website van e-Justice (*eSodstvo*) via internet of in elektronische vorm worden geïnitieerd: bepaalde soorten uitvoeringsprocedures, het indienen van verzoekschriften en het uitvaardigen van uitspraken in faillissementsprocedures en het indienen van kadastervoorstellen.

Dit is het doel van de e-Justice-website in Slovenië; bovendien kunnen via de website handgeschreven materialen in elektronische vorm worden ingediend:

<https://evlozisce.sodisce.si/esodstvo/index.html>

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

In Slovenië hoeft een vordering niet noodzakelijkerwijs te worden ingediend met gebruikmaking van een standaardformulier. De vordering dient echter wel een aantal wettelijk gedefinieerde gegevens te bevatten: de vermelding van de bevoegde rechtbank, de namen van de partijen alsook hun permanente of tijdelijke verblijfplaats, de namen van de wettelijke vertegenwoordigers of gemachtigden, een specifiek verzoek met het voorwerp en de middelen van de zaak, de aan de vordering ten grondslag liggende feiten van de eiser, het bewijsmateriaal tot staving van deze feiten, het betwiste bedrag en de

handtekening van de eiser. Verzoekschriften die aan de verweerder moeten worden verstrekt, moeten worden ingediend bij de rechtbank in het voor de rechtbank en de verweerder benodigde aantal exemplaren. Bovendien moeten de verzoekschriften zodanig worden aangeleverd dat de rechtbank deze kan indienen. Dit geldt eveneens voor bijlagen.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Voor de volgende handelingen zijn gerechtskosten verschuldigd: het instellen van een vordering, het instellen van een tegenvordering, een verzoek tot minnelijke ontbinding, een vordering met een verzoek tot het uitvaardigen van een betalingsbevel, een herzieningsverzoek, een verzoek voor het zeker stellen van bewijsmateriaal voorafgaand aan civiele procedures, een schikkingsvoorstel, een verzoekschrift waarin een beroep wordt aangekondigd, een beroepsprocedure, een voorstel tot het toestaan van een herziening, en een herziening. De gerechtskosten moeten zijn voldaan vóór de vervaldatum die door de rechtbank is vastgesteld in het betalingsbevel inzake de gerechtskosten. De rechtbank mag de partij in het bevel wijzen op de gevolgen van het niet betalen van de gerechtskosten. Er zijn eveneens gerechtskosten verschuldigd voor gerechtelijke uitspraken die zijn uitvaardigd door gerechten in elke aanleg.

Als de gerechtskosten voor een verzoekschrift niet zijn betaald vóór de gestelde vervaldatum en er geen sprake is van omstandigheden die vrijstelling of uitstel van de desbetreffende betaling of betaling in termijnen rechtvaardigen, wordt ervan uitgegaan dat het verzoekschrift is ingetrokken. De kosten van de gerechtelijke procedures worden gedragen door de in het ongelijk gestelde partij in de zaak. Aan intermediairs die als advocaat optreden, worden de noodzakelijke onkosten en vergoedingen in gerechtelijke procedures toegewezen volgens de wet betreffende tarieven voor advocaten (*Zakon o odvetniški tarifi*). De kosten van de diensten van advocaten zijn het totaal van de vergoedingen waar zij recht op hebben voor de verrichte diensten en gemaakte onkosten. De kosten van de diensten van een advocaat moeten worden voldaan op het moment dat hij/zij heeft voldaan aan alle verplichtingen die zijn opgenomen in de mandaatovereenkomst tussen hem/haar en de partij of de persoon die om de diensten heeft verzocht. De kosten van de diensten die een advocaat tijdens gerechtelijke procedures heeft verricht, moeten worden betaald zodra er een uitspraak is gedaan over de kosten van de procedure. Een advocaat mag een partij verzoeken om een redelijk voorschot voorafgaand aan het einde van de procedure voor de reeds verschuldigde vergoeding en voor eventuele onkosten die reeds zijn gemaakt of die gemaakt zullen worden. Aan de partij moet een reçu worden verstrekt waarop wordt bevestigd dat het voorschot in goede orde is ontvangen. Een advocaat mag de betaling van vergoedingen en onkosten alleen in rekening brengen via een gespecificeerde factuur die wordt verstrekt aan de partij.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Partijen mogen een verzoek indienen voor rechtsbijstand. Zij ontvangen deze bijstand alleen als wordt voldaan aan de voorwaarden uit de wet betreffende gratis juridische bijstand (*Zakon o brezplačni pravni pomoči*, ZBPP). Meer informatie over dit onderwerp vindt u onder 'Rechtsbijstand'.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt geacht te zijn ingesteld wanneer de bevoegde rechtbank deze heeft ontvangen. Wanneer de vordering wordt toegezonden per aangetekende brief of telegram, wordt de postdatum geacht de datum te zijn waarop de rechtbank de brief/het telegram heeft ontvangen. De verzoeker krijgt niet automatisch een bevestiging dat de zaak aanhangig is gemaakt. Als het verzoekschrift wordt aangeleverd via de postbus van de rechtbank, wordt het tijdstip waarop het in de postbus van de rechtbank is gedeponneerd aangemerkt als het moment waarop het verzoekschrift is aangeleverd bij de rechtbank die in de adressering is vermeld.

In de wet betreffende elektronische indiening (*Zakon za vloge v elektronski obliki*) is vastgelegd dat elektronische verzoekschriften op elektronische wijze worden ingediend via het informatiesysteem. In dit geval wordt het tijdstip waarop het verzoekschrift is ontvangen in het informatiesysteem, aangemerkt als het moment van aanlevering bij de rechtbank die in de adressering is vermeld. Het informatiesysteem bevestigt automatisch aan de verzoeker dat het verzoekschrift is ontvangen.

Er zij op gewezen dat het op dit moment, ondanks de van kracht zijnde wettelijke voorzieningen, niet mogelijk is om in civiele en handelszaken een vordering elektronisch in te dienen, met uitzondering van procedures met betrekking tot het kadaster, faillissement en rechtshandhaving.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Wanneer er dwingende termijnen gelden, stelt de rechtbank de betrokken partij daarvan schriftelijk in kennis en voegt zij een nota bij waarin de gevolgen van het niet in acht nemen van de instructies van de rechtbank worden uiteengezet.

Links

<http://www.dz-rs.si/wps/portal/Home/deloDZ/zakonodaja/preciscenaBesedilaZakonov>

<http://www.sodisce.si/>

<https://www.uradni-list.si/glasilo-uradni-list-rs>

<http://www.pisrs.si/Pis.web/>

Laatste update: 16/11/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Slowakije

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Voor een antwoord op deze vraag verwijzen wij ook naar: "Alternatieve wijzen van geschillenbeslechting – Slowakije".

Niet elk geschil hoeft noodzakelijkerwijs in de rechtbank te worden behandeld. De partijen moeten eerst proberen tot een minnelijke schikking te komen en een compromis te vinden dat voor beide partijen aanvaardbaar is. Een andere mogelijkheid is om een geschil via bemiddeling op te lossen. Bemiddeling is een buitengerechtelijke activiteit waarbij de bij de bemiddeling betrokken personen hun geschil, dat voortvloeit uit hun contractuele of andere rechtsbetrekking, met de hulp van een bemiddelaar beslechten. Aanbevolen wordt dat de partijen zich pas tot de rechter wenden nadat zij alle alternatieve wijzen van geschillenbeslechting hebben uitgeput, of in gevallen waarin het de bedoeling is te komen tot een nauwkeurige bepaling van de positie van de partijen, hun rechten en wederzijdse verantwoordelijkheid.

Onder bepaalde voorwaarden die zijn vastgesteld in de arbitragewet (*zákon o rozhodcovskom konaní*), zoals gewijzigd, kan een scheidsgerecht uitspraak doen in zaken die betrekking hebben op:

- de beslechting van eigendomsgeschillen die voortvloeien uit binnenlandse en internationale burgerrechtelijke en handelsrelaties indien de plaats van arbitrage zich in Slowakije bevindt;
- de erkenning en tenuitvoerlegging van binnen- en buitenlandse arbitrale uitspraken in Slowakije.

Indien het geschil dat het voorwerp uitmaakt van een gerechtelijke procedure een geschil is van een type dat in de arbitragewet niet van het toepassingsgebied ervan is uitgesloten, kunnen de partijen in de procedure overeenkomen, in of buiten de rechtbank, om tot arbitrage over te gaan. Deze overeenkomst moet een arbitrageovereenkomst bevatten. De overlegging van een dergelijke overeenkomst aan een rechtbank heeft tot gevolg dat de

vordering wordt ingetrokken en dat de verweerder instemt met die intrekking, overeenkomstig het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering (*Civilný sporový poriadok*, CSP).

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Volgens dat wetboek verjaart een recht als het niet binnen de wettelijke termijn is uitgeoefend. De termijnen voor het indienen van een vordering verschillen per geval.

De wettelijke verjaringstermijnen zijn wettelijk vastgelegd. De algemene verjaringstermijn bedraagt drie jaar en gaat in op de dag waarop het recht voor het eerst kon worden uitgeoefend.

De rechtbank zal pas op voorstel van de schuldenaar rekening houden met de verjaring van een recht. Als de schuldenaar bezwaar maakt tegen de verjaring van het recht, kan het verjaarde recht niet aan de schuldeiser worden toegekend.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie het deel: "[Rechterlijke bevoegdheid - Slowakije](#)"

De bevoegdheid van rechtbanken om over een bepaalde zaak te beraadslagen, is vastgelegd in de wetgeving van de Europese Unie – verordeningen, internationale multilaterale of bilaterale verdragen en, bij ontstentenis daarvan, nationale wetgeving inzake collisie.

De regels betreffende de bevoegdheid van Slowaakse rechtbanken zijn op nationaal niveau vastgelegd in Wet 97/1963 inzake het internationaal privaatrecht en procesrecht (*Zákon č. 97/1963 Zb. o medzinárodnom práve súkromnom a procesnom*). Volgens de grondregel zijn Slowaakse rechtbanken bevoegd als de persoon aan wie een ingediend stuk (vordering) is gericht, zijn woonplaats of statutaire zetel in Slowakije heeft of, in het geval van eigendomsrechten, eigendom in Slowakije heeft. In verdere bepalingen wordt gespecificeerd onder welke voorwaarden Slowaakse rechtbanken bevoegd zijn. In contractuele relaties kunnen de partijen in onderling overleg de bevoegdheid vastleggen. In bepaalde gevallen zijn Slowaakse rechtbanken exclusief bevoegd, bijvoorbeeld in procedures betreffende zakelijke rechten met betrekking tot onroerend goed, het verhuur van onroerend goed dat in Slowakije is gelegen, of de registratie of geldigheid van octrooien, merken, modellen en andere rechten.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie het deel: "[Rechterlijke bevoegdheid - Slowakije](#)"

Volgens het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering is de gewone rechtbank van de partij tegen wie de vordering is gericht (de verweerder) bevoegd om de zaak te behandelen, tenzij anders is bepaald. De gewone rechtbank voor een natuurlijke persoon (burger) is de rechtbank van het district waarin die burger zijn woonplaats heeft en, indien hij geen woonplaats heeft, van het district waarin hij verblijft; de gewone rechtbank voor een rechtspersoon is de rechtbank van het district waarin de rechtspersoon zijn statutaire zetel heeft en, in het geval van een buitenlandse rechtspersoon, de rechtbank van het district waarin de organisatorische eenheid van de rechtspersoon is gevestigd. De gewone rechtbank voor de staat is de rechtbank van het district waarin de omstandigheid die aanleiding geeft tot het recht waarop aanspraak wordt gemaakt, zich heeft voorgedaan. De gewone rechtbank in handelszaken is de rechtbank van het district waarin de verweerder zijn statutaire zetel heeft en, indien hij geen statutaire zetel heeft, de rechtbank van het district waarin hij zaken doet. Als de verweerder geen vestigingsplaats heeft, is zijn gewone rechtbank de rechtbank van het district waarin hij zijn woonplaats heeft.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie het deel: "[Rechterlijke bevoegdheid - Slowakije](#)"

De grondregel voor het bepalen van de materiële bevoegdheid is opgenomen in artikel 12 van het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering. In eerste aanleg is in de regel een districtsrechtbank (*okresný súd*) bevoegd. Een regionale rechtbank (*krajský súd*) beslist alleen in specifieke gevallen als rechtbank van eerste aanleg, bijvoorbeeld in geschillen met betrekking tot een derde land of met betrekking tot personen die diplomatieke immuniteit en voorrechten genieten, indien de geschillen onder de bevoegdheid van de rechtbanken van Slowakije vallen. Wet nr. 371/2004 betreffende zetels en districten van rechtbanken in Slowakije (*Zákon č. 371/2004 Z. z. o sídlach a obvodoch súdov Slovenskej republiky*) regelt de bevoegdheid van registratierechtbanken, rechtbanken die bevoegd zijn voor faillissementen, rechtbanken die bevoegd zijn voor gerechtelijke akkoorden, rechtbanken die bevoegd zijn voor wisselbrieven en cheques, rechtbanken die uitspraak doen in zaken betreffende industriële bescherming en bescherming tegen oneerlijke concurrentie, rechtbanken voor de behandeling van procedures in verband met beursverrichtingen, rechtbanken die verantwoordelijk zijn voor kwesties in verband met de zorg voor minderjarigen, en rechtbanken die verantwoordelijk zijn voor rechtsbijstand aan personen die het financieel moeilijk hebben.

Het betwiste bedrag heeft geen invloed op de vraag welke rechtbank in Slowakije bevoegd is om uitspraak te doen in een zaak.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Het is in Slowakije niet verplicht om zich in burgerlijke procedures door een advocaat te laten vertegenwoordigen.

Het is wettelijk verplicht zich in bepaalde soorten procedures door een advocaat te laten vertegenwoordigen, bv. in zaken betreffende een faillissement, concurrentiebescherming, oneerlijke concurrentie, intellectuele-eigendomsrechten en buitengewone beroepsprocedures (artikel 420 van het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering).

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

In overeenstemming met artikel 125 van het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering, kan een vordering alleen schriftelijk, op papier of in elektronische vorm worden ingediend. Elektronisch ingediende vorderingen moeten binnen tien dagen ook op papier worden ingediend, anders wordt er geen rekening mee gehouden. Een op papier ingediende vordering moet in het vereiste aantal exemplaren worden ingediend.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Aangezien de partijen in civielrechtelijke procedures dezelfde positie hebben, hoeft een vordering niet in het Slowaaks te worden ingediend. De partijen hebben het recht om voor een rechtbank op te treden in hun moedertaal of in een andere taal die zij begrijpen. De rechtbank is verplicht ervoor te zorgen dat alle partijen gelijke kansen krijgen om hun rechten uit te oefenen, bv. door een vertaler en/of tolk in te schakelen. Een vordering kan schriftelijk, op papier of in elektronische vorm worden ingediend.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er zijn geen voorgeschreven formulieren voor de instelling van een vordering (verzoek om inleiding van een procedure).

De algemene vereisten zijn vastgelegd in artikel 127 van het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtsvordering. Een vordering moet worden ondertekend en er moet duidelijk in worden aangegeven aan welke rechtbank ze is gericht, wie ze instelt, op welke zaak ze betrekking heeft en wat ze beoogt. Een vordering moet worden ingediend in het vereiste aantal exemplaren en met het vereiste aantal aanhangsels: de rechtbank ontvangt en bewaart één exemplaar en elke partij ontvangt één exemplaar en aanhangsels, indien nodig. Als een partij nalaat het vereiste aantal exemplaren en aanhangsels in te dienen, zal de rechtbank kopieën maken op kosten van die partij. Als het om een lopende zaak gaat, moet onder meer het dossiernummer van de zaak worden vermeld.

Naast de algemene vereisten moeten in een vordering ook de volgende gegevens worden vermeld: de voor- en achternaam en indien mogelijk ook de geboortedatum, het telefoonnummer en het adres van de woonplaats van de partijen of hun vertegenwoordigers; het land waarvan zij staatsburger zijn; een waarheidsgetrouwe weergave van beslissende feiten en het bewijs waarop de eiser zich beroept, en een duidelijke beschrijving van wat de eiser vordert.

Indien een partij een rechtspersoon is, moeten in een vordering de naam of bedrijfsnaam, de statutaire zetel en het identificatienummer (indien dat nummer is toegekend) worden vermeld. Als een partij een buitenlandse entiteit is, moet bij de vordering een uittreksel uit een register waarin de buitenlandse entiteit is ingeschreven, worden gevoegd. Als een persoon die een bedrijfsactiviteit uitoefent een partij is, moeten in de vordering de bedrijfsnaam, de statutaire zetel en het identificatienummer (indien toegewezen) worden vermeld. Als de staat een partij is, moeten in de vordering een aanduiding van de staat en van de bevoegde overheidsinstantie die de staat zal vertegenwoordigen, worden vermeld.

Om de rechtsgang te versoepelen en de partijen in de procedure bij te staan, bevat de website van het Slowaakse ministerie van Justitie (*Ministerstvo spravodlivosti Slovenskej republiky*) voorbeelden (formulieren) van geselecteerde vorderingen voor de inleiding van een procedure. Het is mogelijk om een voorbeeld te downloaden en in te vullen. Een formulier wijst de eiser precies naar de in te vullen items. Een ingevuld formulier kan ofwel ongetekend worden verzonden, ofwel ondertekend met een gecertificeerde elektronische handtekening met gebruikmaking van een erkend certificaat. Als de eiser een vordering zonder gecertificeerde elektronische handtekening verzendt, is hij verplicht de ingediende vordering ook op papier te verzenden.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Bij de indiening van een vordering dienen gerechtskosten te worden betaald. De gerechtskosten moeten worden betaald door de partij die de vordering indient (verzoeker/eiser), tenzij haar verplichting om gerechtskosten te betalen op haar verzoek is opgeheven of tenzij zij wettelijk is vrijgesteld van de betaling van gerechtskosten. De hoogte van de gerechtskosten wordt bepaald op basis van een overzicht van gerechtskosten, dat een bijlage vormt bij Wet nr. 71/1992 betreffende de gerechtskosten en de kosten voor een uittreksel uit het strafregister (*Zákon č. 71/1992 Zb. o súdnych poplatkoch a poplatku za výpis z registra trestov*). Het bedrag van de kosten is vermeld in het kostenoverzicht, als een percentage van de basiskosten of als een vast bedrag. Gerechtskosten zijn verschuldigd bij het instellen van een vordering. Als deze kosten niet zijn betaald op het moment dat ze verschuldigd zijn, bij de indiening van een verzoek om inleiding van een procedure, zal de rechtbank de indiener vragen om de kosten te betalen binnen een door de rechtbank bepaalde termijn, gewoonlijk tien dagen na de betekening van het verzoek; indien de kosten ondanks het verzoek niet binnen de gestelde termijn worden betaald, schort de rechtbank de procedure op. De indiener moet in het verzoek worden geïnformeerd over de gevolgen van het niet betalen van de kosten. Het is in Slowakije niet verplicht om zich in burgerlijke procedures door een advocaat te laten vertegenwoordigen.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Zie het deel: "Rechtsbijstand – Slowakije".

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

Een vordering wordt geacht te zijn ingesteld op de dag waarop ze bij de rechtbank werd ingediend. De rechtbank zal de eiser een bevestiging geven waaruit blijkt dat zijn vordering is ingesteld en in het rechtbankregister is ingeschreven.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Als de ingediende vordering onjuist, onvolledig of onbegrijpelijk is, zal de rechtbank de indiener ervan verzoeken om de vordering aan te vullen of te corrigeren binnen een door de rechtbank vastgestelde termijn, die echter niet korter mag zijn dan tien dagen. Andere ingediende stukken die niet de gegevens bevatten die vereist zijn voor een vordering tot inleiding van een procedure worden door de rechter buiten beschouwing gelaten als ze niet naar behoren worden gecorrigeerd of aangevuld.

De partijen en hun vertegenwoordigers hebben het recht om het dossier van hun gerechtelijk dossier te raadplegen en er uittreksels uit te nemen en afschriften en fotokopieën van te maken, of kunnen de rechtbank verzoeken om voor hen fotokopieën te maken tegen kostprijs.

Bij de voorbereiding van een zitting zal de rechtbank een verzoek tot inleiding van een procedure (rechtshandeling) aan de verweerder laten betekenen, samen met een exemplaar van de vordering en de bijbehorende aanhangsels. Deze stukken worden persoonlijk betekend, en de partijen moeten de nodige instructies krijgen. De rechtbank verzendt de verklaring van de verweerder onverwijld naar de eiser. Indien vereist op grond van de aard of de omstandigheden van de zaak, kan de rechtbank de verweerder door middel van een besluit ertoe verplichten een schriftelijke verklaring over de zaak in te dienen en, indien de verweerder het niet volledig eens is met de vordering, in zijn verklaring de feiten te vermelden die voor zijn verdediging van doorslaggevend belang zijn, de stukken waarop hij zich beroept bij te voegen en bewijzen te leveren om zijn beweringen te staven. De rechtbank stelt een termijn vast voor de indiening van de verklaring.

Tenzij het wetboek van accusatoire burgerlijke rechtshandeling of een ander specifiek voorschrift anders bepaalt, zal de rechtbank een zitting over de betrokken zaak gelasten om erover te beraadslagen en zal ze de partijen en andere personen wier aanwezigheid op die zitting vereist is, hiervoor oproepen.

Laatste update: 14/01/2019

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Finland

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Soms kan een alternatieve procedure een betere optie zijn. Zie "Alternatieve geschillenbeslechting".

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

Op verschillende typen gerechtelijke acties zijn verschillende termijnen van toepassing. Voor meer informatie over termijnen kunt u contact opnemen met een advocaat of met een rechtsbijstandsbureau (*oikeusaputoimisto*).

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid](#)".

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid – Finland](#)".

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

Zie "[Rechterlijke bevoegdheid – Finland](#)".

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Natuurlijke personen kunnen elke civiele actie ook zonder juridisch adviseur aanhangig maken bij een rechtbank. In ingewikkelde zaken kan het echter in uw voordeel zijn om wel een advocaat in de arm te nemen.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

De griffie van de rechtbank fungeert als het eerste contactpunt.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

Procedures in Finse rechtbanken worden in het Fins of in het Zweeds gevoerd. Vorderingen (verzoeken om een dagvaarding) moeten schriftelijk worden ingesteld, en over het algemeen ook in het Fins. Op de Åland-eilanden moet het Zweeds worden gebruikt. Onderdanen van Finland, IJsland, Noorwegen, Zweden en Denemarken kunnen indien nodig hun eigen taal gebruiken. Vorderingen kunnen worden ingediend per fax of per e-mail. Voor bepaalde typen procedures is ook geautomatiseerde verwerking beschikbaar. Zie "Geautomatiseerde verwerking – Finland".

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er zijn geen speciale formulieren beschikbaar. In uw verzoekschrift moet duidelijk worden vermeld wat uw vordering inhoudt en op welke gronden deze is gebaseerd. In de regel moet u uw verzoekschrift vergezeld laten gaan van alle contracten, verbintenissen of ander schriftelijk bewijs waarop u van plan bent uw vordering te baseren.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Zodra een zaak voorbij is, zal de rechtbank een behandelingsvergoeding in rekening brengen. Het bedrag van de vergoeding is afhankelijk van de fase in de procedure waarin de zaak tot een oplossing is gebracht. Sommige zaken kunnen op basis van alleen schriftelijk bewijs worden opgelost. In de meeste zaken wordt echter pas een beslissing genomen nadat een rechtszitting is gehouden. Voor meer informatie, ga naar <https://oikeus.fi/tuomioistuimet/karajaoikeudet/en/index/charges/chargescollectedbycourts.html>.

De honoraria van advocaten, indien deze moeten worden betaald, zijn vastgelegd in een contract en zijn niet onderworpen aan specifieke regels.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Of u in aanmerking komt voor kosteloze rechtsbijstand is afhankelijk van uw inkomen. Kosteloze rechtsbijstand wordt niet verleend in triviale zaken. Voor meer informatie, ga naar <https://oikeus.fi/oikeusapu/en/index.html>.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

De datum waarop de procedure van start gaat, is de datum waarop de rechtbank uw verzoek om een dagvaarding ontvangt. De rechtbank kan u een ontvangstbevestiging zenden. De rechtbank kan niet bevestigen of een zaak al dan niet naar behoren aanhangig is gemaakt.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

De rechtbank zal de belanghebbende partijen geïnformeerd houden over de voortgang in de zaak en een geschat tijdschema voor de volgende stappen verstrekken. Om informatie over de voortgang in uw zaak te krijgen, kunt u ook contact opnemen met de rechtbank.

Laatste update: 08/02/2018

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJV-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJV en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.

Hoe wordt de procedure ingeleid? - Zweden

1 Moet ik naar de rechter gaan of is er een alternatief?

Het kan soms beter zijn om gebruik te maken van alternatieve vormen van geschillenbeslechting, zoals [mediation](#).

2 Geldt er een termijn voor het aanhangig maken van een zaak bij de rechter?

In enkele gevallen is bepaald dat de zaak binnen een bepaalde termijn aanhangig moet worden gemaakt en dat het anders mogelijk te laat is om bijvoorbeeld de betaling van een schuld te eisen. De termijn voor het aanhangig maken van een zaak varieert, afhankelijk van het type zaak. Vragen met betrekking tot de termijn voor het aanhangig maken van een zaak kunnen worden beantwoord door een juridisch adviseur of door bijvoorbeeld een adviesorgaan voor consumentenzaken.

3 Moet ik in deze lidstaat naar de rechter gaan?

Informatie over de rechtsbevoegdheid van de rechtbanken kunt u [hier](#) vinden.

4 Zo ja, bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op mijn woonplaats en de woonplaats van de andere partij, dan wel op andere aspecten van mijn zaak?

Waar u woont, waar de wederpartij woont en andere factoren kunnen van belang zijn voor het bepalen van de rechtbank waar de zaak aanhangig moet worden gemaakt. Meer informatie hierover kunt u [hier](#) vinden.

5 Bij welke rechtbank moet ik mijn zaak aanhangig maken in deze lidstaat, gelet op de aard van mijn zaak en het bedrag van de vordering?

De aard van de zaak, het betwiste bedrag en andere omstandigheden kunnen van belang zijn voor het bepalen van het type rechtbank waar de zaak aanhangig moet worden gemaakt. Meer informatie hierover kunt u [hier](#) vinden.

6 Kan ik mijn zaak zelf bij de rechtbank aanhangig maken of moet dat via een tussenpersoon, zoals een advocaat?

Eenieder kan op eigen initiatief een zaak aanhangig maken bij de rechtbank. Er bestaat in Zweden geen verplichting om te worden vertegenwoordigd of een advocaat te hebben. Ook hebben advocaten geen monopolie in de zin dat een vertegenwoordiger in rechte of een juridisch adviseur een advocaat moet zijn. Kortom, iedereen kan zelf een zaak aanhangig maken, ook zonder advocaat.

7 Tot wie moet ik mij richten om de zaak aanhangig te maken: tot de receptie of tot de griffie van de rechtbank, of een andere dienst?

Bij de rechtbank moet een verzoek tot dagvaarding worden ingediend. Dit verzoek kan worden overhandigd aan de griffie, in de brievenbus of in het postvak van de rechtbank worden gedeponneerd, worden overhandigd aan een functionaris van de rechtbank of per post aan de rechtbank worden gezonden.

8 In welke taal kan ik mijn eis indienen? Kan het mondeling of moet het schriftelijk? Kan het per fax of e-mail?

In Zweden is de taal van de rechtbanken het Zweeds. Een verzoek tot dagvaarding moet derhalve in het Zweeds worden opgesteld. Indien een document in een andere taal is ingediend, kan de rechtbank een partij in bepaalde gevallen opdracht geven om het document te laten vertalen. In enkele uitzonderlijke gevallen kan de rechtbank zelf documenten laten vertalen.

Een dagvaardingsverzoek moet schriftelijk worden ingediend en persoonlijk worden ondertekend. Indien het verzoek niet persoonlijk is ondertekend, maar bijvoorbeeld per fax of via e-mail is ingediend, moet de rechtbank vragen om bevestiging van het verzoek door overlegging van het oorspronkelijke ondertekende document. Indien deze bevestiging niet wordt ontvangen, zal het verzoek worden afgewezen.

9 Zijn er speciale formulieren voor de aanhangig making van zaken en zo niet, hoe moet ik mijn zaak aanhangig maken? Zijn er elementen die een dossier zeker moet bevatten?

Er is geen vereiste dat een speciaal formulier moet worden gebruikt om een zaak aanhangig te maken. Wel is er een formulier waarmee een verzoek tot dagvaarding in civiele zaken kan worden ingediend, dat kan worden gebruikt ongeacht het bedrag van de vordering. Het formulier is te vinden op de website van de Zweedse nationale instantie voor de organisatie van de rechtbanken ("Domstolsverket") in het [Zweeds](#) en het [Engels](#).

Een dagvaardingsverzoek moet bevatten: informatie over de partijen, een vordering, de gronden voor de vordering, informatie over het bewijs waarop de vordering is gebaseerd, informatie over wat elk bewijsstuk wordt geacht te bewijzen en informatie over de omstandigheden die de rechtbank bevoegd maken om de zaak te behandelen.

Schriftelijk bewijs moet tegelijk met het verzoek worden ingediend.

Indien een verzoek onvolledig is, moet de rechtbank om aanvullende informatie verzoeken. Als deze aanvullende informatie niet wordt ontvangen, zal het verzoek worden afgewezen.

10 Moet ik gerechtelijke kosten betalen? Zo ja, wanneer? Moet ik direct bij het indienen van mijn eis de kosten voor een advocaat betalen?

Verzoekers moeten een vergoeding betalen voor verzoeken tot dagvaarding in civiele zaken. De vergoeding wordt betaald aan de arrondissementsrechtbank ("tingsrätt") bij het indienen van het verzoek. De vergoeding bedraagt momenteel 450 SEK (circa 50 EUR). Als de vergoeding niet wordt betaald, stuurt de rechtbank de verzoeker een bevel om de betaling te voldoen. Als de betaling desondanks niet wordt verricht, zal het verzoek worden afgewezen.

De kosten van een advocaat zijn afhankelijk van wat wordt overeengekomen tussen de cliënt en de advocaat. Het is gebruikelijk dat eerst een voorschot wordt betaald en de cliënt na afloop een factuur voor de verrichte werkzaamheden ontvangt. Er zijn geen speciale regels voor gevallen waarin rechtsbijstand is toegekend.

11 Kan ik rechtsbijstand aanvragen?

Voor het antwoord op deze vraag kunt u hier informatie vinden.

12 Wanneer is mijn zaak officieel aanhangig gemaakt? Ontvang ik een bevestiging van de autoriteiten dat mijn zaak correct aanhangig is gemaakt?

In Zweden wordt een zaak geacht aanhangig te zijn gemaakt op de datum waarop het verzoek tot dagvaarding door de rechtbank wordt ontvangen. Een dagvaardingsverzoek wordt geacht bij de rechtbank te zijn gearriveerd op de datum waarop de documenten, of de kennisgeving van een betaalde postzending met de desbetreffende documenten, bij de rechtbank worden of wordt bezorgd of door een daartoe gemachtigde rechtbankfunctionaris worden of wordt ontvangen.

Indien kan worden aangenomen dat de documenten (of de kennisgeving van de postzending) op een bepaalde datum aan de griffie zijn overhandigd of op het postkantoor zijn gesorteerd voor de rechtbank, worden ze geacht op die datum te zijn gearriveerd als ze op de volgende werkdag een daartoe bevoegde functionaris hebben bereikt.

Er wordt niet automatisch een bevestiging gestuurd dat de zaak op correcte wijze aanhangig is gemaakt. Informatie hierover kan echter worden verkregen door contact op te nemen met de rechtbank, bijvoorbeeld telefonisch.

13 Ontvang ik gedetailleerde informatie over de tijdsplanning van diverse zittingen (zoals het tijdstip waarop ik in de rechtszaal mag verschijnen)?

Volgens de bepalingen van het Zweedse wetboek van rechtsvordering ("rättegångsbalken"), moet de rechtbank een schema opstellen voor behandeling van de zaak op zo kort mogelijke termijn. In de meeste gevallen is er echter weinig basis voor een dergelijk schema zolang er geen verweerschrift is ontvangen. Het is altijd mogelijk om informatie te verkrijgen over de stand van zaken in de zaak door contact op te nemen met de rechtbank, bijvoorbeeld telefonisch.

Links

[Ministerie van Justitie \(Justitiedepartementet\)](#)

[Zweedse nationale instantie voor de organisatie van de rechtbanken \(Domstolsverket\)](#)

[Zweedse nationale belastingdienst \(Riksskatteverket\)](#)

Laatste update: 17/11/2015

De verschillende taalversies van deze pagina worden bijgehouden door de betrokken EJM-contactpunten. De informatie wordt vertaald door de diensten van de Europese Commissie. Eventuele aanpassingen zijn daarom mogelijk nog niet verwerkt in de vertalingen. Het EJM en de Commissie aanvaarden geen enkele verantwoordelijkheid of aansprakelijkheid voor informatie of gegevens in dit document of waarnaar in dit document wordt verwezen. Zie de juridische mededeling voor auteursrechtelijke bepalingen van de lidstaat die verantwoordelijk is voor deze pagina.